aralık 1970 8

ant

SOSYALİST TEORİ VE EYLEM DERGİSİ

türkiye işçi sınıfı
genel grev
için hazır olmalıdır!

ho şi minh'in son mesajı

marx ve engels'te devrimin kesintisizliği

TİP'TE TASFİYECİ YÖNETİME KARŞI MÜCADELE EDELİM!

ortadoğu devrimci çemberine kimler saldırıyor?

uruguay'da şehir gerillası

ant

SOSYALİST TEORİ VE EYLEM DERGİSİ

Türkiye İşçi Sınıfı Genel Grev İçin Hazır Olmalıdır 2

TİP'te Tasfiyeci Yönetime Karşı Mücadele Edelim 19

«Ortadoğu Devrimci Çemberi»ne Kimler Saldırıyor? *(Faruk Pekin)* ... 49

Savaş Naraları Sürekli Devrim Olmalıdır *(Marx-Engels)* 57

Ho Şi Minh'in «*Son Mesaj*»ı 67

Latin Amerika'da Devrimci Mücadele Gelişiyor *(M. Ceyhun)* 70

Uruguay'da Şehir Gerillası 73

Ahmet Nebil ve «Tramvay Kumpanyası'nın Rezaletleri» *(A. Cerrahoğlu)* 83

Aylık Sosyalist Teori ve Eylem Dergisi ★ S: 181/8 ★ Sahibi ve Genel Yönetmeni: **DOĞAN ÖZGÜDEN** Sorumlu Yönetmeni: **DOĞAN ÖZGÜDEN** ★ Teknik Sekreter **İNCİ ÖZGÜDEN** ★ Yönetim Yeri: Cağaloğlu Başmuhasip Sokak, Tan Apt. 10/2 – İstanbul ★ P.K. 934 – Sirkeci – İstanbul ★ Tel. : 27 81 09 ★ Dizgi: Yüksel MATBAASI ★ Baskı: Osmanbey MATBAASI ★ Kapak Baskı: ALPAY MATBAASI ★ Abone Şartları: Yıllık 40, altı aylık 20, üç aylık 10 Lira ★ Yurt dışı abone: Avrupa 70, Amerika 100 Lira ★ İlan Tarifesi: Tam sayfa 1000, yarım sayfa 500, çeyrek sayfa 250 Lira.

türkiye işçi sınıfı "genel

TÜRKİYE işçi sınıfının ekonomik, sendikal mücadelesi, işçi protestoları, işçi yürüyüşleri, işçi mitingleri, boykotlar ve fabrika işgalleri ile her geçen gün yeni boyutlara ulaşmakta, işçi sınıfının kendisi için sınıf olmasında önemli adımlar atılmaktadır. Güçlü 16 Haziran Direnişi Türkiye işçi sınıfının ulaştığı çok önemli bir noktadır.

16 Haziran Direnişi sırasında ve onu izleyen günlerdeki bütün silahlı baskılara, işkencelere ve işten atılmalara rağmen, işçi sınıfımızın mücadelesi bütün Türkiye çapında sürdürülmektedir. Adana'da Türk-İş'in bütün hainice oyunlarına ve egemen sınıfların baskı kuvvetlerinin saldırılarına rağmen geliştirilen devrimci mücadele bunun son örneğidir.

İşçi hareketleri önümüzdeki günlerde daha da artacaktır. Satılık Türk-İş'in ilan ettiği «150 binlik boykot» yalanı devrimci işçiler tarafından her yerde açığa çıkarılmış, Türk-İş'in artık işçi hareketlerini önlemekten başka, işbirlikçi patronlar hesabına çalışmaktan başka bir iş yapmadığı geniş işçi yığınları tarafından anlaşılmıştır. İşçi hareketleri, çeşitli işkollarını sararak, büyük bir hızla genişlemektedir. Ama bu hareketler birbirinden kopuk, birbirinden ilgisiz yapıldıkça hedeflerine varamamakta, hatta istenilmeyen sonuçlara yol açmaktadır. Gislaved Fabrikası'nda Hüseyin Çapkan arkadaşın vurulmasının objektif nedenleri üzerinde düşünmek gerekiyor.

Bugün Türkiye'de bir gün içinde 15-20 boykot yada grev olmaktadır. Sosyo-ekonomik bir çıkmaza itilen Türkiye'de egemen sınıfların işçi sınıfına daha da ağır baskılar yöneltmesi halinde, işçi hareketleri iyice yaygınlaşacak ve derinleşecektir. Türkiye işçi sınıfı, dağınık, birbirinden habersiz gelişen hareketlerini birleştirmek ve bu birleşik gücü işbirlikçi patronların kafalarına bir balyoz gibi indirmek zorundadır.

Türkiye işçi sınıfının devrimci mücadelesi, oturma grevi, protesto, boykot, grev ve işgallerden sonra 16 Ha-

YORUM

grev„ için hazır olmalıdır

ziran'da eski mücadele biçimlerini de aşan yeni bir biçime ulaşmıştır. Ama artık işçiler eski mücadele biçimleri ile yetinmemektedirler. İşçi sınıfının içinde bulunduğu somut durum onu 16 Haziran'ı da aşan biçimlerde mücadeleye itmektedir. GENEL GREV artık işçi sınıfının gündemindedir.

Değiştirilen 274 Sayılı Kanunun uygulanmasına, değiştirilmesi söz konusu olan ama şimdilik bekletilen 275 Sayılı Kanunun değiştirilmesine, işçi sınıfına yapılan Anayasa'ya aykırı uygulamalara, her türlü işkence, dayak, tehdit, işten atma işlemlerine, her çeşit faşist baskıya ve uygulamaya, satılık Türk-İş'in bütün ihanetlerine, DİSK'e yapılan komplolara, her türlü hakkın ezilmesine, işbirlikçi patronların sömürüsüne ve egemen sınıfların iktidarına karşı TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI GENEL GREV İÇİN HAZIRLANMALIDIR.

Ekonomik bilinci siyasi bilince dönüştürme ve işçi sınıfının kendisi için sınıf olma mücadelesinde işçilerin bir araya gelip ortak kararla yekvücut olarak davrandıkları takdirde neler elde edebileceklerini genel grev gösterecektir.

Bütün işçi sınıfı sosyalistlerinin ve devrimci sendikacıların görevi, işçi sınıfına genel grev için gerekli ortamı hazırlamak yolunda çalışmaktır [*]. Genel grev, devrimci mücadelemizin dönüm noktalarından biridir. Bu dönüm noktası mutlaka aşılmalıdır.

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI GENEL GREV İÇİN HAZIRLANMALIDIR.

1971, GENEL GREV YILI OLMALIDIR.

GENEL GREV'İ GERÇEKLEŞTİRME YOLUNDA İLERİ!

[*] Genel Grev konusundaki yasal bilgiler için bak: Çetin Özek, «Biçimsel Grevden Siyasal Greve» ve «Genel Grev Suç Değildir!», *ANT* Haftalık Dergi, 24 Şubat 1970 ve 3 Mart 1970, Sayı: 165 ve 166. ANT, 1971 yılı çalışmalarında «genel grev» konusuna büyük ağırlık verecektir.

İşçiler akın akın DİSK'e katılıyor

İşbirlikçi iktidarın askeri baskı ve sıkıyönetimle ezemediği 16 Haziran Direnişi, kısa zamanda bütün Türkiye'de işçi sınıfının devrimci potansiyelini eyleme dönüştürmüş, Gislaved işçilerinin yiğitçe direnişinden sonra ilk defadır ki Adana - Tarsus bölgesinde patronlara ve işbirlikçi sarı sendikalara karşı binlerce işçi DİSK saflarına katılarak direnişe geçmiştir.

İstanbul'da Gislaved Lastik Fabrikası'nda Hüseyin Çapkan'ın polis tarafından kurşunlanarak öldürülmesiyle en keskin noktasına ulaşan olaylar devam etmektedir. Devlet kuvvetlerini komandosuyla, polisiyle yanında görmekten cüret alan patron, ihbarsız ve tazminatsız olarak 103 işçinin işine son vermiştir.

İstanbul'da Hüseyin Çapkan'ın kanı kurumadan, Tarsus Basma Fabrikası'nda DİSK üyesi Tüm İş'e bağlı 616 işçi, emeklerinin karşılığını alabilmek için greve başlamışlardır. Tarsus Basma Fabrikası işçilerinin başlattığı Grev Çukurova Bölgesi'nde bir kıvılcım olmuş, Bossa Fabrikası işçileri, Güney Sanayii Tekstil Fabrikası işçileri, Öz Bucaklar Fabrikası işçileri kafileler halinde Tarsus'a gidip grevci kardeşlerini ziyaret ederek armağanlar vermişlerdir.

Bu sırada DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler de, Tarsus'a gelerek grevci işçilerle görüşmüş, haklı davalarını bütün Çukurova tekstil işçilerinin ve devrimci örgütlerin desteklemekte olduğunu bildirmiştir. Türkler, daha sonra gittiği Adana'da kendisini ziyaret eden birçok fabrikaların işçi delegeleriyle görüşmüş, Bossa ve Paktaş Dokuma Fabrikaları işçilerinin büyük kısmı, derhal DİSK'e bağlı Tüm İş'e üye olmuşlardır. Ayrıca, Adana - Mersin yolu üzerindeki Sasa Suni Elyaf Fabrikası'nın 450 işçisi de, DİSK'e üye olmak üzere başvurmuşlardır. Böylece, Adana DİSK Bölge Temsilciliği'ne akın ederek Tüm İş'e üye olan işçilerin sayısı 10 bine yaklaşmıştır.

Ancak, Türkiye'nin en büyük kapitalistlerinden Sabancı'lara ait Bossa Fabrikası ile Paktaş fabrikasında işçilerin devrimci sendikaya geçmeleri, patronları ve sarı sendikacıları paniğe düşürmüş, işçiyi temsil ettiğini iddia eden sarı Teksif Sendikası, işçilerin haklarını alma yolunda hiçbir gayret göstermeden işverenle uzlaşmıştır. Bu durum karşısında önce Bossa ve daha sonra da Paktaş fabrikalarında çalışan işçiler fabrikaları işgal ederek Teksif'ten ayrıldıklarını, DİSK'e bağlı Tüm İş'e katıldıklarını açıklamışlardır.

Adana'da önceden planlanan kanlı baskın

Bunun üzerine işveren sarhoş edilmiş 25-30 zorbayı, vardiya saati dışında Bossa fabrikasının kapısına göndermiş, fabrika kapısını tutmakta olan işçilere küfürler ettirerek saldırtmıştır. Patron köpekleriyle işçiler arasında çatışma çıkması, evvelce işveren ve sarı sendika ile anlaşmış bulunan Vali'nin emriyle işçilerin üzerine polis ve jan-

darmaların saldırtılması için vesile sayılmış ve Türkiye'nin en yüksek tirajlı gazetesinde bile tablolaştırılan vahşice bir kıyım başlamıştır. Tek tek işçilerin üzerine polisiyle, toplum polisiyle, trafik polisiyle, bekçisiyle, jandarmasıyla cop, silah, kalkan, sopa kullanarak saldıran kolluk kuvvetleri patronun çıkarlarını korumak için en yüzkızartıcı ve hunharca terör metodlarını uygulamışlardır.

Patronlarla ve sarı sendikacılarla işbirliği halindeki Adana Valisi'nin polis baskınından önce hastanelerde boş yatak ayırttığı, baskının planlı olduğu tesbit edilmiştir. Baskın sırasında da polisler bir yandan işçilerin analarına, avratlarına küfrederken, coplarını hunharca kullanmışlardır. Saldırılan işçilerin hemen hepsinin kafalarından yaralandıkları, çocuk yaştaki bir işçinin kafatasının çatlatıldığı, bir işçinin de çene kemiğinin kırıldığı görülmüştür. Vali, Bossa'daki kanlı saldırıdan sonra Paktaş Fabrikası'na giderek orada direniş halinde bulunan işçilere de tehditler savurmuş, «*Beş dakika içinde fabrikayı terkedip çıkmazsanız, hepinizi ezeriz*» diye gözdağı vermiştir. Gazetedeki vahşet tablosunda resmi görülen (sağdan üçüncü) bir polis de, işçilere «*Bossa'daki olayların aynısını size de, gözünüzün yaşına bakmadan tatbik ederiz. Kadın erkek ayırmadan canınıza okuruz.*» diye tehditlerde bulunmuştur.

Bossa baskını sırasında işçilerin DİSK'e giriş belgelerini de ele geçirerek meydanda yakan polis, olaylardan sonra suçluluk telâşına kapılmış, zorbalığı fotoğrafla belgeleyen gazeteleri müvezzilerden baskı yaparak toplatmış, gazeteyi teslim etmek istemeyen bir müvezzii de öldüresiye dövmüştür.

Olaylardan sonra da sarı TEKSİF'in kiralık fedaileri, DİSK'e bağlı işçilerin yolunu kesmekte, sendika merkezine sürükleyerek orada dayak atmaktadırlar. TEKSİF'in fedaileriyle işbirliği halindeki polis de, DİSK'e bağlanan işçileri ifade almak bahanesiyle karakola sürükleyerek en ağır işkenceleri uygulamaktadır. Bıyıkları çekilerek, saçları yolunarak zulmedilen işçilerin durumunu tesbit için avukatların adli tıbba sevkettirme teşebbüsleri de engellenmektedir.

Bossa Olayları'nda 60 işçi, 27 polis yaralanmış, 160 işçi gözaltına alınmış, bunlardan 8'i tutuklanmıştır.

DİSK adına olay yerine giden devrimci sendikacılar ve avukatlar, suçlu oldukları halde savcı koltuğuna oturmaya kalkışan işbirlikçiler koalisyonunun maskesini düşürmek üzere olayları delilleriyle tesbit etmişlerdir. DİSK'e geçen işçilerin ifade almak bahanesiyle karakollara götürülerek işkenceden geçirildiğini, buna rağmen DİSK'e akının devam ettiğini, işçi sınıfına karşı uygulanan bu yeni terörün Adana'daki bütün fabrikalarda tepki yarattığını ve protesto edildiğini de tesbit eden DİSK heyeti şu açıklamayı yapmıştır: «*Anayasadaki ilkeleri hiçe sayan sarı sendikaların ücret politikası işverenin lutfu ile sınırlı olduğu için işçiler DİSK'e akın etmektedirler. Bu akın devam edecek, asla durmayacaktır. Zira sarı sendikalar, imzaladıkları ihanet belgelerini ortadan yokedemezler.*»

İşçiye yapılan zulüm ve baskı geri tepecektir!

Cesaretlerini patronlardan ve siyasi iktidardan alan sarı sendikalar, DİSK'e akını önlemek için gangsterliklerini dört bir yanda sürdürmektedirler. Lastik-İş'in Derby Fabrikası temsilcisi sarı Kauçuk İş Sendikası'nın kiralık 15 zorbası tarafından otomobilinin yolu kesilerek öldüresiye dövülmüştür. Zeytinburnu

karakoluna şikayetçi olarak giden sendika temsilcisi, sarı sendika ile işbirliği halindeki polisler tarafından sabaha kadar ikinci defa dövülerek ve üstelik aleyhinde zabıt düzenlenerek mahkemeye verilmiştir. Asıl suçluları himaye edip mağdur sendikacıyı bir daha döverek mahkemeye veren polislerin tutumunu DİSK İçişleri Bakanı'na telgraf çekerek protesto etmiştir.

Ama İçişleri Bakanı'nın Zeytinburnu polislerine ceza değil, mükafat vereceği muhakkaktır. O bakan ki, işçi hareketlerini kırdırmak için toplum polisiyle de yetinmemiş, doğuda Kürt halkına zulmeden komandoları da İstanbul'un göbeğinde üslendirip Gislaved işçilerine saldırtmıştır. O bakan ki, coplu, kalkanlı, tabancalı saldırılarla yetinmeyerek kitleleri boyalı su püskürten özel araçlarla yıldırma hesapları içindedir. Ve o bakan ki, İstanbul'da siyasi polisin başına, siyasetle ilişkisi AP Gençlik Kolu başkanlığıyla başlayan bir işkenceciyi oturtmuştur. Böylesi bir bakandan, işçinin can güvenliğini sağlaması beklenebilir mi?

Devrimci İşçi Birliği Lokali'nde, çoğunluğu işçi olmak üzere, Lenin'in «*Ne yapmalı*» adlı eserini okuyan 30 kişi, gece yarısı üzerlerine polisler saldırtılarak Birinci Şube'ye götürülmüş, ayrı ayrı hücrelere yerleştirilerek küfür, tekme, yumruk yağmuru altında, bıyık yolma, diş kırma, saç çekme, göz şişirme işkenceleri uygulanmıştır. Emperyalizmin ve işbirlikçisi sınıfların emrindeki Birinci Şube Müdürü Ilgız Aykutlu, devrimci işçilere ve gençlere haddini çok aşan tehditler de savurmuştur: «*Kimden emir aldığınızı biliyoruz. Tam teşebbüse girmenizi bekliyoruz. Sizi o zaman fülen yokedip temizleyeceğiz!*»

Bütün bu işkencelere, tehditlere rağmen işçi sınıfı, kendisi için sınıf olma yolunda yiğitçe direnmekte, devrimci sendikaların ve devrimci örgütlerin saflarında kenetlenmektedir.

Artık işçi sınıfı ile bütün bağları kopmuş bulunan dolar beslemesi sarı Türk-İş ise, DİSK ile işçi önünde açık mücadeleye dahi cesaret edememekte, patronların ve iktidarın desteğinde kalleşçe tertiplerden medet ummaktadır.

İşçi sınıfının önünde açıkça hesaplaşmaktan kaçan Türk-İş'e karşılık, DİSK, başta İstanbul, Adana, İzmir, Zonguldak ve Kocaeli illeri olmak üzere, işyerlerinde toplu sözleşme yetkisinin tesbitinde referandumun tek geçerli yetki şartı olarak kabul edilmesini istemekte ve Türk-İş'e de meydan okumaktadır: «*Buna yanaşmazsa, kendi bitmişliğini, suçlama yoluyla örtbas edemeyeceğini Türk-İş iyi bilsin. Türk-İş, iktidarla işbirliği halinde düzenlediği kanlı ve işkenceli uygulamaların demir halkasını tarih huzurunda şimdiden boynuna kendi elleriyle takmıştır. Bu görüntüden asla kurtulamayacaktır.*»

İşçi sınıfının mücadelesi bütün türkiye'yi sarıyor

İşçi sınıfının ekonomik mücadelesi, patron - sarı sendika - iktidar koalisyonunun bütün tertiplerine rağmen Türkiye'nin dört bir yanında sürmektedir.

Gemlik Suni İpek Fabrikası'nın 55 işçisi, Sümerbank Viskoz Fabrikası'nın 580 işçisi, Elazığ İplik Fabrikası İşçileri, Petrol Ofi-

si'nin Sirkeci ve Taksim'deki işyerlerinin işçileri, Ayvansaray'daki İktisadi Sanayi İşletmesi Çivi Fabrikası'nın 300 işçisi, Çolakoğlu Metalurji Fabrikası'nın 375 işçisi, Halıcıoğlu'nda bir çorap fabrikasında 100 işçi, Ankara Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü'nün 3000 işçisi, Samsun'da Azot Sanayi Müdürlüğü'nün 340 işçisi, Sakarya Belediyesi'nin 245 temizlik işçisi, Çanakkale'de YSE'nin 70 işçisi, İstanbul Belediyesi Temizlik ve Bahçeler Müdürlüğünün 4500 işçisi, YTONG Fabrikası'nın 250 işçisi, Berec Pil Fabrikası'nın 1000 işçisi, Kuşadası Yat Limanında çalışmakta olan 168 işçi, öğrenci yurtlarında çalışan temizlikçi ve kaloriferci işçiler greve yada çeşitli biçimlerde direnişe gitmişlerdir.

Ayrıca, Kayseri'deki fırınlarda sürdürülen grev sona ererken İstanbul'da 203 fırının işçileri, Maden İş'in toplu sözleşme şartlarını kabul etmediği için Koç'a ait Demir Döküm'ün 2200 işçisi, PTT Fabrikası işçileri, Mobil, Shell şirketlerinin çeşitli işyerlerinde çalışan 3000 işçisi, Bandırma'da Etibank'a ait Boraks Asitborik Fabrikası işçileri, Sağlık işçileri greve gideceklerini açıklamışlardır.

İktidarın, işverenlerin, sarı sendikaların komploları işçi sınıfımızın mücadelesini kıramayacak, aksine daha güçlendirecektir. Çünkü, Türkiye işçisi, artık başbakanın yüzüne karşı gerçekleri haykıracak, siyasi iktidarın bir numaralı adamının ağzının payını verecek çizgiye erişmiştir.

Elazığ'a giden Demirel, Keban'da işçilerle konuşurken, kaç lira gündelik aldıklarını sormuş, «*10 lira*» cevabı verilince de, misli görülmemiş bir pişkinlik içinde işçileri terslemeğe kalkışmıştır: «*Türkiye'de günde 10 lira karşılığında iş yok. Kimse 10 lira karşılığında çalışmıyor!*» Bunun üzerine işçiler üzerlerindeki yevmiye kartlarını Demirel'e göstererek, «*Domatesin kilosu 10 lira. Çoluk çocuk nasıl geçineceğiz?*» diye bağırmışlardır. Demirel'in bu itiraza cevabı, temsil ettiği burjuvazinin zihniyetini bütün çirkinliğiyle yansıtmaktadır: «*İş bulmuşsunuz, çalışın... 300 liraya çalışacak çok adam var!...*» Ama bu burjuva mantığı, işçilerin «*10 liraya 200 metre yüksekte çalışıyoruz. Sana günde 100 lira verelim de, çalış bakalım!*» şeklindeki çıkışı karşısında iflas etmiş ve iktidarın bir numaralı adamı bozguna uğrayarak işçilerin arasından kaçmak zorunda kalmıştır.

Türkiye İşverenler Sendikaları Konfederasyonu Başkanı Halil Kaya ise, burjuva iktidarının aldığı son ekonomik kararların kendilerine yüklediği yükleri işçinin sırtından çıkartmak için, işçi hareketlerine karşı daha sert tedbirler alınmasını istemektedir: «*Muhterem parlamentodan özellikle işyerlerinin işgali, tahribi, işin durdurulması gibi kanunsuz olayları kesin ve tesirli şekilde önleyecek hukuki ve cezai müeyyideleri kanunlaştırmasını beklemekteyiz!*» İşverenlerin sözcüsü, ayrıca, çok hassas bir döneme girildiği, özellikle montaj sanayiinde başgösteren işçi tensikatının devam edeceğini söyleyerek bundan önce eylem ve grev dönemlerinde işçilere ödenen ücretlerin bundan böyle ödenmemesi için patronların ortak karar aldığını açıklamak suretiyle işçilere yeni bir tehditte bulunmuştur. Patron temsilcileri, işçiyi ezmek ve daha fazla sömürebilmek için gerekli gördükleri tedbirlerin bir an önce çıkartılması için de AP, GP ve CHP gibi işbirlikçi partilerin yöneticileriyle sürekli temas halindedirler.

Nitekim Odalar Birliği Başkanı Medeni Berk de,

özel sektörün dileklerini başbakana iletirken, işçilerin toplu sözleşme görüşmeleri sırasında fazla ücret istediklerini iddia ederek bu durumun enflasyona yolaçabileceğini ileri sürmüş ve hükümetin duruma müdahale ederek düzenleyici rol oynamasını istemiştir.

Ama DISK'in açıkladığı gibi, «*Eğer bugün Türkiye'de enflasyon varsa, bunun sebebi hakim sınıfların Türkiye'yi ekonomik dar boğazlara ve bunalımlara sokan özel sektörcü iktidarının iktisat politikasıdır. DISK düşük işçi ücretlerine asla evet demeyecektir.*»

Patron - siyasi iktidar -sarı sendika üçlüsünün, işçi sınıfını ezmek, daha fazla sömürmek için girişeceği her yeni teşebbüs, karşısında daha bilinçli bir direniş bulacak, Türkiye işçi sınıfı, müttefikleriyle birlikte, kendisine kasteden emperyalizme ve işbirlikçi patronlara kahredici darbesini vuracaktır.

köylülerin mücadelesi çıkar düzenini sarsmaktadır

İşçi sınıfımızın müttefiki köylülüğün demokratik ve ekonomik mücadeleleri de, geçtiğimiz ay yeni gelişmeler göstermiştir.

İzmir'de köy muhtarları, Demirel'e «*üreticinin kötü durumda olduğu, acele tedbir alınması gerektiği*»ni bildiren bir muhtıra vermişler, ancak olumlu bir karşılık alamadıkları için bölge çapında büyük bir miting düzenlemeyi, her türlü direnişe geçmeyi kararlaştırmışlardır. Sakarya'da Geyve, Alifuatpaşa ve Pamukova bölgelerinde 2 binden fazla üzüm üreticisi, ürünlerinin parasını ödemeyen kooperatifi protesto için bir yürüyüş düzenlemişlerdir. Eskişehir'de Beylikahır'ın 10 köyünden 100'ü aşkın çiftçi, pancar bölge şefliğinin pancar alırken vagonları kasıtlı olarak geç getirmesi ve tartıda fazla fire düşmesini protesto etmek için direnişe geçmişler, gösteri yapmışlardır. Pazar'da çay üreticileri, «*şimdiye kadar gözetilmeyen çıkarlarını savunmak*» için bölgedeki çaycılar cemiyetlerini bir araya getirerek «*Karadeniz Çay Müstahsilleri Federasyonu*»nu kurmuşlardır. Samsun'da 137 köy halkı, artan hayat pahalılığını protesto için bu yıl tütün ekimi yapmayacaklarını, buna karşılık tahıl, çeltik ve pancar ekimi yaparak bu şekilde bir «*direniş*» sürdüreceklerini açıklamışlardır. Bafra'da son yağışların çeltik ürününü mahvetmesi ve üreticinin perişan durumuna Toprak Mahsulleri Ofisi'nin hiç ilgi göstermemesi, elde kalan ürünün dahi büyük kısmını satınalınamaması karşısında Bafra Ziraat Odası, üreticinin hükümete güvenini yitirdiğini ve çeltik ekiminin ebediyen bırakılacağını açıklamıştır. Ankara'da Köy Kalkınma Kooperatifleri Birliği Müteşebbis Kurulu, şimdiye kadar kurulan 1400 köy kooperatifinin çıkarcı çevrelerin baskısı nedeniyle amacından saptırıldığını, güdümlü kooperatifçilik yaratılmak istendiğini açıklamış, kooperatiflerin yoksul köylüye hizmet eder duruma getirilmesi için gerekirse eyleme gidileceğini bildirmiştir. Biga'da Ziraat Odası Başkanlığı bir bildiri yayınlayarak tarım gübrelerindeki fiyat artışlarını kınamış, genel fiyat artışları yüzde 40'ı bulurken üreticinin ürününe sadece yüzde 6-13 gibi bir fiyat farkı verilmesini protesto etmiştir.

Yavuzeli'nin Nohutalan Köyü'nde ürüne konmak için gelen ağanın adamlarını köye sokmayan yoksul köylüler, ağanın topraklarını işgal etmişler, daha sonra köy meydanında toplanarak ürünü aralarında bölüştürmüşler, haklarını almak için mücadele etmeye andiçmişlerdir.

Ziraat Bankası'na gönderilen 4 milyon liralık kooperatif kredisinin aracı tefecilerin eline geçmesi üzerine zor durumda kalan

Güney Bölgesi fıstık üreticileri bu tutumu protesto etmişler, gerekirse Ankara'ya kadar yürüyeceklerini açıklamışlardır. Çorum'da da 52 köy halkı, toprak kayması nedeniyle ekim yapamadıkları ve susuzluk çektikleri için Ankara'ya yürümeye karar vermişlerdir.

Köylülerle jandarma arasındaki çelişme de sık sık çatışmalara yolaçmaktadır. Uşak'ın Ormandalı Köyü'ne bir suçluyu aramak üzere giren ve arama yapan jandarma birliği ile köylüler arasında çatışma çıkmış, bir jandarma yaralanmış, üç köylü tutuklanmıştır.

Türkiye köylüsüyle emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı ortak kaderi paylaşan Ortadoğu ülkeleri köylülerinin de demokratik ve ekonomik mücadeleleri, özellikle silahlı mücadelenin gelişmesinden sonra daha yaygın hale gelmeğe başlamıştır. Geçen ay kuzey Lübnan'daki köylüler, kendilerini sömüren büyük toprak sahiplerine karşı silahlı başkaldırı hareketine girişmişlerdir. Kerpiç evlerde oturan köylüler, toprak sahiplerinin ürünün yarısını gasbettiklerini, tarım işçilerine açlıktan ölmeyecek kadar ücret dağıttıklarını, hastane yapmayı, köylere elektrik getirmeyi reddettiklerini, üstelik yoksul köylülerin eşlerini de, tıpkı Ortaçağ derebeyleri gibi kendi haremlerinin cariyeleri saydıklarını açıklayarak silaha sarılmışlardır. Ancak toprak sahiplerine dayanan işbirlikçi iktidar, silahlı köylülerin üzerine zırhlı kuvvetler sevkederek isyanı bastırmıştır. Fakat böylesi bir düzende 40 silahlı köylü ezilse, aynı yerde yada bir başka yerde 40 bin köylü silaha sarılacaktır. Taki ortaçağ kalıntısı toprak düzeni yıkılıncaya dek...

asıl yokedilmesi gereken,
lüks araba saltanatıdır!

Küçük burjuvazinin çeşitli tabakalarında da demokratik mücadeleler her geçen gün biraz daha yoğunlaşmaktadır. Geçen ayın en önemli direnişi, 10 Kasım günü 500 binden fazla şoför ve taşıt sahibinin kontak kapama hareketi olmuştur. Şoförler, hiçbir sosyal garantileri olmadığını, özellikle son devalüasyondan sonra parça fiyatlarının ithalatçılar ve aracılar tarafından astronomik şekilde artırıldığını, üstelik hükümetin de kendilerine yeni vergiler yüklemeye çalıştığını ileri sürerek direnmektedirler. Şoförlerin direnişini DİSK de,«*Aşırı israfa, lükse ve bir azınlığın sefahatinin devamına yönelmiş bir devlet yönetimi nedeniyle her sınıf ve tabaka kendi koşulları içinde mustariptir. Motor seslerinin sususu, anayasaya aykırı icraatin iflasını anlatan çok anlamlı bir sessizliktir*» diyerek desteklemiştir.

Ancak şoförlerin boykotu taktik hataları ile vurucu olamamış, daha önceden bazı yetkililerin bildirdiği gibi belirli bir saatte bütün arabalar kontak kapayacağı yerde, arabalar bir köşeye çekilmiş, vurucu ve sonuç alıcı bir eylem gerçekleştirilememiş, bu ise diğer bir gerçeği ortaya çıkarmıştır. Şoförlerin boykotu, İstanbul halkına eziyet çektiren trafik sıkışıklığının büyük ölçüde dolmuşlar yüzünden meydana geldiğini, dolmuşlar olmasa birkaç yüz otobüsle trafiğin rahat rahat işleyeceğini göstermiştir. Hatta bu durum, şoförlerin kendi kuyularını kazdıkları şeklinde değerlendirilmiştir. Burjuva gazetelerinde dolmuşların yedek parça, benzin, lastik israfı suretiyle «*milli servet*»i nasıl heba ettiklerini ortaya koyan hesaplar yayınlanmıştır. Hiç şüphesiz ki, dolmuşlar, kamu hizmetlerinin iyi yürütülmediği ve herşeyin özel

teşebbüsten beklendiği bir düzenin kangrenleşmiş hastalıklarından biridir. Dolmuşlar kalkıp yerine belediye otobusleri konursa hem trafik rahatlayacak, hem de emekçi vatandaşlar zaman kaybından, saatlerce duraklarda beklemekten, karda kışta eziyet çekmekten kurtulacaklardır. Üstelik milyarlarca lira harcanarak yaptırılan Boğaz Köprüsü'ne de, araba vapurlarının artırılması suretiyle, hiç ihtiyaç kalmayacaktır. Ancak burjuva basını «*milli servet*» israfının acısını dolmuşçuların sırtından çıkartırken, tek kişinin keyfine kullanılan, trafiği en az dolmuşlar kadar tıkayan, yaya kaldırımlarını dahi gelişigüzel parkederek işgal eden çoğu Amerikan menşeli lüks arabalar üzerinde hiç durmamıştır. Aslında dolmuşlara karşı çıkışın gerçek nedeni, eziyet çeken emekçi halk açısından değil, lüks arabalarını daha rahat sürebilmek isteyen özel araba sahipleri açısındandır.

Üstelik, Koç'un, Ordu Yardımlaşma Kurumu'nun yabancı sermaye ile işbirliği yaparak imal ettikleri Anadol, Fiat, Renault arabalarına daha fazla müşteri bulabilmek, kazançlarını daha fazla artırabilmek için, dolmuşların kalkması yolunda baskı yaptıkları muhakkaktır. Böylece dolmuşların kaldırılmasıyla boşalacak kamu yollarını bu defa lüks arabalar dolduracak, Boğaz Köprüsü'nde halkın milyarlarını çiğneyecek, mutlu azınlık araba sefası sürerken, Koç'lar, OYAK'lar servetlerine servet katacaklardır. Trafik konusunda direniş, sadece dolmuşların kaldırılması değil, aynı zamanda lüks araba saltanatına da son verilmesi amacıyla sürdürülmelidir.

yeni öğrenim yılında sosyalist gençliğin görevleri

Üniversite ve yüksek okulların yeni öğrenim yılına girmesiyle öğrenci eylemleri kamuoyunda yeniden ön plana çıkmıştır. Zira üniversite gençliğinin savunduğu «*halktan yana üniversite*» düşüncesi ve gençliğin yıllardan beri çözümlenmeyen sorunları, dün olduğu gibi bugün de mevcuttur. Lise mezunu halk çocuklarının ancak yedide biri üniversiteye girebilmektedir. Sürdürülen eğitim programları ülke gerçeklerinden, halkımızın acil isteklerinin karşılanmasından uzaktır. Yönetim ve denetimde asistan ve öğrenciler hâlâ söz sahibi değildir. Bilimsel özerkliğin şartlarından olan mali özerklik, tam gün çalışma sağlanmamıştır. Özel yüksek okullar, hukuk dışı yapısına rağmen, yüksek öğrenimde bir «*çıbanbaşı*» olarak varlığını sürdürmektedir. Esasen çok zor koşullar altında öğrenim yapmakta olan öğrenci kitlesi, son zam furyası ve devalüasyondan sonra adamakıllı yoksulluğa itilmiştir.

Üniversite ve yüksek okulların çoğu bu yıl da törensiz açılmıştır. Devrimci öğrenci örgütleri başkanlarının açılış törenlerinde yaptıkları konuşmalarda açıkladıkları gerçeklerin, egemen çevrelerle çıkar birliği halinde bulunan bir kısım öğretim üyelerini tedirgin etmesi, törensiz açılışların önde gelen nedenidir.

Devrimci üniversite gençliği, tutarlı eylem biçiminin halk kitlelerine gitmek, onlarla kitle eylemlerine girişmek olduğunu görmekte, istenilen oranda olmasa da, çalışmalarını bu alana kaydırmaktadır. Tutarlı çalışma, örtülü faşizmi daha da azgın hale getirmekte, gençlik üzerine yapılan saldırı ve baskılar artmaktadır. Gençlik üzerine yoğunlaştırılan saldırıların nedeni, bir kısım pasifistlerin ileri sürdükleri gibi, gençliğin «*şiddet için şiddet*»i değil, gençlik eylemlerinin bir çıkar düzenini sarsıcı biçim-

lere yönelmiş olmasıdır. Polisiyle, komandosuyla, tüm gerici unsurlarıyla gençlik üzerine yapılan saldırı ve baskılar artmaktadır. Bu saldırılar karşısında üniversitelerdeki anti-faşist tüm ogelerin eylem birliğine sokulması, bu yıl sosyalist öğrencileri bekleyen önemli bir görevdir.

Türkiye'li sosyalist gençlerin en aktif bölümünün çoğunluğunu içinde barındıran DEV-GENÇ'in Kurultayı da ekim ayı sonunda toplanmıştır. Kurultay'da açıklanan ve eleştiriye de uğramayan önemli görüş, «*DEV-GENÇ, gençliğin yığınsal örgütüdür*» görüşüydü. Ancak, DEV-GENÇ'in ideolojik bütünlükten yoksun kişileri de kapsayacak şekilde yaygınlaşması, küçük burjuva ideolojilerine açık bir yapıya dönüşmesi tehlikesini göz önünde tutarak bu tanımlama açıklığa kavuşturulmalıdır.

DEV-GENÇ bugün dövüşken, mücadeleci sosyalist gençlik örgütü olmak niteliğini sürdürmektedir. Bu nitelikle birlikte, marksist - leninist «kesintisiz devrim» teorisinin Türkiye koşullarına uygulanması, Türkiye devrimci mücadelesinin özel olarak Ortadoğu koşulları içinde değerlendirilmesi gereğinin ortaya atılması, ordu üzerine yer yer doğru tahlillerin getirilmesi, DEV-GENÇ Kongresi'nde Türkiye sosyalist hareketi hesabına sevindirici gelişmeler olarak göze çarpmıştır.

Bu tutarlı gelişmelerdir ki, egemen çevreleri telaşlandırmış, polis «*DEV-GENÇ yöneticisi avı*»na çıkmıştır.

polisin ve faşist komandoların zorbalıkları

Tıpkı işçilere yapıldığı gibi, devrimci gençliğe karşı da polis yeni tertipler uygulamağa, faşist komandoları devrimci gençlere saldırtıp bu ortamdan yararlanarak türlü terör ve işkencelere başvurmağa başlamıştır. Bunun en somut örneği İstanbul Üniversitesi'nde görülmüştür. Kimya Fakültesi'nde asılan bir Atatürk afişini indirten Dekan Saffet Alpar'ın tutumuna karşı gençlerin gösterdiği tepkiyi fırsat bilen polis, birkaç gün sonra bir plan hazırlayarak faşist komandoları fakülteye saldırtmıştır. Faşist komandolar, devrimci gençlere tabancalarla ateş etmişler, iki genci de yaralamışlardır. Civardaki kahvelerde gizlenen polisler de biraz sonra bu baskını bahane ederek üniversiteye girmişler, devrimci öğrencileri dövmüşler, sürükleyip emniyete götürmüşler, işkenceler yapmışlardır. Olaydan sonra üniversite süresiz kapatılmıştır.

Orman Fakültesi'ne giden bir otobüste devrimci gençlerle faşistler arasında çıkan tartışma üzerine de polis yine devrimci gençleri yakalamış, önce Sarıyer Karakolu'nda 7 genci öldüresiye dövmüştür. Daha sonra devrimci gençler Birinci Şube Müdürlüğü'ne nakledilmiş, orada da polislerle birlikte faşist öğrenciler tarafından elleri bağlı olarak kancıkça dayaktan geçirilmişlerdir. İşkenceci Birinci Şube Müdürü Ilgız Aykutlu'nun polisleri, devrimci gençlere dayak atarken, bir yandan da faşistleri göstererek «*Bunlar gibi olmazsanız daha çok dayak yiyeceksiniz. Ve birgün hepinizi geberteceğiz*» diye tehditler savurmuşlar, küfretmişlerdir. Gençlere zincir, cop ve sopalarla çeşitli işkenceler yapılırken, kıdemli bir polisin, «*Suratlarına vurmayın, iz bırakmayın*» diye ileride sorumlu düşmek

korkusuyla yol gösterdiği duyulmuştur. Uğur Ayküdü'nün polislerinin canavarca dövdüğü 7 devrimci genç, adliyeye sevkedilir edilmez serbest bırakılmışlardır.

Balıkesir'de de polis Devrimci Gençlik Derneği (DEV-GENÇ), TÖS, Necati Eğitim Enstitüsü ve bazı öğretmenlerin evlerini basarak arama yapmış, piyasada satılan kitaplara dahi elkoymuştur.

Birinci Şube'nin zorbalığı, yabancı uyruklu gençlere de uygulanmaktadır. Örneğin geçen ay Kıbrıs'lı Türk öğrencilerin yurtlarına ve evlerine de baskınlar yapılmış, bazıları bıyıkları yolunarak, dövülerek işkenceden geçirilmiş, ellerindeki bütün kitaplar ve kupürler gaspedilmiştir.

Sosyalist Gazetesi'nin afişlerini asan 20 genç de, aynı şekilde polis tarafından yakalanmış ve kanunsuz olarak 48 saat gözaltında tutularak işkenceden geçirilmiştir.

Türkiye'de okuyan İran'lı öğrencilerden Mahmut İskenderi *«solcu muzır faaliyetlere katıldığı»* gerekçesiyle sınırdışı edilmiştir. Daha önce de aynı şekilde 5 İran'lı devrimci genç sınırdışı edilerek Savak'a teslim edilmişlerdir. Gözaltına alınan İskenderi için avukatlarının yaptıkları itiraz Danıştay'ca kabul edilerek sınırdışı edilme kararı durdurulmuşsa da, iktidar bu yargıyı da hiçe sayarak kanunsuz şekilde İskenderi'yi Şah'ın kasaplarına teslim etmiştir.

Cumhurbaşkanı Sunay, Almanya'yı ziyareti sırasında, vatandaşlıktan çıkartılan ATÖF eski başkanı Hakkı Keskin'in durumu ile birlikte İran'lı öğrencilerin sınırdışı edilmesi meselesini de yansıtarak kendisinden bu kanunsuz işlemleri önlemesini isteyen gençlere, *«Siz İran'lı öğrencilerin avukatı mısınız?»* diye çıkışmış, Hakkı Keskin'le görüşmeyi reddetmiştir. Türkiye'li öğrencilerin kendisini rahatsız etmemeleri için Sunay gezisi süresince devamlı olarak polislerin ve polis köpeklerinin muhafazası altında tutulmuştur.

Hakkı Keskin'in vatandaşlıktan çıkartılmasını protesto için Köln, Münih, Darmstadt, Karlsruhe, Heidelberg ve Saarbrücken şehirlerindeki devrimci işçi ve öğrenciler açlık grevleri yapmış, bu direnişler bütün Alman basınında ve radyolarında geniş yankılar yaratmıştır.

Keskin'in vatandaşlıktan çıkartılmasının yarattığı dünya çapındaki tepki karşısında tükürdüğünü yalayamayan iktidar, yeni taktiklere başvurmuş, askerlik şubesinin Keskin'in askerliğini erteleme kararının Bakanlar Kurulu'na geç intikal etmesi nedeniyle bir yanlışlık yapıldığı, Nüfus İşleri Müdürlüğü'ne Keskin'in vatandaşlıktan çıkartılması için herhangi bir talimat gelmediği basına iletilerek mesele örtbas edilmeye kalkışılmıştır.

gençlik, emperyalizmin kalelerine karşı savaşıyor

Geçen ayın en önemli öğrenci hareketlerinden birisi, Amerikan emperyalizminin en büyük kültür üssü Robert Kolej'de devrimci öğrencilerin giriştikleri özerkleştirme mücadelesi olmuştur. Devrimci hareketlerin artması karşısında tedirgin olan Amerikalıların ve yerli işbirlikçilerinin Kolej'in yüksek kısmını tedrici olarak kapatmaya kalkışmaları üzerine Kolejli öğrenciler geçen yıllardan beri sürdürdükleri mücadelenin devamı olarak yüksek kısmın

özerk üniversite olmasını istemişler, direnişe geçerek dersleri boykot etmişler, İstanbul ve Ankara'da kendilerini destekleyen diğer üniversite öğrencileri ile birlikte yürüyüş yapmışlardır.

Okulun mütevelli heyetinde yer alan bir gayretkeş kalemşor tarafından «sol'cu fabrikası» gibi gösterilmek suretiyle kamuoyuna aktarılan yanıltıcı haberlerin yanında, SDDF'nun genel çizgisinin de sağında kalan Öğrenci Birliği yöneticilerinin «*Bağımsız Türkiye, Kahrolsun Amerika*» sloganlarına karşı çıkması iç çatışmalara yolaçmıştır. Ankara yürüyüşünde provokasyonlara girişen ve «Kahrolsun Amerika» sloganına karşı çıkan sosyal demokrat gençlerin devrimci gençlere saldırmak istemesi üzerine olaylar çıkmıştır. Ama, okuldaki «kemalist» görünen kişilerin bütün ihanetlerine rağmen Kolej'deki devrimci öğrencilerin mücadelesi emperyalizmin bu kültür üssünün yıkılmasına kadar mutlaka devam edecektir.

Türkiye liselerindeki en zeki, en çalışkan öğrencilerin beynini yıkayarak emperyalizmin hizmetine sokma amacıyla çalışan AFS'nin başkanı Arthur Howe da, Türkiye'de devrimci öğrenciler tarafından protesto edilmiş, iki genç, Howe'u dövmek iddiasıyla polisçe gözaltına alınmıştır.

Ankara'da Kıbrıs'lı öğrenciler, Kıbrıs Türk Geçici Yönetimi'nin devrimci öğrencilere yaptığı baskıyı protesto etmek üzere Kıbrıs Türk Cemaat Burosu'nu işgal etmişlerdir. Devrimci Kıbrıs'lı öğrencilerin karşısına burada da toplum polisi çıkartılmıştır.

Uzun zamandan beri İstanbul limanına gelmeye cesaret edemeyen 6. Filo Akdeniz limanlarımıza sık sık gemilerini sokarak askerlerinin Türkiye topraklarında eğlenmelerini sağlamaktadır. Küçük limanlarda sert tepki görmemekten cesaret alan 6. Filo bu defa da sancak gemisini İzmir limanına sokmuştur. Bunun üzerine bir grup devrimci genç Alsancak'ta Amerikalılara ait bir arabayı benzin dökerek yakmışlardır. Ankara'da da bir grup genç, PAN AM'ın Kızılay'daki merkezine molotof kokteyli atmışlardır. Çanakkale'ye gelen bir Amerikan gemisinin erleri de şehirde gençler tarafından protesto edilmiştir.

Amerikan Dışişleri Bakanlığı Türkiye Masası yetkilileri, gazetelere yaptıkları açıklamada, «*Bir süredir İstanbul'a hiçbir ziyaret yapılmadı. Bu, bundan böyle hiçbir ziyaret yapılmayacak anlamına gelmez. 6. Filo NATO'ya bağlı olduğu için onların hazırlayacakları programı bekliyoruz. Şimdiden bir tarih verilemez, ama ziyaretler olacaktır*» demişlerdir. Türkiye'de polis teröründen cesaret alan Amerikalıların uzun bir fasıladan sonra İstanbul Boğazı'na tekrar girmeğe niyetlendikleri anlaşılmaktadır. Ancak, ne kadar teror sürdürülürse sürdürülsün, devrimci güçler, emperyalistlerin İstanbul'a gemilerini tekrar sokma niyetlerini kursaklarında bırakacaktır.

«kasım kuşkusu» ve tehlikeli alakalar

İşçi sınıfı ve müttefiklerinin devrimci mücadelesi gelişirken, işbirlikçi partiler yeni parlamenter döneme bir «*kasım kuşkusu*» içinde girmişlerdir. Bu kuşku, Demirel için, AP Büyük Kongresi'ne rağmen partisine hakim olamaması ve parlamentoda tek başına hükümeti elinde tutacak bir çoğunluğu sürdürememesi, Bozbeyli'nin de AP'den kopuşundan sonra birkaç milletvekilinin de istifasıyla ilk güven oylamasında tepetaklak gitmesi endişesidir. Mec-

lis Başkanlığı için günlerce süren turlardan bir sonuç alınamaması ve Demirel'in kendi grupuna hükmederek bir başkan seçtirememesi bu kuşkunun ciddiyetini göstermektedir. Ancak Demirel dışındaki burjuva politikacıları açısından bir başka kuşku da, parlamentonun işlemez hale gelmesi nedeniyle silahlı kuvvetlerin bir müdahalede bulunması ihtimalidir.

Bu kuşkular yüzündendir ki, Süleyman Demirel, Nixon'un davetlisi olarak Amerika'ya yapacağı geziyi iki defa ertelemek zorunda kalmıştır. Yaz aylarında parlamentonun tatile girmemesi nedeniyle Aralık'a ertelenmiş bulunan ziyareti, Demirel, Türkiye'nin iç politikasında önemli gelişmeler beklendiği nedeniyle bu defa da 1971 yılına bırakmıştır.

Kasımda yada onu izleyen aylarda parlamentoda iç dengede değişiklik olur da Demirel düşer mi? Düşse ne değişecektir? Emperyalizm ve yerli işbirlikçilerinin siyasi kadrosu değişikliğe uğrayacak, ama gerçek iktidar aynı kuvvetlerde kalacaktır. Yine örtülü faşizm sürüp gidecektir. Eğer işbirlikçi politikacılar bu demokrasi görüntüsü altındaki örtülü faşizmi sürdüremezlerse, kuşkunun diğer yanı gerçekleşecek, silahlı kuvvetlerin müdahalesiyle açık ve kaba faşizm gelip oturacaktır. Bazılarının sandığı gibi böyle bir mudahalenin anti-emperyalist ve devrimci yanı olabilir mi?

Cevabı bunun, geçen ay Sovyet sınırını aşarak yeni bir uluslararası problem yaratan U-8 uçağındadır. U-2 rezaletinin yankıları bitmemişken içinde iki amerikan generali, bir Amerikan subayı ve bir Türk albayının bulunduğu U-8 uçağının Sovyet sınırını geçmesi ve inişe mecbur edilmesi, Türkiye'nin on yıldan bu yana silahlı kuvvetlerinin bağımsızlığı konusunda zerrece mesafe kaydetmediğini ispatlamıştır.

Hele NATO Güney Avrupa Müttefik Kuvvetleri Komutanı Amiral Rivero'nun savaş halinde Karadeniz'deki Sovyet donanmasının Akdeniz'e indirilmemesi için birinci derecede Türk ordusunun görevli olduğunu söylemesi ve «*Gerekirse Boğazları iki saat içinde kapatırız*» diye babasının çiftliğinden bahseder gibi konuşması, 6. Filo Komutanı Amiral Isaac Campbell'in Türk deniz ve hava kuvvetlerinin 6. Filo'ya ikmal yollarının açık tutulmasında yardımcı olması, 6. Filo'nun savaşta yara alacak gemilerine İskenderun ve Mersin limanlarının açık tutulması gerektiğini belirtmesi, NATO Nükleer Planlama Grubu'nda Türkiye Genelkurmayının Doğu Anadolu ve Trakya'ya nükleer mayın yerleştirmek istediğinin açıklanması ve daha önemlisi Amerika'lıların bir süre önce büyük yaygaralar kopartarak boşalttıkları Çiğli Üssü'nün bu defa «deniz hava üssü» olarak Amerikalılar tarafından tekrar talep edildiğinin haber alınması, iplerin hâlâ kimin elinde olduğunu ve iktidarın sınıfsal yapısında bir değişiklik olmadıkça, yani işçi sınıfının ideolojik, politik, örgütsel ve donanmış gücünün önderliğinde bir Devrimci İşçi - Köylü İktidarı kurulmadıkça, kasım kuşkusu nasıl sonuç verirse versin, halklarımızın kaderinde bir değişiklik meydana gelmeyeceğini göstermektedir. Hatta kimilerinin çok umut bağladıkları bir «*muktedirler*» iktidarının, «kuşku»nun da ötesinde «açık faşist terörü» beraberinde getireceği göz önünde tutulursa, işçi sınıfı sosyalistlerinin «*acil görev*» örgütlenmeyi bir an evvel gerçekleştirmeleri ve pro-

letarya örgütünün önderliğinde «*Devrimci Halk Cephesi*»-ni oluşturmaları zorunluluğu kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

burjuva basınında halk düşmanlığı

Emperyalizmin ve işbirlikçilerinin Ankara'da sahneye koydukları «*kasım kuşkusu*» oyunu dikkatleri başkente çekerken, öte yandan burjuva basını, Türkiye halklarına ve devrimcilere karşı en alçakça suçlamalara ve provokasyonlara girişmektedir.

Sosyalist hareket üzerine şüphe ve endişeler yaratmak misyonunun üstlendiği artık apaçık meydana çıkan Milliyet Gazetesi'nin 12/13 Kasım 1970 tarihli sayılarında Paşa'nın damadı, Kral Huseyin'in kişisel dostu Metin Toker, ANT'ın «*Ortadoğu Devrimci Çemberi*» ile ilgili yazılarından pasajlar alarak, «*Türkiye'yi Ortadoğu Devrimci Çemberi içine sokma gayreti,bizim kendi içimizde kendini büyük bir cüretle açığa vurmuştur. Ortadoğu'da çember için kullanılan unsur nasıl gerilla örgütleri ise, bizde kürtlük bilinci tazelenmeğe çalışılan doğu menşeli vatandaşlardır. Bunların kripto dilindeki adları 'halklar'dır.* [...] *Türkiye bölgesindeki yeni konjonktür içinde, 'Ortadoğu Devrimci Çemberi' ihaneti içinde, 'halklar savaşı'nın kışkırtıcılığı içinde ve asıl bunlardan dolayı son derece kritik bir noktadadır.*» demektedir.

«*Ortadoğu Devrimci Çemberi*»ne bu saldırının emperyalizmin ve işbirlikçilerinin sözcüsü olan bir paşa damadından, tam da revizyonistlerin TİP Kongresi'nde «Ortadoğu Devrimci Çemberi»ne saldırdıkları bir sırada gelmiş olması ilgi çekicidir. Bu saldırılar ANT'ın «*Ortadoğu*» ve «*halklar meselesi*»ndeki tutumunun ne kadar doğru olduğunu kanıtlamaktadır.

Kürt halkı üzerine bir başka şovenist yayın 6 Kasım 1970 tarihli Yeni Gazete'de Necmi Onur imzasıyla yapılmıştır. Babıali basının emperyalizmin hizmetinde «*halk düşmanlığı*»nı nerelere kadar vardırdığını belgeleyen bu yazıdan, Kürt halkına karşı «*emperyalist ve şovenist*» baskılar yapılmasını, jenosid uygulanmasını isteyen pasajları bir ibret vesikası olarak aynen iktibas ediyoruz:

«Komando harekatını daha planlı ve hukuki hale getirmek lazımdır. Ve bütün bölge, vasıflı yollarla birbirine bağlanıncaya kadar bu planlı komando harekatına devam edilmelidir.

«Bütün bölgede bir kültür emperyalizmi uygulanmalıdır. Bunu gerçekleştirmek için konut ve ücret meseleleri halledilmiş 'kaliteli öğretmenler' buralarda görevlendirilmelidir. Uygulanacak eğitimde çocuk mutlaka aileden koparılacaktır. Yetişen neslin eski nesille bağı kesilecektir.

«En iyi tedbir de, vaktiyle kötü denemesi yapılmış olan 'iskan meselesi'dir. Bu bölgelere yerleştirilecek batı insanları, bölgenin değişmesinde en büyük rolü oynayacaktır.»

Demokrat İzmir'in 2 Kasım 1970 tarihli sayısında ise Milliyet yarışması birincisi Nurdoğan Taçalan, «*halk düşmanlığı*»nı şöyle kusmuştur:

«Doğu'da Kurt devleti kurmak için çalışan Barzani ile ilişki kuran 25-30 kişi tutuklanmıştı. İçlerinde TİP'liler de vardı. Ben de o sıralarda TİP üyesiydim. Hemen o gün istifa ettim partiden. Açıkça söyleyeyim. Kürt olduklarını ısrarla ileri sürenlerin yüzde 90'ının sosyalistliğine inanmıyorum. Bunların gerçek amacı

Türkiye'nin doğusunda en azından federatif bir Kürt devleti kurmaktır. Bunun için sosyalistürler. Kurtçuluk sorunu dolayısıyla sözümona solcuları eleştirmek, suçlamak, asla sosyalizmi suçlamak anlamına gelmemelidir. Kişilerin gafleti, ihaneti, bir ideolojiyi bağlamaz.»

Marx'ın, Lenin'in «*halklar meselesi*»ndeki görüşleri ortada iken halk duşmanlığı yapan bır kişi ise, sosyalistlık adına değıl, ancak faşızm ve şovenizm adına konuşmaya layıktır.

Burjuva basınında bir başka skandal da, Kruşçof'un anıları meselesi olmuştur. Garaudy'nın revizyonist yazılarını, sosyalist dünyayı kotülemek ıçin ıtıraf adlı yazı serısini yayınlayan Mıllıyet, bu defa da, kapıtalist alemın en büyük basın organlarıyla birlikte, «*Kruşçof'un Anıları*»nı yayınlayacağını bildırmıştır. Oysa, Tass Ajansı aracılığıyla yaptığı imzalı açıklamada bızzat Kruşçof, anılarını yazmadığını ve hıçbır yere vermedığını soylemektedir. Burjuva basınının amacı açıktır: Emperyalızmin her bakımdan büyuk darbeler yedığı ve sosyalıst dunyanın güçlendığı bu donemde kafaları bulandırmak, bu suretle Turkiye'de devrimci gelişimi engellemek... Ancak Turkıye'dekı devrımci gelişim, burjuva basınının kafa karıştırıcı yayınlarıyla hızını kaybetmeyecek kadar mesafe kaydetmiştir, bu tür yayınlarla kitleler önünde itibar kaybeden sosyalist hareket değil, son çabalamalar ıçınde bulunan emperyalizm ve işbirlikçileridir.

çin halk cumhuriyeti ve emperyalistlerin telaşı

Çin Halk Cumhuriyeti'nin Birleşmiş Milletler üyeliğine kabulü ve tanınması konusunda, kapitalıst ülkelerin bu yıl birbirleriyle yarışa girmeleri emperyalizmin çoküşünü gösteren yeni bir gelişme olmuştur. Çin Halk Cumhuriyeti'ni bu yıl Kanada ve İtalya da tanımış olup, Avusturya'nın da tanımağa hazırlandığı öğrenilmiştir. Japon basınında da Çin'in tanınması yolunda yoğun yayın yapılmaktadır. Bu yıl ilk defadır ki, Birleşmiş Milletler'de Çin'in üyeliğe alınmasına oy veren devletlerin sayısı alınmamasını isteyenlerden fazla çıkmıştır. Üçte iki çoğunluk sağlanamadığı için bu yıl da üyelik hakkı kazanamayan Çin'in gelecek yıl Birleşmiş Milletler'e gireceğine muhakkak nazarıyla bakılmaktadır. Birleşik Amerika dahi Çin'in Birleşmiş Milletler'e alınmasına karşı çıkamaz hale gelmiş, ancak Uzakdoğu'daki kuklası Çan Kay Şek rejimini henüz feda etmeyi göze alamadığı içindir ki, muhalif oy kullanmıştır. Washington'un dümensuyundaki diğer devletler gibi, Türkiye de aynı gerekçeyle Çin'in Birleşmiş Milletler'e alınmasına karşı çıkmıştır.

Ne var ki, Türkiye'de Çin'in tanınması konusundaki baskılar, kapitalist ülkelerde olduğu gibi, yeni pazar kazanmak amacıyla burjuvaziden gelmektedir. Nitekim Yeni Gazete'nin 3 Kasım 1970 tarihli sayısında açıklandığına göre İzmir iktisadi çevreleri, Çin'in Türkiye için iyi bir pazar olabileceğini ileri sürerek «Türkiye'nin gerçeklere gözünü kapaması düşünülemez» diye hükümete baskı yapmaktadırlar.

Ne yazık ki, Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran da, Çin Halk Cumhuriyeti'nin tanınması ve Birleşmiş Mil-

letler'e alınması konusunu, proleter enternasyonalizmi ve sosyalist ülkelerin dunya politikasında güçlenmesi açısından değil, kapitalistlerimize pazar bulma açısından ele almış ve yayınladığı 14 Kasım 1970 tarihli bildiride, «*İhraç maddelerimizin pazarlanması için Çin'de geniş imkanlar bulabiliriz. Sanayiimiz için de Çin Halk Cumhuriyeti'nden, kapitalist-emperyalist ülkelere kıyasla daha elverişli şartlarla, daha ucuz fiyatla ithalat mümkün olabilir. [...] Çin gibi bir pazarı ihmal edip esasen doymuş bulunan Avrupa pazarlarında Yunan tütünleriyle rekabet edip tütünlerimizi satmak gibi verimsiz gayretlerle zaman harcamaktadırlar*» demektedir.

Büyük Proleter Kültür İhtilali'nden sonra uluslararası politikada ağırlığını daha fazla hissettiren Çin Halk Cumhuriyeti, Sovyetler Birliği ile de ilişkilerinde yeni bir döneme girmektedir. Sovyet Devrimi'nin 53. yıldönümünü kutlama mesajında Çin, Sovyetler Birliği ile aralarındaki «*temel sorunlar*»ın Moskova ile Pekin arasında normal ilişkilerin kurulmasına engel olmadığını belirtmiş ve Sovyetler Birliği ile dostluk ve iyi komşuluk ilişkileri kurulmasını istemiştir. Sovyetler Birliği Polit Büro Üyesi Suslov da, Çin'e karşı dostane ifadeler kullanmıştır. Ayrıca, dört yıldan beri ilk defa Çin, Moskova'ya bir büyükelçi tayin etmiştir. Başbakan Çu En Lay'ın Sovyetler'in Pekin Büyükelçisi ile bir görüşme yapması ve bu görüşmede gerek Çin, gerek Sovyet tarafından önemli kişilerin bulunması, Çin - Sovyet ilişkilerinde yeni bir döneme girildiğini kanıtlamaktadır.

halkların silahlı mücadelesi ve «foko»cunun özeleştirisi

Uluslararası politikada sosyalist ülkelerin ağırlığı artarken halkların silahlı mücadeleleri de emperyalizmi ve yerli işbirlikçilerini dehşete düşürecek düzeylere ulaşmıştır. Carlos Marighella'nın başlattığı «*şehir gerillası*» şimdiye kadar sadece Latin Amerika ülkelerinde sürdürülürken, ilk defa kapitalist bir ülkede, Kanada'nın Quebec şehrinde şehir gerillacıları eyleme geçerek Çalışma Bakanı Pierre Laporte'u ve İngiliz Ticaret Ataşesi James Cross'u kaçırmışlardır. Tam bir ırk ayrımının uygulandığı, Fransız asıllı halkın ekonomik, kültürel ve politik bakımdan ikinci sınıf vatandaş muamelesi gördüğü Quebec'te 1962'de kurulan Kurtuluş Cephesi, hukümetin olağanüstü hal ilan ederek şiddete başvurması üzerine, Çalışma Bakanı'nı öldürmüştür. Olaydan büyük panığe kapılan burjuva gazeteleri ve dergileri «*şehir gerillası*»nı geçen ay manşetlerine ve kapaklarına konu yapmışlardır.

Latin Amerika'nın ünlü gerillacıları Carlos Marighella ve Che Guevara'nın alçakça öldürülüşlerinin yıldonumleri dolayısıyla Brezilya ve Uruguay'da düzenlenen eylemler karşısında polis vahşice terore gitmiştir.

Devrimcilerin boğazlarına cereyan verilerek, dölyollarında şişe kırılarak, çocukları gozlerinin önünde öldürulerek insanlık dışı eziyet ve işkenceler yapılmaktadır. Ancak bütün baskılara rağmen Brezilya ve Uruguay'da «*şehir gerillası*» eylemleri başarıyla surdürulmektedir. Topraklarını özel muhafızlarla korumak zorunda kalan buyük toprak sahipleri rahat gezemez hale gelmişler, somürü ve baskı düzeninin adamları ise geceleri sokağa yalnız çıkamaz olmuşlardır.

Brezilya ve Uruguay başta olmak üzere birçok Latin Amerika ülkesinde uygulanan şehir gerillası, Carlos Marig-

hella'nın ANT tarafından yayınlanan kitabında da açıklandığı gibi, sadece silahlı eyleme önem verip siyasi mücadeleyi ihmal eden fokoculuğun çıkmazını da ortaya koymuş, mücadelenin siyasi ve askeri yönlerini bir bütün olarak ele almak suretiyle kitlelerin büyük desteğini kazaamıştır.

Esasen fokoculuğun «*teorisyen*»i olan ve halen Bolivya'da cezaevinde bulunan Regis Debray de *L'Express* Muhabiri'ne verdiği ozel bir demeçte, fokocu goruşlerinin geçersizliğini itiraf ederek özeleştiri yapmıştır: «*O kitabımda yazdıklarım bugun bana o kadar geçersiz, tartışma götürür gözüküyor ki. Bende ne bir yazar, ne de bir teorisyen niteliği olmadığını biliyorum... Ben, güçsuzler için boğazını yırtacak zavallı küçük bir romantik aydınım. Buralara geldiğim zaman hâlâ güçsüz bir çocuktum. 26 yaşında idim. Gerçekte hiçbir sıkıntı çekmemiştim. Herşeyim vardı. Ailem zengindi. Savaş görmemiştim... Şimdi ben Castro'yu tutuyorum. Castro benim gibi içine dönuk, zavıf karakterli bir Fransız aydını değildır. Che'nin söylediği gibi, Castro, yeryüzünde bir kuvvettir, tarihi bir olaydır.*»

Türkiye'de dünya devrimci pratiğini çok dar bir çerçeve içinde değerlendirip, bir romantık Fransız aydınının yazdığı kitabı Latin Amerika'nın somut şartları içinde gerçekleştirilmiş ve gerçekleştirilmekte olan devrimci mücadelelere mal ederek bu devrimci mücadeleler hakkında küçük düşürücü, hiç sayıcı ve tarihi materyalizmi reddeden ifadeler kullanan yerli küçük burjuva teorisyenlerine, Debray'in özeleştirisi ve gerilla hareketlerinin başarıları mükemmel bir cevap teşkil etmektedir. Dünya devrimci pratiği karşısında tavır almadan önce, herhalde o bölgelerin somut şartlarını göz önünde bulundurmak, Türkiye sosyalistleri için kaçınılmaz bir görevdir.

devrimci mücadelemizi durduramıyacaklardır

Başlattığı «*şehir gerillası*», tekelci kapitalizmi ve işbirlikçilerini dehşete duşüren Carlos Marighella'nın Türkiye'de ANT tarafından yayınlanan «*ŞEHİR GERİLLASI*» adlı kitabı bizim yerli işbirlikçileri de telaşlandırmış ve geçen ay soruşturma açılarak kitap toplatılmıştır. Yine ANT'ın yayınladığı Che Guevara'nın «*GERİLLA GÜNLÜĞÜ*» ve Venezüella'lı gerillacı Douglas Bravo'nun «*MİLLİ KURTULUŞ CEPHESİ*» isimli kitapları hakkındaki davalar da hâlâ devam etmektedir.

Bu arada, Küba Devrimi'nin 10. yılı dolayısıyla yayınladığımız haberden dolayı eski sorumlu müdürümüz Alpay Kabacalı hakkında «*komünizmi övme*» iddiasıyla açılan dava, avukatımız Müşür Kaya Canpolat'ın savunmasından sonra 6. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından beraatle sonuçlandırılmıştır.

Emperyalizm ve yerli işbirlikçileri ne kadar baskı yaparlarsa yapsınlar, ne kadar kafaları bulandırmaya çalışırlarsa çalışsınlar, dünya sosyalist hareketi, halkların mücadelesi, hedefine doğru duraklamadan, büyük bir hızla yolalmaktadır. Bu yoldaki bütün engeller teker teker yenilecek, coşkun sel önünde sürüklenen çakıltaşları gibi güçsüzluklerine boyun eğmeğe mahkum olacaklardır.

Yaşasın dünya halklarının devrimci mücadelesi!

Yaşasın Türkiye işçi sınıfının kesintisiz devrim mücadelesi! Yaşasın halklarımızın devrimci birliği!

tip'te tasfiyeci yönetime karşı mücadele edelim!

PARTİ kitlesi içinde «*işçi sınıfı partisi*»ni oluşturma mücadelesinin en etkin biçimde sürdürülebilmesi bakımından büyük önem taşıyan Türkiye İşçi Partisi'nin 4. Büyük Kongresi, 29-31 Ekim 1970 tarihlerinde Ankara'da «EMEK» Kongresi havasında yapılmış ve kendisinden beklenen görevlerden büyük kısmını yerine getirememiştir.

Esasen, çoğunluğunu dar grupçuluk anlayışı içinde yapılmış il kongrelerinden gelen delegelerin teşkil edeceği bir kongrenin TİP'i «*işçi sınıfı partisi*» kılmak yolunda doğru devrimci kararlar almasının, bu yolda gerekli tüzük ve program değişikliklerini ve gerekli kadrolaştırmayı gerçekleştirmesinin mümkün olamayacağını ANT'ın geçen sayısında da belirtmiş, ancak bu koşullar altında dahi sosyalist delegelerin, bu gerçeği bilerek, parti kitlesi içinde «işçi sınıfı partisini oluşturma mücadelesi»nin en etkin biçimde sürüdürülebilmesi için şu hususları gözetmek zorunda olduğunu noktalamıştık:

● TİP içinde «işçi sınıfı partisi»nin oluşturulması yolunda ideolojik ve örgütsel mücadeleye karşı tasfiyeci yöntemler uygulamayacak, aksine parti içindeki bu mücadeleye en demokratik ortamı sağlayacak bir yönetim kurulmalıdır.

● Büyük Kongre'de tartışmalar ideolojik mücadeleye açık biçimde sürdürülmeli, kararların hiçbir şekilde olup bittiye getirilmesine fırsat verilmemelidir.

● İşçi sınıfı partisini oluşturmak meselesinin kongrelerde, komitelerde acelecilikle alınan kararlarla çözümlenemeyeceği unutulmamalıdır. İşçi sınıfı partisini oluşturmak, süreç içinde, sosyalistlerin, objektif şartları da değerlendirerek doğru devrimci çizgide sürdürecekleri yürekli mücadele ile mümkün olacaktır.

Bu görüş ve tahminlerin doğruluğu, üç günlük kongre boyunca açık seçik görülmüş, «EMEK»çi merkez kliğinin kongreden çok önce başlattığı parçalayıcı, yıkıcı ve tasfiyeci tutum, «dar grupçuluk anlayışı» içinde seçilmiş bulunan «EMEK»çi delege çoğunluğu tarafından bilimsel seviyenin çok altında, hatta zaman zaman küfür ve hezeyan-

lara kadar varan ifadelerle dile getirilmiş, doğulu ve sendikacı delegelerin bütün direnişleri sekterce bir tutumla hiçe sayılmıştır.

her şey tasfiye için...

Kongreden birkaç gün önce yayınlanan EMEK Dergisi'nde TİP delegelerine bu parçalayıcı, yıkıcı ve tasfiyeci tutumun işareti şöyle verilmiştir:

«Açıktır ki, kongreye önemli bir görev düşmektedir. Büyük Kongre her türlü tereddüdü bir tarafa atarak, Milli Demokratik Devrimciliğin her çeşidinin işçi sınıfının sosyalizm davasına aykırı olduğunu ve bundan ötürü MDD'cılığın TİP üyeliğiyle bağdaşamayacağını karar altına almalıdır. Böyle bir karar MDD'cileri tasfiye konusunda yöneticiler için sadece hukuki bir temel ve kolaylık değil, fakat aynı zamanda büyük bir manevi dayanak da teşkil edecektir. Kongre böyle bir karar almadıkça, seçeceği yöneticilerden fazla bir şey beklememelidir.»

Böylece delegeler için kongrede «*MDD'ciliğin her çeşidinin tasfiyesi*» odak noktası haline getiriliyor, üstelik bu yolda bir karar alınmadığı takdirde, seçilecek yöneticilerden «fazla bir şey beklenmemesi» tehdidi savruluyordu.

Bu tehdit yazısının ilgi çekici yanı, «MDD'ciliğin tasfiyesi»nden dem vuranların, iki yıl önce ilçe ve il merkezlerini basarak, kongre üstüne kongre toplayarak, hatta işi ayrı bir «sosyalist parti» kurma niyetlerini açıklamağa kadar vardırarak mücadele açtıkları Aybar'ın sağ sapmasından EMEK'te hiç söz edilmemesi, revizyonizmin ve parti yıkıcılığının somut örneklerini ve belgelerini vermiş bulunan bu sapmanın tasfiyesi yolunda en küçük bir imada dahi bulunulmamasıydı. Bulunulmayacaktı, çünkü EMEK yönetici kliği revizyonizm, pasifizm, parti yıkıcılığı konularında Aybar'dan hiç de geride olmadığını gerek yayınlarında, gerekse sözcülerinin kongredeki konuşmalarında belgeleyecek ve Aybar revizyonizmini de «EMEK» patenti altına alacak, TİP adına mecliste konuşan Aybar'ı tasfiye etmeyecekti. «EMEK»çiler için mesele «MDD'ciliğin her çeşidini tasfiye» sloganı altında parti içindeki bütün devrimci grupları tasfiye etmek ve TİP'e revizyonizmi hakim kılmak, partiyi bir «EMEK» Partisi haline getirmekti. Nitekim, «EMEK»çilerin sadece MDD'ciliğe değil, bütün devrimci gruplara, görüşlere ve yayınlara karşı oldukları, tümünü tasfiyeye kararlı bulundukları toplantının düzenleniş biçimi, sözcülerinin yaptıkları konuşmalar ve alınan kararlarla açığa çıkacaktı.

tip kongresi mi,
«emek» kongresi mi?

Kongre'nin toplandığı salonun bulunduğu çarşının daha giriş kapısından itibaren duvarlar, merdivenler, TİP afiş ve dövizleriyle değil, «EMEK»in afişleriyle donatılmıştı. Salona doğru çıkan merdivenlerin hemen her dönemeci, sıkı kontrol altına alınmıştı. Kongrenin bütün sosyalistlere açık olması gerekirken, «MDD'cilerin baskınına karşı tedbir» gerekçesi altında kongreye delegelerden başka sadece gazetecilerin ve «EMEK»çi merkez kliğinin

izin verdiği özel çağrılıların katılmasına imkan veriliyordu. Partinin tüm hizmetlerini büyük bir feragatla yapmış ve MDD'cilerin yanlışlarına karşı mücadele etmiş bulunan «Proleter Sosyalist Militan» Grubu'na mensup gençlere dahi, «EMEK»in görüşlerine karşı oldukları için davetiye verilmemiş, kongreye girmeleri engellenmişti. Kongre salonu da bol miktarda «EMEK» afişleriyle ve sloganlarıyla donatılmış, sadece başkanlık kürsüsünün etrafına birkaç TİP dövizi serpiştirilmişti. Kongre salonunda sadece merkez kliğinin sözcüsü yayın organlarının satışına izin verilmiş, delege ve dinleyicilerden de «TİP» adına değil, «EMEK» adına bağış toplanmıştır.

Daha başkanlık divanının seçimi sırasında, «EMEK» Gurubu'nun bir yıllık hazırlığa, grup fetişizmi içinde yaptığı kongrelere rağmen TİP Büyük Kongresi'nin delegelerinden sadece üçte birine hakim olabildiği, delege sayısındaki artışa rağmen, geçen büyük kongre'deki taraftar sayısını hiçbir şekilde artıramadığı meydana çıkmıştır. Yoklama sonucuna göre, 341 delegeden ilk gün 206'sı kongreye katılmış, Aydınlık S. D. taraftarı İstanbul, Aydın, Balıkesir ve Konya delegelerinin TİP Kongresi yerine, Hanif Sineması'nda ayrı bir örgütleme için düzenlenen «Devrimci Kurultay»a katıldıkları anlaşılmıştır. Kongre'de delege olarak «EMEK» Gurubu'ndan başka P. D. Aydınlık'çılar, doğulu delegeler, sendikacı delegeler ayrı gruplar halinde temsil edilmişler, farklı görüşlerini sözcülerinin konuşmalarıyla dile getirmişlerdir.

doğulu delegeler karşı çıkıyorlar

70'e yakın delege ile Büyük Kongre'de temsil edilen doğu delegeleri, MDD'ci olsun olmasın, herhangi bir partilinin, disiplinsizlik etmedikçe partiden atılmaması, partide ideolojik mücadeleye en geniş ortamın hazırlanması, kongrenin herkese açık olması, kongre başkanlık divanının tarafsız teşekkül ettirilmesi ve yeni seçilecek yönetimin de çeşitli grupları temsil edecek şekilde kurulması görüşünü kongrenin başından sonuna kadar savunmuşlardır. Bu önerilerini merkez kliğine kabul ettirmek için de temas kuran doğulu delegelerin teşebbüsleri kongreyi «EMEK Kongresi» halinde sürdürmek ve TİP'i revizyonist bir parti haline getirmekte kararlı bulunan «EMEK»çiler tarafından kabul edilmemiştir. Nitekim bu görüş ayrılığı, başkanlık divanının seçimi sırasında kendisini göstermiştir.

Behice Boran ve arkadaşları, Cemal Kıral başkanlığında, doğulu delegeler ise Ali Yaşar başkanlığında birer başkanlık divanı önermişlerdir. Ayrıca P. D. Aydınlık'çılar ise, kongre başkanlığına Malatya Delegesi Hüseyin Özşahin'i önermişlerdir. Üç aday arasında yapılan oylamanın sonucu, Kongre'ye katılan grupların delege sayılarını da ortaya koymuştur. «EMEK» adayı İzmir İl Başkanı Cemal Kıral 128 oy, doğulu delegelerin adayı Hatay Delegesi Ali Yaşar 67 oy, P. D. Aydınlık'çıların adayı Özşahin 9 oy almışlardır. Başkan vekilliklerine ise, kongreye Almanya'dan gelen Avrupa Türk Toplumcular Federasyonu Başkanı Metin Gür ile Zeki Kılıç, katipliklere de

Sadık Arıkan, Yakup Sönmez, İhsan Över ve Asuman Erdost seçilmişlerdir.

Başkanlık divanı seçiminde meydana çıkan ayrılık, «EMEK» kliğinin «halklar meselesi»ndeki samimiyetsiz tutumunu da açığa çıkarmıştır. Tam kongreye gidileceği sırada doğulu delegeleri de kendilerine alet edebilmek için Emek Dergisi'nde «Doğu Sorunu» ve «Kürt Sorunu» başlıklı iki yazı yayınlayan merkez kliği, bu samimiyetsizliğin cevabını, yazılardan birinin yazarı olan Tuncelı delegesi Kemal Burkay'ın dahi «EMEK» fetişizmine karşı çıkmasıyla almıştır. «EMEK» kliğinin divan katipliğine aday gösterdiği Muş Delegesi Züfküf Şahin, komisyon seçimlerinde de yine «EMEK» kliğinin aday gösterdiği Doğu'lu delegelerden Tahsin Ekinci, Nazım Sönmez ve Hamza Kaynak adaylığı kabul etmediklerini açıklayarak «tasfiyeci»lilerin karşısında yeraldıklarını göstermişlerdir.

pasifizmi belgeleyen bir rapor

Genel Sekreter Bhice Boran, Nihat Sargın ve Şinasi Yeldan tarafından okunan 61 sayfalık Genel Yönetim Kurulu raporu da, merkez kliğinin pasifizmini, teslimiyetçiliğini ve grup fetişizmini ispatlayan bir başka belgedir. «EMEK» Kliği'nin geçen sayıda sergilediğimiz hata ve sapmalarından örnekleri bol bol içeren ve grup fetişizmi içinde kaleme alınan genel yönetim kurulu raporu, olayları yalnızca yayınlayan, yönlendirici olmaktan uzak, devrimci özden yoksun bir rapordur. Örneğin «öğrenci hareketleri» konusunda Aybar yonetiminin «*aman faşizm gelir*» çekingenliği sürdürülerek tam bir reformist ağzıyla gençliğe şu suçlamalar yöneltilmektedir: «*Düzenin ve iktidarın baskı ve şiddetine bir tepki olarak, karşı-şiddet olarak başgösteren hareketler, giderek belirli amaç ve hedefini yitirmiş, siddet için şiddet hareketlerine dönüşmüştür. Gençlik grupları içine ajanlar, provakatörler sokulduğu ve hareketlerin kasitle saptırıldığı kuşkusuzdur.* [...] *Bu yüzden öğrenci, halkın ve giderek kendilerini destekleyen öğretim üyelerinin, ilerici çevrelerin dahi sempatisini yitirdi. Universite özerkliği temelinden zedelendi. Üniversitenin yanına yaklaşamayan polis elini kolunu sallayarak içeri girer, dekan, profesör tanımaz, hırpalar oldu.*»

Pekiyi, üniversiteye polis girmesini öğrencilerin «şiddet için şiddet»i davet ediyorsa, tarlalarda köylülerin, fabrikalarda işçilerin kurşunlanması, TÖS merkezlerinin polisin gözleri önünde basılması terörünü davet eden nedir? Bunları da gençliğin «şiddet için şiddet»i mi davet etmektedir? Bu sorunun cevabı yoktur. Sadece köylüluğun hareketlerini, küçük burjuvazinin devrimci kesiminin hareketlerini sergileyen, ama bunları yöneltmek konusunda hiçbir görüş getirmeyen merkez kliği, 16 Haziran'da doruğuna ulaşan işçi sınıfı mücadelesinin ordu tarafından bastırılması karşısında ordunun tutumunun marksist-leninist bir yorumunu yapmamış, olayı burjuva devlet anlayışı ve Aybar'dan kalan «anayasa» zihniyeti içinde değerlendirerek pratikte

küçük burjuva kuyrukçuluğunun ve teslimiyetçiliğinin yeni bir örneğini vermiştir.

Yine rapora göre, 16 Haziran olayları ve ordu baskısı karşısında TİP merkez kliğinin yaptığı tek şey, bildiriler yayınlamaktan ibaret kalmıştır. Üstelik, kadrolarının buyük çoğunluğu TİP'li arkadaşlardan meydana gelen ve sıkıyönetim bölgesinde yayınlanan ANT ile diğer devrimci yayın organları sıkıyönetime karşı en sert biçimde savaş verirken sadece merkez kliğinin sözcüsü Kurtuluş Yolu Gazetesi'nin yayını raporda zikredilmek suretiyle parti adına grup fetişizminin başka örneği verilmiştir.

«Partinin durumu ve parti içi çalışmalar»la ılgılı bölümde raporun bütün ağırlığı EMEK-MDD mücadelesine verilmiş, iki klik arasındaki çatışma partinin bır numaralı meselesi olarak konulmuş, bazı MDD'ci unsurların giriştikleri bireysel terör tüm MDD'cilere teşmil edilerek delegeler «tasfiye» doğrultusunda tahrik edilmek istenmiştir. Buna karşılık partinin ajitasyon propaganda ve örgütlenme çalışmaları üzerine herhangi bır açıklama getirilmemiştir. Çünkü bir yıllık faaliyet döneminde daha önceki kongrelerde örgütlenme üzerine attıkları parlak nutuklara rağmen ilçe ve il kongrelerini «EMEK» kliğine kazandırmaktan başka bir çaba göstermeyen merkez kliğinin bu konularda söyleyebileceği tazla bır şey yoktur. Üstelik bu pasif tutum, önumuzdekı dönemde çalışma yapabilmek için mutlaka karşı grupların tasfiyesi gerektiğini delegelere kabul ettirmek için bir gerekçe olarak da istismar edilmiştir.

Bundan sonra «EMEK» kliği, kendisine karşı tüm grupların partıden tasfiyesi için ortam hazırlamak üzere bir başka oyunu sahneye koymuştur. Bu da, «MDD»cilerin tastiyesı» yolunda yurt ıçınden, yurt dışından ve hatta kongre salonundan «EMEK»çilerin gönderdiği çeşitli telgrafların başkanlık divanı tarafından gerektiği zaman ve özellikle «EMEK» kliğini eleştıren konuşmalardan sonra üstüne basa basa okunması olmuştur. Bakanlar kurulu kararıyla vatandaşlıktan çıkartılan ATÖF Başkanı Hakkı Keskin, ise Berlin'den gönderdiği telgrafında, «TİP Kurultayı ülkemizde halk iktıdarı kurulması için kavgaya yön verecek niteliktedir. Tüm devrimci güçlerin, ne denli strateji ayrılıkları içinde olursa olsun, beraberlık ve dayanışma içınde olması zorunludur,» diyerek kongre delegelerine sorumluluklarını hatırlatmıştır.

kan davası haline getirilen tasfiyecilik

Gerek «EMEK» kliğine mensup delegelerin konuşmaları, gerekse rapor eleştirilerine merkez kliği sözcülerinin verdikleri cevaplarda ideolojik mücadele yerine küfür yönteminin seçildiği, tek konu olarak «MDD'cilığın tasfiyesi», hatta «EMEK» gibi düşünmeyen, onun görüşlerini paylaşmayan bütün partililerin tasfiyesinin tartışıldığı, parti içinde ideolojik mücadelenin kesinlikle reddedildiği, bazı delegeler tarafından yurt ve dünya sorunlarıyla parti üzerine getirilen eleştirilerin ve önerilerin bu «Anti-MDD» cadı kazanında ustalıkla hasıraltı edildiği dıkkati çekmiş-

tir. «EMEK»çi delegelerin konuşmalarına bir göz atmak, bu tasfiyeci zihniyetin nasıl bir *kan davası* halinde Büyük Kongre kürsüsünde dile getirildiğini gösterecektir.

ERSİN ÖZONUR (Kocaeli): «Kendilerine MDD'ci adını veren ve daha sonra çeşitli adlarla anılan hareket, partide düşünce ayrılığı yaratmıştır. MDD kisvesi altında aramızdan sıyrılan, fakat bizden olmayan burjuva kuyrukçuları maalesef partimiz içinde bir sure etkili olmuşlardır. Bu tartışmalar partiyi yüceltmek için değil, çökertmek için yapılmıştır.»

AHMET HAMDİ DİNLER (Zonguldak): «Parti bir bütündür. Partide ideolojik mücadele yapılmaz. Partide ideolojik mücadele yapmak, emperyalizme hizmettir. Bundan sonra parti içinde ideolojik mücadele yapılmayacaktır. Küçük burjuva akımları tasfiye olunacaktır. Hiç kimseye musamaha gösterilmeyecektir.»

SAİT ÇİLTAŞ: «MDD... marksist bir kılıfla kendisini TİP saflarına musallat durumuna getirmiştir. Bu kongrede bu halledilecektir. TİP Kurultayı mutlaka bütün sapmaları mahkum etmiş olarak sonuçlanmalıdır.»

SABRİ ERYILMAZ (Zonguldak): «Bundan sonra parti içinde ideolojik mücadeleye yer verilmeyecektir. İdeolojik mücadele sona erecek ve partinin sahip olduğu ideolojiden ve stratejiden ayrı ses çıkarılmayacaktır, MDD denilen parti düşmanlarının bu partide yeri yoktur. Bunlar bizim düşmanımızdır. Bizim düşmanımızın bizim içimizden atılmasını istemeyenler bizden değildir. Ya bizden yanasın, ya bize karşısın.»

NEJAT YAZICIOĞLU (Afyon): «Kongre bir küçük burjuva sapmasının tartışmasını yapan basit bir toplantı değildir. MDD kabaca görünüşüyle bir küçük burjuva stratejisidir. TİP'e bu kadar büyük saldırılar burjuvaziden dahi gelmemiştir. İdeolojik bakımdan onları mahkum etmek gündemdedir. Eylem olarak da mahkum etmek zorundayız.»

ERDAL ORHAN (Muğla): «İçimizde bir takım çapulcularla Anadolu kongrelerini basmak için bu adamları kullanmışlardır. MDD'ciler her tarafa dağılarak sosyalist devrimcilere karşı çıkmışlardır.»

ADİL ÖZKOL (Ankara): «Bu kongrenin altında, parti yıkıcıları, bir yanıyla pasifizme, öteki yanıyla anarşizme varan küçük burjuvazi kalacaktır. Saflar arasında çizgi çizeceğiz bugün. Bu çizgi, sosyalistlerle sosyalist olmayanlar arasında çizilmiş bir çizgi olacaktır. Partimizin MDD ideolojisiyle çelişkisi, partimiz için uzlaşması mumkun olmayan bir çelişkidir. MDD ideolojisini parti içinde mahkum etmek, yıkıcılık, bölücülük değildir. TİP sosyalist mücadele stratejisine aykırı düşen bu ideolojiyi mahkum etmektedir. Partiye karşı hiçbir fiili eyleme geçmese dahi, küçük burjuva ideolojisini temsil ettikleri için, sosyalist devrim mücadelesini engellemektedirler. Bu, partiye karşı sistemli bir ihanet haline gelmiştir. Objektif olarak bu sonuca varmışlar, sübjektif olarak niyetleri ne olursa olsun ..»

HÜSEYİN ERGÜN (Ankara): «Partimizin kongresinde bir cenaze namazı kılınmaktadır. Bu ölüm fermanı, partimizin içindeki hainlerin, partimizin yıkılmasını isteyenlerin, parti düşmanlarının ölüm fermanıdır, cenaze namazıdır. Sapmalara karşı mücadele bir sosyalist partinin güçlendirilmesinin temel unsurudur. Partimize karşı bütün hain unsurlar birleşmişlerdir. Bütün bu işçi sınıfı düşmanlarının cenaze namazı kılınmaktadır. Başarı bizimdir.»

Tasfiyeye karşı çıkan delegeler

«EMEK»çi delegelerin bilimsel seviyeden uzak, «tasfiye», «ölüm» «cenaze» naralarıyla dolu konuşmaları karşısında, MDD'ciliği tasvip etsin yada etmesin, birçok delege tepki göstermiş, bu parti bölücüsü ve yıkıcısı tutumu eleştirmek zorunluluğunu duymuştur.

MEHMET TUNCER (Malatya): «Ben sivacıyım. Parti içinde ideolojik mücadeleye son verilecek, deniyor; hepimiz alkışlıyoruz. Parti yönetim kurullarının pasif bir tutumla hiçbir şey yapmadan, sadece "içteki çelişmeleri eriteceğiz" diye rapora yazarak bizi savuşturmalarına göz yummayalım. Bizi yönetenler, MDD tezini benimseyenlerle partiye saldıranları bir tutmaktadırlar. Geçenlerde partimize saldırmışlardır. Biz bunu proleter devrimciler olarak kınıyoruz. Demokratik devrimin karşısına çıkan arkadaşlar toptan, metafizik şekilde eleştirmektedirler.»

MURAT CAMUSÇU (Kastamonu): «Proleter sosyalistlerin tasfiye edilmek istenmesi, yanlış eğilimin sonucudur. Parti kimsenin malı değildir. İşçi sınıfının malıdır. Sosyalizm de kimsenin tekelinde değildir. Kastamonu köylü hareketlerinde benimle omuz omuza çalışan, MDD'ci olmayan, fakat bugün parti yönetimiyle çatışan arkadaşlara davetiye verilmedi. Gerekçesi neymiş? Bizim gibi düşünmeyen kişiye biz davetiye vermeyiz. Nedir bu? Yıllardan beri bu partinin çalışmalarında o arkadaşlar kelleyi koltuğa almışlardır.»

HÜSEYİN ÖZŞAHİN (Malatya): «İşçiyim. Kongreye büyük umutlarla geldim. Ama gördüğüm tartışmalar beni hayal kırıklığına uğrattı. Sosyalist Kurultay'da alkış önemli değildir. Karanlıkta korkusundan ıslık çalanlar gibi, burada hedef olarak MDD'cileri alıyoruz. MDD'ciler küçük burjuva kuyrukçusudur demekle olmaz. Devrimciliğin ölçüsü eylemdir. Bu arkadaşlar eylemde kurtun yiyorlar. Revizyonistlerin yayınlamağa korktukları en devrimci eserleri MDD'ciler korkmadan yayınlarlar... Bu gidişle gelecek kongrede partinin cenaze namazı kılınır. Ak koyun kara koyun geçitte belli olacaktır.»

ALİ YAŞAR (Hatay): «MDD tezini savunan arkadaşların görüşlerine iştirak etmiyorum. Ancak, bu, söylediklerinde doğrular yoktur anlamını taşımaz. Bunların içinde kasıtlılar olmakla beraber kitlenin hepsinin kasıtlı olduğunu söylemek batadır. Meydanlarda ölen beş on genç bunlardandır. 'Hain' diyemeyiz. Bunlar Türkiye'nin dört bir yanında hareketin içinde yer aldıkları zaman bunları emperyalizmin oyunu olarak kabul edemeyiz. Partiyi derleyip toparlamak lazımdır. Bu partinin yeni tasfiyelere, bölünmelere tahammülü yoktur. Ben MDD tezini savunan arkadaşlar da olsa, bunların partiye kazandırılmasından yanayım. Görüşlerini geniş ölçüde paylaşmadığım halde... Bu genç arkadaşlarımın hepsine hain demenin ve küfretmenin hatalı olduğu kanaatini taşıyorum.»

(Bu konuşmanın önemli yanı, TİP İstanbul İl Kongresi'nde başkan adayı gösterilen ve «EMEK»çiler tarafından da desteklenen Ali Yaşar'ın MDD'cilerin ağır hücumlarına uğramış ve onlar tarafından seçtirilmemiş bulunmasına rağmen büyük kongrede MDD'cilerin ve «EMEK»in görüşlerini paylaşmayanların «EMEK» kliği tarafından tasfiyesine karşı çıkmış olmasıdır. Ali Yaşar'ın konuşması, kişi olarak bazı teröristlerin saldırılarına uğramış olmalarını kan davası haline getirerek tüm MDD'cilerin tasfiyesi için parti kitlesini kışkırtan «EMEK» kliğinin ard hesaplarını açığa çıkarmıştır.)

SALİH ŞAHİ (Urfa): «Kongre devamlı olarak bir konu üzerinde durmuştur. Milli Demokratik Devrim... Sanki tek sorun bu imiş gibi... Bizim karşımızda MDD'den başka yıkıcı örgütler de var. Neden kemalizmle ilgili bir görüş üzerinde durmuyorsunuz? MDD... MDD... MDD... MDD... Biz MDD'ye karşıyız. Fakat sosyalist bir partide fikir ortamının yok edilmesine de karşıyız. MDD stratejisini kabul etmiş samimi partililerin fikirlerini söyleme hürriyetinin kısıtlanmasına karşıyız.»

DURDU ZIBA (Maraş): «Parti için hatalarımızı görelim, eleştirelim. Yönetici kadrolar tenkide tahammül etsinler. Madem ki bu davayı yürütmek istiyorlar, bunu öğrensinler.»

Nitekim Boran «tasfiye»yi kongrece tasvip olunmuş gibi gösterdikten sonra doğulu delegeler 68 imzalı bir önerge ile «*Genel Yönetim Kurulu'nda tartışma konusu olan sorunlar üzerinde arzu eden genel yönetim kurulu üyelerinin konuşma yapmasını*» önermişlerdir.

Bu önerge üzerine Kürt sosyalistlerinin sözcüsü Kemal Burkay, «EMEK» kliğinin gerçek çehresini açığa çıkartan uzun bir konuşma yapmıştır.

«Biz, doğulu delege arkadaşlarınız, partinin bu kongreden güçlü çıkması ve geleceği bakımından gruplar olarak beliren bütün partili arkadaşlarımızla temaslar kurmayı düşünduk. Hazırladığımız bazı teklifleri bugün yönetimde bulunan arkadaşlar genel başkana götürdü. Tekliflerimiz şunlardı: *1. Demokratik bir kongre ve bununla ilişkili olarak tarafsız, demokratik, yönetimine güvenilir bir kongre divanı seçimi... 2. Partide demokratik tartışma ortamını kapatabilecek karar tasarılarının geçirilmemesi. 3. Yan örgütlerle, DİSK'le ilişkiler. 4. Dengeli yönetim.*

«Gerek Emek Dergisi'nin son sayısında, gerekse Merkez Yürütme Kurulu'nun hazırladığı karar tasarısında, kanımızca, TİP'te demokratik tartışma ortamını kaldırabilecek bir anlam vardır. Bir kısım arkadaşlarımız parti içinde ideolojik mücadele olmaz, diye konuştular. Biz TİP'te demokratik tartışma ortamını kaldıracak tasarılara karşı çıkarız. Demokratik devrimci hareketin yanlışlığına samimiyetle inanıyorum. Ama bugün vehimle alacağımız, demokratik devrimci denen kişilerin yaptıkları parti yıkıcılığına, küçük burjuva anarşizmine ve terörizmine karşı alacağımız kararların yarın TİP'te tartışma ortamını kaldıracak düzeye varmamasına dikkatinizi çekerim.

«Hangi görüşlerin demokratik devrimci sayılabileceği veya sayılamayacağının hakemi kim olacaktır? Bir görüşün doğruluğuna grup olarak karar veriliyor. Daha önceki kongrelerde de böylesine tartışmalar parti içinde yapılmıştı ve bugun 'Sosyalist devrim' görüşünü savunan arkadaşlarımız, o zaman Aybar'ın bir kısım görüşlerine karşı çıkarken, TİP'in sosyalist olmaktan çıkarıldığını ve bunun için kesinkes mücadele verilmesi gerektiğini söylediler. Kongrede bu görüş ve bu arkadaşlar yönetimi ele alamadı. Ondan sonra bu arkadaşların basında bunu sürdürdüklerini gördük. Dergi çıkardılar, bildiri yayınladılar. İstanbul'da ve İzmit'te parti merkezleri işgal edildi. Ve işgal edilirken, TİP'in sosyalist bir parti olduğu ve revizyonistlerin eline bırakılamayacağı söylendi. O zaman geriye dönelim. Partiye karşı saldırı derken, parti yıkıcılığı derken bunları göz önünde tutmak lazımdır. Bir sol veya sağ sapma ile mücadele edilirken, bir başka sapmaya gitmemek gerekir.

«Yönetimi elinde tutan, kendi dediğinin tek bilimsel görüş olduğunu düşünüyor. Buna karşı görüşler, parti yıkıcılığı olarak duşunuluyor. Bunun için partide açık tartışma ortamını sürdürmek gerekmektedir... Behice Boran, karar tasarısına karşı çıktığımızda, 'Şimdiye kadar demokratik devrimci görüşü savunanlar özeleştiri yaparsa, biz hata yapmışız, partinin doğru stratejisini kabul ediyoruz, derlerse o zaman mesele yok, kalırlar' dedi. O zaman, biz bunun makable şamil olacağını da anladık.

«Elazığ'da Şaban Yıldız'ı, Behice Boran'ı karşılayan gençler, Teknik Okul'da okuyan demokratik devrimci gençlerdi. Bu arkadaşların kendilerini karşılamaları, aynı zamanda kendilerini korumaları demekti. Ben Elazığ'da ve o bölgede bu arkadaşlara karşı mücadele verdim. Önemli bir kısmı bizim görüşümüze yaklaşmıştır. Hele demokratik devrimcilerin çok sert kliklerinin peşinde gitmemişlerdir. Gençliğin yanlış görüşlerden kurtarılması gerekirken, bizi gençlikten uzak düşürecek bir sapmaya düşmemek lazımdır.

«partide gruplar gerçeği kabul edilmelidir.»

«Parti içinde bir takım gruplar olduğu gerçeği vardır. Bunun böyle olması gerekir. Bundan sonra partili arkadaşlarımızın, tek parti yumağı içinde kaynaşması gerekir. Ama şu dönemde bir takım gruplaşmalar var. O halde, bu gerçekten hareket ederek, varacağımız çizgiye varmak için tedbirler düşünmemiz gerekir. Parti içinde dengeli yonetimin bunu sağlamakta yararlı olacağını duşunduk ve bunun için belli grubun değil, gruplar olarak bilinen, partiye bağlı ve hiçbir gruba bağlı olmayan arkadaşların gorev alacağı genel yönetim kurulu teşkilini istedik. Bunun çalışabilir bir genel yönetim kurulu olması lazım ve bunun için karşılıklı konuşmak lazım dedik. Bütün bu teklifleriniz, arkadaşlarımızca yeterince ciddiye alınmadı, daha önce olduğu gibi...

«Bız doğulu sosyalistler olarak, bütün sosyalist arkadaşlarımızla, TİP'teki bugünkü devrimci arkadaşlarımızla omuz omuza mücadele edeceğiz. Bu mücadele gerçekten sabırlı mucadeledir. Bir kısım kişilerin sandığı gibi, birkaç gunde çozümlenmesi mümkun değildir. Omuz omuza mücadele için bütun arkadaşların kendisine düşen görevi, özeleştiriyi ve tartışmayı sürdürmesi gerektiğine inanıyoruz.»

G.Y.K. raporuna muhalif kalan P.D. Aydınlık'çı Genel Yönetim Kurulu Üyesi Güney Dinç de, kendi grubu adına «EMEK» hizbinin iddialarına ve tasfiye tehditlerine şu cevabı vermiştir.

«Gençlik, topyekun, küçük burjuva kuyrukçuluğuyla suçlanmıştır. Oysa gençlik içinde henüz olgunlaşmamış görüşlerin yer aldığı ve zaman zaman bunların eylem planında da göze çarptığı gerçek olmakla beraber, dinamik bir unsur olan gençlik kitlesinin bu şekilde suçlanması doğru değildir... Ne var ki, gençliğin fiili durumlar yaratan diğer kesimine bu yolu açan da, gene, bugünkü parti merkez yürütme kurulu'nda çoğunluğu elinde tutanlar olmuştur. 1964'ten beri partide bölücü tutumu izleyen parti yöneticileridir.»

Kongrenin en önemli konuşmalarından birini yapan DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler de, konuşmasının sonunda «*Partinin parçalanması değil, uzlaşması anlayışında olduğumuzu belirtmek isterim. Bu görevi de elimizden geldiği kadar yapmağa çalışacağız*» diyerek, pek açık şekilde olmasa da, «EMEK» kliğine bir uyarmada bulunmak zorunluluğunu duymuştur.

«emek»çiler tasfiye kararı alıyor

Bütün bu uyarmalara rağmen, tekrar söz alan Behice Boran «EMEK» hizbinin tasfiyecilikte kararlılığını üstüne basa basa tekrarlamıştır.

«MDD'ciler tasfiye edilecektir, dedim. Ancak kongre kararı MDD stratejisinin parti stratejisiyle bağdaşmayacağı konusunda olacak, parti üyeliğiyle bağdaşmayacağı şeklinde olacak. Ancak tek tek MDD'ciler hakkında ne karar verileceğini o uyelerin mensup olduğu illerin organları her ferdin durumunu ayrı ayrı inceleyerek tesbit edecek, lüzum görürse gerekli işlemi yapacaklardır. Bizim kanaatimiz budur. Yoksa tasfiye edilmemek yok.»

Bunun üzerine son bir konuşma yapan Kemal Burkay, «EMEK» kliğinin «tasfiyeci» tutumunu bir kez daha tesbit etmiştir: «*Partide toparlayıcı olmaktan çok itici olmak davranışı içindedirler. Kendi kalıplarını kim tekrar ederse onların sevgilisi oluyor. Onların beğeneceği insan olmak için onların söylediklerini tekrarlamak gerekir.*»

MDD'cilerin tasfiyesi için merkez yürütme kurulunca hazırlanan karar tasarısının görüşülmesinde de, «EMEK» kliğinin sözcüleri kendileri gibi düşünmeyenlere en ağır ifadelerle birer defa daha saldırmışlardır.

SAİT ÇİLTAŞ: «Bu karar tasarısı, burjuva kuyrukçularının ölüm fermanıdır. MDD bir küçük burjuva kaynaklı gelişmenin sonunda ortaya çıkmış parti yıkıcılarının stratejisidir. Sosyalistler, fikir özgürlüğü adı altında burjuvazinin saflarımıza sızmasını demokrasi olarak kabul etmezler. Bu karar tasarısı partide birliği sağlamak için getirilmiştir.»

YALÇIN CERİT: «TİP yönetiminin sorumluluğunu yüklenecek olanlar bu hastalığı karara bağlamak zorundadırlar. Kişisel niyetlerimize, merhamet duygularımıza kapılmamak zorundayız.»

HÜSEYİN ERGÜN: «Kongrede mezarını kazacağımız, sosyalist mücadele bakımından mezara gömeceğimiz bir görüştür MDD...»

Ali Yaşar ve Oral Çalışlar'ın «tasfiye» kararnamesine karşı çıkan konuşmalarından sonra doğulu delegeler, son bir teşebbüsle, tasfiyeyi öngören maddede şu yolda değişiklik yapılmasını önermişlerdir: «*Türkiye için MDD stratejisinin parti içi demokrasi ilkelerine aykırı olarak önerilmesinin ve parti dışında partiye karşı bir propaganda aracı olarak kullanılmasının parti üyeliği ile bağdaşmadığı...*»

Ancak kongre yapılan açık oylamada, doğuluların 68, sendikacıların 3, P.D. Aydınlık'çıların 5 muhtalif oyuna karşılık «EMEK»çilerin oy çokluğuyla «*Eylem alanında da MDD hareketinin, hangi ad altında yürütülürse yürütülsün ve kendi içinde kaç gruba bölünürse bölünsün, TİP'i yıkmak, dağıtmak etkisiz hale getirmek maksadını artık hiçbir şüpheye yer bırakmayacak şekilde güttüğü konusunda kesin yargıya vararak Türkiye için MDD stratejisini savunmanın TİP üyeliği ile asla bağdaşmadığını beyan eder*» şeklindeki «tasfiye» kararı kabul edilmiştir. 341 delegenin sadece dörtte birinin oylarıyla alınan böylesine önemli bir kararın kongre yönetimini ve «EMEK» yönetici kliğini nasıl tarihi bir sorumluluk altına soktuğu tartışma götürmeyecek kadar açıktır.

parti stratejisi, «emek» stratejisi mi?

«EMEK» Kliği bu kararı alırken, aynı zamanda «EMEK» stratejisini parti stratejisi olarak kabul eden bir karar tasarısını da kongreye kabul ettirmiştir. Hem de, partinin tüzüğünde hâlâ bir kitle partisi yapısı ve bu yapıya uygun çok çeşitli sınıf ve tabakaları içeren bir siyasi iktidar kurma amacı mevcut iken ve programında önümüzdeki aşama «sosyalist devrim» değil, «kapitalist olmayan yol»un uygulanması aşaması olarak gösterilirken...

Esasen, üç gün süren kongre boyunca yapılan tartışmalarda, bir partinin stratejisini saptayabilecek nitelikte hiçbir konuşma yapılmamış, sadece MDD'ye saldırmak için bazı konuşmacılar bir kelime fetişizmi içinde sık sık «sosyalist devrim» sloganlarını tekrarlamışlardır.

EMEK yönetici kliği, gerek MDD stratejisini eleştirirken, gerekse çok soyut olarak sosyalist devrim sloganını

tekrarlarken kurulacak iktidarın yapısı, bu iktidara gidilecek yol, bu yolda saptanacak ana taktikler, ittifakların ve cephenin kimlerle kurulacağı, kurulacak iktidarın görevleri konusundaki görşlerini kesin olarak, açıklıkla ortaya koymamıştır. Kongre özel olarak bir «örgütlenme kongresi» olması gerekirken, örgütlenme meselesi hiç tartışılmamış, partinin yapısı çeşitli çekişmeli sözlerle geçiştirilmiş, bazı delegeler tarafından ortaya atılan profesyonelleşme ve parti yayın organı gibi konular da es geçilmiştir.

Kocaeli Delegesi Ersin Özonur, «*Parti tüzük programında 'sosyalist devrim aşaması' söz konusudur*» diyerek «EMEK» sözcülerinin parti tüzük ve programından ne kadar habersiz olduğunu ortaya koyarken, Behice Boran da, «*Bu konuda ne söylenecekse söylenmiştir. Bıktıracak, usandıracak kadar çok tekrarlanmış, söylenmiştir. Yeni bir şey ortaya çıkacak değildir,*» diyerek «EMEK» stratejisinin tartışmasız kabulü için kongreye adeta talimat vermiştir.

Parti içi tartışma ortamının boğulmaması için mücadele eden kongre içi muhalefetin, bu kadar önemli bir karar tasarısına tartışmasız olumlu oy kullanması, üzerinde önemle durulması gereken bir noktadır. Merkez Yürütme Kurulu'nca Kongre'ye sunulan strateji önerisinin devrimci teoriye uygun olup olmadığı, Türkiye'nin somut gerçeklerinin somut tahlilinden hareket edilip edilmediği konusunda hiçbir açıklama yapılmadan, hiçbir bilimsel gerekçe gösterilmeden kelime fetişizmi içinde kaleme alınmış beş on satırlık bir «strateji»nin tartışmasız kabulü, herhalde ileride bugün tartışma gereğini dahi duymadan oy verenleri de geniş çapta rahatsız edecektir.

Tüm TİP delegelerinin üçte birinin oylarıyla kabul edilen karar tasarısına göre:

> «TİP 4. Büyük Kongresi, ... toplumsal yapının temel çelişkisi olan emek - sermaye çelişkisinin aynı zamanda emperyalist güçlerle anti-emperyalist güçler arası çelişki ile çakıştığını, emperyalizme karşı bağımsızlık için mücadele ile sosyalizm için mücadelenin tek bir bütün olan devrimci hareketin iki görüntüsünü teşkil ettiğini; anti-emperyalist mücadelenin esasen kendisinde demokratik bir öz taşıdığını ve sosyalizm için mücadelenin zorunlu ve doğal olarak demokratik mücadeleyi de içerdiğini, bu nedenle de, emperyalizme ve faşizme karşı, sosyalizm için mücadelenin bir bütün teşkil ettiğini tesbit ile, Türkiye'nin önündeki devrim aşamasının sosyalist devrim olduğunu [...] bir kere daha teyid eder.»

bilimsel sosyalist teori hiçe sayılıyor

İşçi sınıfı bakımından, emperyalizme ve faşizme karşı mücadele, hiç şüphesiz, «*kesintisiz devrim*» süreci içinde müttefikleriyle birlikte başarılması, zafere ulaştırılması gereken mücadelelerdir ve devrimin kesintisizliği içinde dikkate alınırsa hiç şüphesiz işçi sınıfı açısından emperyalizme ve faşizme karşı mücadele ile sosyalizm için mücadele *diyalektik* bir bütünlük gösterir. Esasen bugün sağ sapmada direnen bazı sağlıksız unsurlar harıç, anti-emperyalist ve demokratik mücadelede önderliğin işçi sınıfına ait bulunduğunu ve amacın sosyalizme varmak olduğunu hiçbir sosyalist reddetmemektedir. Ancak kesintisiz

devrim yolunda işçi sınıfının başta temel mütefiki yoksul köylüler olmak üzere çıkarları emperyalizmle çelişen bütün sınıf ve tabakaları bir «*Devrimci Halk Cephesi*» içinde toplanması ve bu cephenin giderek *Devrimci İşçi-Köylü İktidarı*'nı kurması «sosyalist devrim» değildir. Burada söz konusu olan emperyalizm, işbirlikçi kapitalistler ve onlara bağlı unsurlar ile halklarımız arasındaki baş çelişmenin çözülmesidır. Bu baş çelişmenin çözülmesinde, sırası geldiğinde işçi sınıfının ideolojik, politik, örgütsel ve donanmış gücünün öncülüğünde «halk savaşı» da verilecektir.

İşçi sınıfı, başta temel müttefiki yoksul köylü olmak üzere çıkarları emperyalizmle çelişen bütün sınıf ve tabakaları da yedeğine alarak *Devrimci İşçi-Köylü İktidarı*'nı oluşturduktan, sonra «kesintisiz devrim» süreci içinde hiç duraklamadan kendi mutlak ıktidarını, yani «sosyalist iktidar»ı kuracak ve sosyalıst dönüşümleri gerçekleştirecektir. Ne var ki «EMEK» kliği, strateji tayininde esas olan çelişmeler meselesini Hüseyin Ergün'ün konuşmasında kullandığı «*Esas çelişme, temel çelişme ne olursa olsun, o ülkenin önündeki, devrimci aşama sosyalist devrim aşamasıdır,*» cümlesiyle hiçe sayarak devrimci teoriyi çiğnemekte sakınca görmemektedir.

Marksist-leninist teorinin ilkelerine göz göre göre sırt dönerek ve devrimin kesintisizliğini hiçe sayarak, sırf kelime fetişizmi içinde bağımsızlık, halk demokrasisi ve sosyalizm için verilecek mücadeleyi bir «olupbitti» şeklinde «sosyalist devrim» diye değerlendiren «EMEK» kliği, kendi karar tasarısında tam bır muğlaklık içindedir. Zira III. maddede tam bir geri dönüş yapılarak «*TİP 4. Büyük Kongresi,* [...] *TİP'in küçük köylülerin ve köylü, kentli diğer emekçi sınıfların hayati ihtiyaçlarına ve özlemlerine işçi sınıfı görüş açısından, yani bilimsel sosyalizm açısından, doğru ve geçerli çözümler önererek, bu sınıfların da ittifakını ve desteğini kazandığını;* [...] *Ekonomisi büyük ölçüde tarıma dayanan ve nüfusunun çoğunluğu tarım kesiminde bulunan Türkiye'de köylü emekçilerin sorunlarına ve bu kitleleri sosyalist harekete kazanmaya özel bir önem verilmesinin önümüzdeki aşamada başarılması başta gelen görevler olduğunu belirtir*» denilmektedir.

«emek» sözcüleri uvrlyerizme sürükleniyor

EMEK sözcülerinin «sol» sapması, uygulamada işçi sınıfının ittifaklarının tamamen inkarına kadar vardırılacaktır. Nıtekim, parti genel sekreteri (şimdi de merkez yürütme kurulu üyesidır) Husamettın Güven'in sahibi bulunduğu ve kongrede özel baskı yapılarak dağıtılan *Sömürucuye Yumruk* Dergısında köylunün ıttifakı açık seçik reddedilmıştır. «Partı ve Teşkılatlanma» başlığı altındaki oneride aynen şöyle denılmektedır:

«*Bu devrede (içinde bulunduğumuz dönemde), KÖYLÜLÜK hem bir dereceye kadar doyurulduğu (taban fiyatlarının artması, zamlarla duıek ilişk de olmaması), hem de orgutlenme yeteneğinin zayıf olmasından dolayı, bu yöndeki çalışmalarımız kısır kalmaya mahkumdur. Bize vakit kaybettirir ve asıl gorevımızden uzaklaş-*

tırır. Bu saha, şimdilik, üzerinde en çok parlamenter çekişmelerin yapılacağı sahadır: A.P. içinde bulunduğu siyasi (ve ekonomik) buhranı atlatabilmek. C.H.P. oy potansiyelini arttırabilmek için köylülük üzerine bütün ağırlıklarını verecekleridir. Milli Demokratik Devrimciler ise, stratejileri gereği köylü eylemlerine gitmek zorundadırlar. Bizim yapacağımız iş ise (TİP olarak): bugünkü imkânların kullanılması ve zorlamasıyle işçi sınıfı içinde teşkilâtlanma çalışmasını hızlandırmak ve teşkilatlanmaktır.»

Kongrede Zonguldak delegesi Ahmet Hamdi Dinler tarafından da bu görüş savunulmuş, hatta köylüluğün ekonomik mücadelesini destekleyen sosyalistler açıkça itham olunmuştur: «*Zeytin üreticilerinin fiyat mücadelesini destekleyenler, Ayvalık'ın en zengin adamlarının daha fazla kazanmasına sebebiyet vermişlerdir. Köylülük her şeyden evvel küçük burjuvadır. Onun için de burjuvadan yanadır İşçi Partisi'ne oy vermemektedir. Köylü yakın ve somut olan menfaatini ister ve bu menfaati sağlayacak bir teşkilat ister.*»

«EMEK»in bu «sol» sapması parti tüzüğü bir «kitle partisi tüzüğü» niteliğinde bırakıldığı halde TİP'i bir «işçi sınıfı partisi» niteliğinde sayarak uvriyerist bir örgütlenme planına gitmekle de kendisini göstermiştir. Bunun direktifi ilk olarak EMEK'in kongre öncesi sayısında verilmiştir.

«*İşçi sınıfının siyasi örgütü olma niteliğini pekiştirmek ve geliştirmek, başlıca bir görev olarak karşımızdadır. Bu görevin yerine getirilmesi için çeşitli tedbirler alınabilir. Bunlardan biri, parti örgütlenme ve diğer çalışmalarında, işçi sınıfının yoğun olduğu bölgelere ağırlık vermektir. [...] Örgütlenme konusunda, parti üyelerinin toplumsal bileşimi içinde, işçi kökenli üyelerin nisbi ağırlığını artırmak ve bunun için de özellikle sanayi bölgelerinde derinliğine örgütlenme çabalarına büyük önem vermek gerekir.*»

«EMEK» kliğinin organlarından Sömürücüye Yumruk da, kongre öncesi özel sayısında uvriyerist tutumu daha da belirgin hale getirmektedir.

«*Türkiye sosyalist hareketinin en zor devresini biz atacağız.* 'İşçi sınıfını partiye kazanmak, daha doğrusu işçi sınıfı içinde örgütlenmek.' *Mücadele ondan sonra başlayacak.* [...] *İşçi sınıfının karakterine uygun sert sloganlar atılacaktır. İşçi sınıfının, partimize olan güveni artırılacaktır. Gücümüzün ağırlığı 'işçi sınıfı' eylemlerine yöneltilecektir. Bu bakımdan işçi sınıfı ideolojisine karşı olan ve gerici nitelik taşıyan* 'küçük üreticilerin direnişlerine' *katılmamız söz konusu olamaz. Bu eylemler,* 'oy' *endişesi taşıyan kitle partilerinin eylemleri olabilir. Bu nitelikleri taşıyan bir parti olarak, işçi sınıfının yoğun olduğu bölgelerde teşkilâtlanmaya önem vermeliyiz.*»

hatalı bir «işçi sınıfı partisi» anlayışı

Hiç şüphesiz bir işçi sınıfı partisinin başlıca görevi, işçi sınıfını örgütlemek, ona siyasal bilinç kazandırmak ve onun öncü müfrezesi haline gelmektir. Ancak «işçi sınıfı partısi» sadece işçi kökenli kimselerden değil, sınıfsal kökeni ne olursa olsun, «işçi sınıfı ideolojisini benimsemiş» devrimcilerden oluşur ve hele Türkiye gibi nüfusunun büyük çoğunluğu köylü olan bir ülkede köylülükten gelen «işçi sınıfı ideolojisini benimsemiş» devrimciler hiç şüphesiz büyük önem taşırlar. Ne var ki, «EMEK» kliği, sınıflararası ittifakı bünyesinde gerçekleştirerek bir kitle parti-

si kimliği kazanmış bulunan TİP'i ille de «işçi sınıfı partisi» gibi görmek yanlışını uvriyerizme götürmekte ısrarlıdır ve bazı delegeler de bu konuda hataya düşmuşlerdir:

AHMET HAMDİ DİNLER (Zonguldak): «TİP işçi sınıfı içinde teşkilatlanmadığı takdirde köylülüğe girmesi yanlıştır. Ancak tarım işçilerini göz önüne almak zorundayız. 377 bin tarım işçisine toprak reformu sloganı atmak yanlıştır. Kapitalist üretim yapan bir çiftlikte toprak reformu sloganı atılamaz.»

SABRİ ERYILMAZ (Zonguldak): «Partimizi işçi sınıfı partisi yapabilmek için işçi sınıfının yoğun olduğu bolgede teşkilatlanmamız, kadrolarımızı bu yolda eğitmemiz lazımdır.»

SALİH ŞAHİ (Urfa): «İşçi sınıfının ideolojisini benimsemiş aydın da işçi sınıfının temsilcisi sayılır görüşünü reddediyorum. Bir işçi 'kendi devrimimi kendim yaparım' demişti, bu doğrudur. Aydın her zaman dejenerasyona uğrayabilir.»

Bu uvriyerist tutum, «proletaryanın» niteliği ve kapsamı konusunda yanılgılar doğurabilecek hatalı görüşleri de davet etmiştir:

MURAT CAMUSÇU (Kastamonu): «TİP hakiki emekçilerin partisidir. Bugün işçi sınıfından gayri tam proleter köylüler doğuda vardır.»

ADİL ÖZKOL (Ankara): «TİP'in bir işçi sınıfı partisi anlamını geniş ölçüde almak gerekir. O zaman bunun içine bir yandan şehir nakliyat, sanayi işçileri girerler, öte yandan yoksul köylüler proletaryaya dahil olarak bu anlamda ele alınırlar. Elinde toprağı olmayan veya elindeki toprak yetmediği için emeğini satmak zorunda olanlar bu kategoriye girer.»

Lenin'in «*Onun için, işçilere siyasi bilgi iletmek için ne yapmalıdır sorusuna cevap, pratik çalışanların ve özellikle Ekonomimize eğilim gösterenlerin çoğunlukla yeterli buldukları 'işçi arasına gidilmelidir' cevabı olamaz. İşçilere siyasi bilgiyi iletebilmek için, Sosyal-Demokratlar* toplumun bütün sınıfları arasına gitmek *zorundadırlar; onlar mücadele birliklerini bütün doğrultulara sevketmek zorundadırlar,» sözlerine açıkça ihanet eden "EMEK"* sözcüleri, devrimci mücadeleyi çok dar bir çerçeve içine sokarak teslimiyetçi politikalarını iyice açığa çıkarmışlardır.

anadolu teşkilatı ihmal ediliyor

Behice Boran da, «işçi sınıfı partisi» görünme gayretkeşliği içinde mekanik ayrımlara giderek parti faliyetini belli bölgelerde yoğunlaştırmayı, örgütlenme konusunda uvriyerizmi tercih ettiğini açıklamıştır:

«Bilimsel sosyalizmde sözü edilen eşitsiz gelişme kanunu yalnız çeşitli toplumlar için doğru değildir. Toplumların kendi içindeki gelişmeler için de doğrudur, bunun sonucundadır ki, toplumlarda az gelişmiş - gelişmiş bölgeler farkları meydana gelir. Bu eşitsiz gelişme kanunu aynı zamanda örgütlerin gelişmesi için de geçerli.dir. Binaenaleyh, partimizin gelişmesinde de kendisini göstermektedir ve gösterecektir. Parti, işçi sınıfının hem ideolojik, hem fiili öncülüğünü daha geniş mikyasta geliştirmek çabasına girerken, bu çaba, bütün Türkiye sathında aynı hızla gelişmeyecektir. Bazı bölgeler pilot bölge gibi adeta öncülük eder durumda olacak, bazı bölgeler bu gelişmeyi arkadan izleyecektir. Şimdiden bu olmaktadır. Önümüzdeki aşamada çalışmaların ne olacağı hakkında bugün İstanbul, Kocaeli ve Zonguldak'tan işçi kardeşlerimizin yaptığı konuşmalar bize ışık tutacaktır.»

Boran'ın bu mekanik ayrımına ve uvriyerist tutumuna, Kemal Burkay haklı olarak karşı çıkmıştır:

«Gerçekten sosyalist hareket Türkiye'nin her tarafında aynı hızla gelişmez, işçi sınıfının yoğun olduğu sanayi bölgelerinde daha hızlı gelişmesi doğaldır. Ama bunu devrimci hareketin tumuyle karıştırmamak lazımdır. Bugün bir kısım bölgelerimiz işçi sınıfı bakımından zayıf olmalarına rağmen, devrimci potansiyel taşımaktadırlar. Örneğin Doğu bölgesinde yapılan mitingler, bunu somut olarak göstermiştir.

devrimci ittifaklar inkar ediliyor

Merkez kliğinin, Türkiye İşçi Partisi'ni ve devrimci mücadeleyi dar bir çerçeveye hapsetmeye ve pasifizme terketmeye kalkışması, uvriyerist bir tutuma saplanması, daha önce de işaret ettiğimiz gibi, sosyalistlerin ikili görevinin «ittifaklar ve cephe» politikası kısmının da reddine sebep olmuş ve bu yoksul köylülerin devrimciliğinin reddine kadar vardırılmıştır. «EMEK» yönetici kliğinin bu «sol» sapması karşısında bir çok delege ittifaklar meselesinin üzerinde durmuş ve merkez kliğini eleştirmiştir:

MİNNETTULLAH HAYDAROĞLU: «Teorik çalışmalar üzerine daha fazla eğilmek lazımdır. Cephe politikası ihmal edilmiştir. Doğru stratejiyi tayin ettikten sonra doğru eylemi de çizmek ve o yolda cesaretle yürümek lazımdır.»

MEHMET TUNCER (Malatya): «İşçi sınıfı, emekçi sınıfı ve tabakaları karşısına almamalıdır.»

MURAT CAMUSÇU (Kastamonu): «Biz partinin işçi sınıfının öz örgütü olmasını reddetmiyoruz. Arkadaşlar köylülük meselesini reddettiler. Köylü hareketleri kınandı. 70 kuruşluk elma burada üçbuçuk liradır. Köylülük işçi sınıfı ile ittifak haline getirilmezse ne yapacağız?»

SELAHATTİN GÖKHAN (Çanakkale): «Küçük burjuva kuyrukçuluğunun sık sık lafı edildi. Küçük burjuvanın niteliği ve kimliği açıkça ortaya konulmadı. Küçuk burjuvazinin unsurları nelerdir? Bakkalın, manavın, esnafın, daha çok ithalatçılarla, toptancılarla çelişkisi vardır. Bu çelişkileri göz önüne almak gerekir. Küçük burjuvazi, Türkiye günlük politik hayatında aktif rol oynamaktadır.»

KEMAL BURKAY (Tunceli): «Türkiye işçi sınıfı dışındaki devrimci güçleri küçümseme davranışına dikkati çekmek isterim. Türkiye sosyalist hareketinin buyuk destekleri, işçi sınıfının yanısıra, halklar sorununun yanısıra, diğer yan örgütlerde olabilir. O halde meseleyi tekrar sapma haline getirmemek lazımdır. TİP dışındaki devrimci güçleri, yan örgütleri, demokratik istekleri nedeniyle devrimci potansiyel taşıyan halkları unutmamak gerekir. Öğretmen sendikalarının, memur sendikalarının devrimci mücadelelerinden söz edildiğini duymadım. Türkiye şartlarında ihmal edilecek şey değildir. Büyük öğretmen boykotunda öğretmen örgütlerinin davranışını hatırlıyoruz. Öğretmenler sadece ücret artırma mücadelesi içinde de değildir. Bu düzenin değişmesi gerektiğini öneriyorlardı. Diğer küçük burjuva örgutleri diyebileceğimiz memur sendikaları üzerinde durmak gerekir. Bu örgutlerde mutlaka kendi militanlarımızı bulunduracak ve yönetim kurullarının başında yeralacak şekilde çalışmalıyız. Aynı anlayışı talebe cemiyetleri gibi küçük burjuva örgütleri ile devrimci ve ilerici nitelikte örgütlerde de bulmak mümkündur. Köylü kütlelerinin hareketlerinde gormek mümkündur. Bir kere biz 'sadece ilgileniriz' anlayışına vardık mı, kitle hareketlerini kontrol etmek imkanlarını yitiririz.»

GÜNEY DİNÇ (İzmir): «Köylülerin toprak hareketlerini frenleyici görüşlere sahiptir genel merkez. Devrimler elbette küçük üreticilerin hareketleriyle gerçekleşmez. Ama topraksız köylünün ağa topraklarına karşı hareketleri frenlenirse, TİP kitle'lerle bağı nasıl kuracaktır, kitleler devrimci mücadeleye nasıl sokulacaktır? Toprak reformuna karşı çıkacak kadar saçmalanırsa ve

buna karşı çıkanlara da MDD'ci diye küfredilirse, doğruyu kim gösterecektir?»

bir yandan urviyerizm, öte yandan sendikacı düşmanlığı

Sadece işçiler içinde örgütlenmeyi esas alarak, ekonomist ve uvriyerist bir tutumla ittifakları hiçe sayan «EMEK» yönetici kliği, Türkiye işçi sınıfının siyasal bilinçlenmesinde çok önemli rolü bulunduğu 16 Hazıran Direnişi'yle kanıtlanan Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu karşısında dahi itici, hatta hiçe sayıcı bir tutum içindedir. «EMEK» sözcüleri 16 Haziran Direnişi üzerine bol bol söz ederken, DISK'ten hemen hiç bahsetmemişlerdir. Bunun üzerinedir ki, Hatay Delegesi Ali Yaşar sormak zorunda kalmıştır: «*DISK ile olan münasebetlerimiz nedir? Bizim işçilerle dirsek temasımızı temin eden en önemli örgüt DISK'tir. Bunlarla herhangi bir temas temin edilmiş midir?*» Behice Boran'ın DISK'le ilişki kurulduğunu, sendikalarla ilgilenileceğini söylemesi üzerine, Kemal Burkay önemli açıklamalarda bulunmuştur.

«İşçi sınıfının öz örgütü olmak iddiasındaki parti, sendikaların partimize sağlam güç olmasını sağlamak için ilgilenmekten öte mücadele vermek gerekir. DİSK devrimci sendika olmasa bile, TİP'in sendikalarla ilişki kurmaya çalışması gerekir. Sendikalar işçi sınıfının iktisadi mücadele örgütleridir. Yöneticileri ne kadar tutucu olursa olsun, devrimci potansiyel taşırlar. İşçi sınıfı mücadelesinin politik bilince dönüşümü için partinin ilgilenmekten de öte bir mücadele vermesi gerekir. Biz merkez yürütme kurulunda ve genel yönetim kurulunda bu konuyu ortaya attık. TİP'in toparlanması ve geleceğe daha güçlü gidebilmesi için tedbirler alınması gerekir. Bunun başında da DİSK ile ilişki kurmak gerekir, dedik. Bu taleplerimiz daha sonra tekrarlandı. Fakat üzülerek belirteyim ki, bu taleplerimiz yeteri kadar ciddiyetle karşılanmadı. Sendikacı arkadaşların işçi sınıfını temsil etmedikleri söylendi. Ve TİP'in doğrudan doğruya işçi sınıfı ile, işçi sınıfının militanları ile bağ kurmaları gerektiği söylendi. Ancak böylece bir sosyalist parti olacağı söylendi. Elbette sendikacılar demek, işçi sınıfı demek değildir. Sırf sendikacıları kazanmakla TİP işçi sınıfını kazanmış olmaz. Ama sendikalar en güçlü yan örgütler olacaktır.

disk başkanı, parti yönetimini eleştiriyor

Nitekim DISK Genel Başkanı Kemal Türkler de, kongrede yaptığı uzun konuşmada merkez kliğinin DİSK karşısındaki tutumunu eleştirmiştir:

«Olaylar işçi sınıfının şahlanışı olarak görülünce, bir yandan TİP bunu kendi çalışmalarıyla olmuş gibi göstermek istemiş, MDD'ciler bunları kendilerinin oluşturduğunu göstermek istemiştir. Ne kadar taraf ve fikir sahibi kişiler varsa, hepsi ayrı ayrı sahip çıkmak istemiş, fakat DİSK açısından meseleyi teslimiyet noktasına getirmeyi kabul etmemişlerdir.»

DİSK'in çeşitli çelişkileri, işçi-işveren, işçi-sendika, işçi-sarı sendika, işçi-polis, polis-işveren, polis-iktidar, iş-işçiler, DİSK-işveren, DİSK-ordu ilişkilerini göz önünde tutmak ve bu ilişkilerden doğan çelişkileri bilimsel metodla incelemek suretiyle işçi sınıfının mücadelesini yönlendirdi-

ğini belirten Türkler, kendi kontrolu dışındaki tüm devrimci hareketleri «anarşistlik»le suçlayan pasifist «EMEK» kliğinin çok iyi bellemesi gereken şu yürekli çıkışı yaparak hakim sınıflar iktidarına meydan okumuştur:

«DİSK dışarıdan emir almaktadır, satılmıştır, diyen sayın başbakan hazretlerine şu cevabı veriyoruz: Kapitalist düzenin gerektirdiği burjuva usulleriyle, onların iktidarını uyarma yoluna hiçbir zaman gitmeyeceğiz. Sayın Süleyman Demirel, onun iktidarı ve ondan sonra gelecek kapitalist düzenin burjuva iktidarları şunu iyi bilsinler ki, Türk işçi sınıfı ve onunla güç-birliği durumunda olacak olan emekçi sınıf ve tabakalar daima, saniyesi saniyesine, zamanında vurucu hareketlerini yapacaklar ve iktidara ulaşacaklardır. Yoksa burjuva usulleriyle iktidarları daha önceden uyarmak suretiyle, onların bu düzen uygulamasını daha uzun süre devam ettirebilme imkanlarını bizden beklemesinler.»

Merkez kliği «uvriyerizm»i köylülüğü dahi inkara kadar götürürken, Türkler, köylüleri örgütleme işini dahi DİSK'in üzerine almıştır:

«DİSK'in imkanı olmayan yerlerde işçi sınıfını bilinçlendirmeğe çalışırken ve eğitim uygularken, diğer yandan da imkanı olan yerlerde köylü kardeşlerimizin parti içinde bulunacağı örgütlü bir hale geçirilmesine gayret göstereceğiz.»

Ve DİSK-Parti ilişkilerine de şu yorumu getirmiştir:

«DİSK ile parti arasında, sendikacı ile parti arasında soğukluk vardır. İlişkiler güçlendirilmelidir. Ben bir yandan kelleyi koltuğa alarak, memlekette esas sosyalist mücadeleyi sürdürecek işçi sınıfı üzerinde çalışırken, işçi sınıfının bilinçlendirilmesinde çalışırken, bunun yanında emekçi sınıf ve tabakalarla elimizdeki imkanlarla bağ kurmağa çalışırken, bunlar sosyalist mücadele sayılmayacaksa, [...] belki ileride sendikacılar parti içinde baş belası olur zihniyetiyle parti il, ilçe kademelerine kadar sendikacılar aleyhine rivayet çıkarılırsa, bu soğukluk buz haline gelir ve partiye yarar getirmez. [...] Kitabın da yazdığı gibi, işçi sınıfına, onun temsilcisi örgütlere ve kendi oylarıyla seçilmiş liderlerine, parti liderlerinin ve bünyesinin güveni olmalıdır. DİSK'in başkanı, Maden-İş'in başkanı pazar, cumartesi yok, gecenin 11'ine, 12'sine kadar çalışmak mecburiyetindedir, bu yüzden parti görevi almıyorsa, suçlu olmamalı, horlama cihetine gidilmemelidir. O tarafta yaptığımız görev anlayışında en az parti başkanı kadar bir sorumluluk anlayışı içinde bulunuyoruz.»

behice boran'ın «avlama» demagojisi

Hemen belirtelim ki, Türkler, tali çelişmeleri «temel çelişme»ler gibi göstermek suretiyle terminolojik hatalar yaptığı gibi, işçi sınıfının bilinçlendirilmesi konusunda da hatalı, idealize edici tahliller getirmiştir.

«İşçiler bilinçsizmiş... Hepsi hikaye... İşçilerin hepsi beyne ve kafaya sahiptir. Kafası o kadar iyi çalışan, iyi şeyler bulabilen bir makinedir ki, İsviçre saatinden daha iyi çalışır.»

Türkler'in, bazı terim ve tahlil hataları bulunmakla beraber, genel çizgisiyle yürekli ve merkez kliğinin işçi sınıfından kopukluğunu ortaya koyan konuşması karşısında

Behice Boran yine büyük bir demagojiye saparak ve üstelik Türkler'in en hatalı tahlillerine hiçbir eleştiri getirmeyerek sendikacıların ve onların etkisindeki delegelerin oylarını avlamak taktiğine başvurmuştur:

«Kemal Türkler arkadaşın konuşmasını sevinçle dinledim. Aramızda hiçbir ihtilaf yok. Kendisinin anlattığı bilinçlendirme şekli, işte bizlerin dıştan bilinç verilir tezimizin en somut delilidir. Sendikacı arkadaşlardan parti çalışması olarak beklenen şey, içlerinden bazıları üç ayda bir yönetim kuruluna gelebilecek kadar vakitleri vardır. Merkez Yürütme Kurulu'nun tavsiye listesinde rica edeceğiz. Ümit ederiz ki reddetmezler. Aynı şekilde doğulu arkadaşlarımızı da Merkez Kurulu tavsiye listesinde göstermek kararındayız. Umarız ki, onlar da reddetmezler.»

Boran'ın bu «avlama» konuşmasına rağmen Türkler MYK aday listesinde yeralmadığı gibi, Doğulu delegeler de Kemal Burkay'ın konuşmasında bu davete red cevabı vermişlerdir.

«Genel Yönetim Kurulu'nda görev almamızı isteyen düşüncelerine teşekkür ederiz. Şüphesiz biz de partinin bu kongreden sonra daha etkili, daha güçlü bir parti olmasını dileriz. Bu, genel yönetim kurulunda görev alıp almama ile değil, eylemlerle, ilkeli davranışlarla belli olacaktır.»

Gerçekten de Doğu'lu delegeler, «EMEK» yönetici kliğinin tasfiyeci tutumuna sonuna kadar direnmişler, merkez kliğini «partiyi parçalama» sorumluluğuyla başbaşa bırakmışlardır.

«halklar meselesi» tartışılıyor

«EMEK» yönetici kliğinin «halklar meselesi»ndeki tavrı da samimiyetsiz olmuş, kongre öncesi çıkan dergilerine «Kürt sorunu» ve «doğu sorunu» üzerine iki yazı koyup Doğulu delegelerin bu «tasfiye» işleminde desteğini almayı, hatta onları da bu sorumluluğa dahil etmeyi planlarlarken, Büyük Kongre'ye «halklar meselesi» üzerine gerici bir karar tararısı getirmişlerdir. Gerek devrimci delegelerin yaptıkları yönlendirici konuşmalar, gerek Doğulu gençlerin Kongre'de ağırlıklarını duyurmaları karşısında Merkez Kliği bu gerici karar tasarısını kongreden geçirmemiştir. Bu önemli konu üzerine Kongre'de getirilen devrimci görüşlerden bazıları şunlardır:

ORAL ÇALIŞLAR (İçel): «Doğu halkı demokratik talepler ileri sürmektedir. Doğu halkının ve Türkiye halklarının mücadelesinin çözümü ancak, Türkiye'deki halkların kardeşliği ve omuz omuza mücadelesi ile gerçekleşecektir. Revizyonist ve reformist taleplerle değil, omuz omuza proletaryanın önderliğinde halk savaşı yoluyla gerçekleşeceğine inanıyoruz. Doğulu kardeşlerimizle omuz omuzayız.»

MURAT CAMUSÇU (Kastamonu): «Halklar meselesi, proleter sosyalist hareket için önemli bir sorundur. "Başka bir ulusu ezen bir ulus hür olamaz!" Sorun, "ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı" ilkesine uygun olarak proleter sosyalistler tarafından ele alınmalıdır.»

MAHMUT OKUTUCU: «Biz ağalığın, jandarma dipçiğinin çeşitli zulümlerine maruz kalan Kürt halkının çocukları olarak, bu zulümleri bir daha tarih sayfalarında görmemek üzere ya devrime doğru gideceğiz, yada yerimizde sayıp duracağız. Türk ve Kurt sosyalistleri elele verip kardeşçe, birbirimizin diline, kültürü-

ne ve geleneğine saygılı olmak zorundayız. Ezen ve hakim bir ulusun sosyalistleri, eğer ezilen ulusun sosyalistlerine kendi haklı davalarında yardımcı olmazlarsa ve onların en ufak demokratik haklarına karşı çıkarlarsa, sosyalizmin kurulmasına imkan bulunamayacağı gibi, o sosyalistler de sosyalist değil, olsa olsa şovenist, faşist olabilirler. Ya bilimsel sosyalizmin emirlerine uygun olarak Kurt ve Türk sosyalistleri omuz omuza verip mucadele edecekler veya Kurt halkı, yani Kürt köylüsü, Kurt işçisi, Turk işçisi ve Türk köylüsü sıtın sene ezilmeğe mahkum olacaktır. Biz Kürt halkı, Türkiye milli sınırları içinde yaşayan Kurt halkı, Turkiye'lidir ve Türkiye'li kalacaktır.»

«emek»çilerin halklar meselesinde kaypak tutumu

Buna karşılık, «EMEK» kliği süzcüleri, kendilerinden olmayan delegelerin «halklar meselesi»ndeki konuşmalarını «bir ırkın sırtından spekülasyon yaparak Kürtleri faşizmin ağzına atmak»la suçlarken, örneğin Antalya Delegesi Süheyl Çağlar da, «*TİP bir sınıf partisidir. Doğulu delegeler batı-doğu diye bölüyorlar...*» diyerek Doğulu sosyalistleri suçlamağa kalkışmıştır. Doğulu delegelerin ve gençlerin şiddetli protestosu karşısında «EMEK» kliğinin bu sözcüsü, konuşmasını yarıda keserek kürsüyü terketmek ve daha sonra MDD'cileri kasdettiğini söyleyerek doğululardan özür dilemek zorunda kalmıştır.

Behice Boran ise, «halklar meselesi»nin çözümünü yine anayasacı ve burjuva devlet anlayışı içinde koymuştur.

«TİP, kurulduğu günden beri Kürt halkının, bir mezhep azınlığı olan alevi vatandaşlarımızın ve diğer bütün demokratik hak ve özgürlükleri tanımmayan, baskı altında tutulan kitlelerin demokratik hak ve özgurlukleri için verdikleri mücadeleyi *anayasa çerçevesi* ve *devletin bütünlüğü çerçevesi içinde* desteklemiştir ve destekleyecektir.»

Doğulu delegelerin ve gençlerin sık sık «Doğuda özgürlük», «Halklara hürriyet faşizme nihayet», «Kahrolsun şovenizm» tezahüratı arasında yapılan görüşmeler sonunda Komisyon merkez kliğinin reformist tutumunu ve gerici karar tasarısını reddederek ve nihai metin üzerindeki görüşmeler sırasında da yine «EMEK» kliği sözcülerinden gelen «Kürt sosyalistleri, Türk sosyalistleri» terimlerinin kullanılmaması isteklerine de karşı çıkarak şu metni yazmış ve bu önemli karar genel kurulca da büyük çoğunlukla kabul edilmiştir:

«TİP 4. Büyük Kongresi,

«— Türkiye'nin doğusunda Kürt halkının yaşamakta olduğunu,

«— Kürt halkı üzerinde baştan beri, hakim sınıfların faşist iktidarlarının, zaman zaman kanlı zulüm hareketleri nitel'ğ'ne burünen baskı, terör ve asimilasyon politikasını uyguladıklarını,

«— Kürt halkının yaşadığı bölgenin, Türkiye nin öteki bolgelerine oranla geri kalmış olmasının temel nedenlerinden birinin, kapitalizmin eşitsiz gelişme kanununa ek olarak, bu bölgede kurt halkının yaşadığı gerçeğini göz önüne alan hakim sınıf ıktidarlarının güttukleri ekonomik ve sosyal politikanın bir sonucu olduğunu;

«— Bu nedenle, 'Doğu Sorunu'nu bir bölgesel kalkınma sorunu olarak ele almanın, hakim sınıf iktidarlarının şoven - milliyetçi görüşlerinin ve tutumunun bir uzantısından başka birşey olmadığını,

«— Kürt halkının anayasal vatandaşlık haklarını kullanmak

ve diğer tüm demokratik özlem ve isteklerini gerçekleştirmek yolundaki mücadelenin, bütün anti-demokratik, faşist, baskıcı, şovenmilliyetçi akımların amansız düşmanı olan Partimiz tarafından desteklenmesinin olağan ve zorunlu bir devrimci görev olduğunu,

«— Kürt halkının gelişen demokratik özlem ve isteklerini ifade ve gerçekleştirme mücadelesi ile, işçi sınıfının ve onun öncü örgütü Partimizin öncülüğünde yürütülen sosyalist devrim mücadelesini tek devrimci dalga halinde bütünleştirmek için, Kurt ve Türk sosyalistlerinin Parti içinde omuz omuza çalışmalarının gerektiğini,

«— Kürt halkına karşı uygulanan ırkçı-milliyetçi şoven burjuva ideolojisinin, Partililer, sosyalistler ve bütün işçi ve diğer emekçi yığınlar arasında yerle bir edilmesini sağlamanın, Partinin ideolojik mücadelesinin ve gelişmesinin temel ve devamlı bir davası olduğunu,

«— Partinin, Kürt sorununa, işçi sınıfının sosyalist devrim mücadelesinin gerekleri açısından baktığını kabul ve ilan eder.»

«emek»in pasifizmi açığa vuruluyor

«EMEK» yönetici kliği, pasifizmini sadece «halklar meselesi»nde değil, işçi sınıfının, köylülüğün ve gençliğin devrimci mücadelesi karşısında aldığı tavırla da ortaya koymuştur.

16 Haziran Direnişi'nin yürütücüsü DİSK'in Genel Başkanı Türkler, «*İşçi sınıfı ve onunla güçbirliği durumunda olacak olan emekçi sınıf ve tabakalar, daima, saniyesi saniyesine, zamanında vurucu hareketlerini yapacaklar ve iktidara ulaşacaklardır. Yoksa burjuva usulleriyle iktidarları daha önceden uyarmak suretiyle, onların bu düzen uygulamasını daha uzun süre devam ettirebilme imkanlarını bizden beklemesinler*» derken, halen TİP'in Genel Başkanı olan Behice Boran işçi sınıfı hareketindeki pasifist tutumunu belgeliyordu.

«Bir tehlike de, keskin devrimci lafazanlık maskesi altında işçi sınıfını maceralara ve sergüzeştlere sürükleme tehlikesidir. Bunun üzerine de sosyalist teoride kuvvetle parmak basılır. İşçi sınıfının sosyalizm için mücadelesi uzun nefes isteyen, yürek isteyen, sebatlı, ısrarlı, programlı ve soğukkanlı bir mücadele isteyen harekettir. Küçük burjuva sabırsızlığı ile kestirme yollar aramaya, devrimci hareket diye, bireysel anarşist teror hareketlerine başvurmaya sosyalist harekette asla yer yoktur.»

Diğer «EMEK» sözcüleri de, örneğin Hüseyin Ergün'ün konuşmasında kullandığı «*Bize polisin sorduğu şeyi neden soruyorlar? Bu eleştiriler kötü niyetli eleştiriler. Biz Türkiye'de belli şartlarda belli somut durumu olan bir partiyiz*» gibi kaçamak ifadelerle pasifist tutumun örneklerini vermişlerdir.

Merkez kliğinin yıllardır partiye hakim kıldığı bu pasifist tutum, delegelerin konuşmalarında da tepki görmüş, örneğin Özgür Baran, «*Önce 'faşizm geliyor' diye bizi susturdular. Omuz omuza 1967'ye kadar mücadele ettiğimiz arkadaşlarımız bu yüzden karşımıza çıktılar. Yöneticilerimiz arkadaşları eğitmediği, pasif durumda kaldıkları için suçludur*», Ali Yaşar «*MDD tezinin ortaya çıkması, partinin içindeki pasifizm yüzünden olmuştur. Partimizin pasifizmden kurtulması, daha aktif, daha dinamik, Türkiye işçi sınıfının öncülüğünü temin eder hale gelmesi için*

tedbirlerimiz nelerdir? Bu hususta herhangi bir açıklama getirilmemiştir,» demişlerdir.

pasifistler, devrimcilere saldırıyor

Behice Boran'ın bu tür eleştirilere cevabı ise, parlamentarist bir teslimiyet ifadesidir.

«Seçimlerin ve parlamenter sistemin varolduğu bir ülkede, o ülkenin işçi sınıfı partisi ne seçimleri, ne de parlamenter faaliyetleri küçümseyemez. Seçimlere girmeyi, seçim'erde oy artırmayı, parlamentoda işçi sınıfı ve onun müttefiki emekçi sınıfları temsil edebilmeyi çok önemli, başta gelen görev sayarız. [...] Elbette işçi sınıfı partileri, her türlü mücadele şekillerini kullanmaya hazır olmalıdır. Ama mücadele şekilleri, ne bireylerin, ne yöneticilerin, ne de örgütlerin subjektif tercihlerine bağlı değildir. Devrimin objektif şartları oluşuyor mu, oluşmuyor mu, toplum hangi doğrultuda gelişmektedir. Ona bakılır. Bunlara göre mücadele yöntemleri ve şekilleri tesbit edilir. Küçümsedikleri burjuva hukukunun çerçevesi içinde, teminatı altında yapılan kongrelerde halk savaşından bahsetmekle veya üniversite duvarlarına halk savaşı yazmakla halk savaşı gerçekleşmez.»

Bunlar, bütün İkinci Enternasyonal partilerinin ve onların mirasçısı sosyal demokratların başvurdukları ucuz suçlamalardır. Nitekim aynı yönde suçlamalar, özellikle «Ortadoğu Devrimci Çemberi» ve «*halk savaşı*» konularında «EMEK» yönetici kliğinin organlarından ve kongrede konuşan sözcülerinden «ANT»a da gelmiştir. (Bu saldırılara gereken cevap bu sayıdaki diğer bir yazımızda verilmiştir.)

Burjuva hukuku sınırları içinde yapılan kongrelerde yada üniversite duvarlarında «*halk savaşı*»ndan söz etmekle «*halk savaşı*»nın gerçekleşemeyeceğini söyleyen Boran, kelime fetişizmi içinde ve somut şartları yanlış tahlil ederek ilan ettirdiği «sosyalist devrim»i çok savunduğu parlamentarist yapı içinde, anayasa ve düzen savunuculuğu içinde mi gerçekleştirecektir.

Kaldı ki, bugün Türkiye'de devrimciler gün be gün burjuva hukuku sınırlarını sonuna kadar zorlamaktadır. Yüzlerce devrimci hapsedilmekte, tutuklanmakta, yüzyılları aşkın ceza talepleriyle mahkemelere sevkedilmektedir. Türkiye sosyalist hareketi meşruiyet sınırlarını, zorlayan bu mücadelelerle soluklanmakta, mesafeler almaktadır. Yoksa parlamentarist çerçeve için «bildiri»sel mücadele veren pasifist parti yöneticilerinin «devrimin objektif şartları oluşmamıştır, öyleyse bekleyelim, diye yerinde sayıp kitleleri de pasifizme, atalete sürüklemeleriyle değil...

kongrede zorbalık ve tahrifçilik

«EMEK» yönetici kliği emperyalizme ve yerli işbirlikçilerine karşı mücadelede ne kadar pasif ise, parti içinde ve sosyalist saflarda kendisi gibi düşünmeyenlere karşı o derece tahammülsüz ve zorbadır. Bu konuda, kongre çalışmalarının odak noktası haline getirdikleri «genel merkez baskıncıları»ndan hiç de geride değildirler.

Partiye yıllarca hizmet etmiş gençlerin meydana getirdiği Proleter Sosyalist MİLİTAN Grubu'nun Mensup-

ları kongreye sokulmadığı gibi, kapıda bildiri dağıtmalarına dahi tahammül edilmemiş, devrimci gençler tartaklanmıştır. Ondan sonra da bu marifetlerini burjuva gazetelerine «ANT Dergisi mensupları kongrede dövüldü» diye yansıtmışlardır. Bir delegenin, ANT'ın bazı görüşlerinden esinlenmiş olmakla beraber belli yanlışları da içeren konuşmasını da, burjuva gazetelerine ANT Dergisi adına yapılan konuşma gibi empoze etmişlerdir.

İçel Delegesi Oral Çalışlar'ın «halklar meselesi karar tasarısı» üzerinde kendisine yapılan bir sataşmaya cevap vermesine başkanlık divanınca izin verildiği halde, daha sonra «EMEK» kliğinin baskısıyla aynı divan tarafından konuşması kesilmek istenmiştir. Çalışlar, konuşmakta diretince, kongre salonunun dört bir yanına yerleştirilmiş «EMEK» kliğinin adamları tek kişinin üzerine saldırarak dövmek istemişlerdir. Bu ucuz kahramanlığa Doğulu delegeler müdahale etmiş, bu yüzden «EMEK» kliğinin adamlarıyla, kongrenin demokratık şekilde yapılmasını savunan Doğulu delegeler ve gençler arasında kavga çıkmıştır. «EMEK»çiler, bu olayı da, büyük bir tahrifçilikle, burjuva gazetelerine «Doğulular MDD'cileri dövdü» şeklinde yansıtmışlardır.

kongrede ant'a saldırılar

Bir başka «EMEK» sözcüsü de, kongredeki konuşmasında ANT'a şöyle saldırmıştır.

«Parti kongresi öncesinde partiyi değerlendirme yazıyor. Nasıl bir yazı? Özü şu: Türkiye'de sosyalizm adına ne kadar insan varsa, kim olursa olsun, iyi niyetli, kötü niyetli, hiçbir işe yaramaz diyor. Kim yarar, o da belli değil. Bu nasıl bir çabadır? Bu çaba, Turkiye'de sosyalist hareketi sahipsiz bırakmak, sosyalist harekete karşı umutsuzluk yaratmak çabasıdır. Bunu açıkça göstermektedir.»

Hiç şüphesiz, ANT'ın değerlendirme yazısı, sadece Aybar'ın ve MDD'cilerin hatalarını eleştırmekle kalsaydı, bu konuşmaya gerek olmayacaktı.

Saldırganlıkları, hırçınlıkları, «EMEK» kliğinin tutarsızlığının, pasifizminin, revizyonizminin belgelerle sergilenmiş olmasındandır. Eleştiri ve özeleştiri, sosyalist hareketin temel ilkelerinden biridir. Bunu dahi öğrenememiş olan «EMEK» sözcüsü hiç korkmasın! Türkiye'de sosyalist hareket sahipsiz kalmaz. Sosyalist hareket Aybar'ın, MDD'cilerin tekelinde olmadığı gibi, «EMEK» kliğinin tekelinde de değildir. O, Türkiye işçi sınıfının hareketidir.

Aynı sözcü, «EMEK»te iki sayıdır ANT'a yöneltilen bir suçlamayı da kongreye getirmeden edememiştir: «*Bunu yapan dergi namuslu şekilde yapmıyor. Tahrifatçılık yapıyor. Ben falanca fikre karşıyım diyorsunuz. O sizin karşı olduğunuz fikri, kendi fikriniz gibi sunuyor. Bununla bütün umutları kırmak istiyor.*»

Evet, ANT'ta iki sayı süren değerlendirme yazısında, partinin sekiz yıllık geçmişini incelerken binlerce sayfalık belgelerin özetlenerek 70-80 sayfaya sığdırılmasında, şüphesiz, maddi hatalar yapılmıştır ve mümkündür ki, daha başka «maddi hatalar» da bulunabilir. Esasen hataları-

mızı düzeltmek için bu yolda açıklamaları da beklemekteyiz.

tutarsızlıklarını örtbas edemezler

Ancak, açıkça ve kalın çizgileriyle ortaya konan tutarsızlıkları, özetlemede yapılan bir «maddi hata»nın arkasına gizlenerek reddetmeye kalkışmak, «*Ant'ın aynı yazısında benimle ilgili başka kısımlar da vardır. Buralarda, yukardakinde olduğu kadar fahiş maddi hatalar yoktur. Bu nedenle bunlardan ayrıca bahsetmiyorum. Fakat bu, buralarda yapılan yorumlara ve imalara karşı cevaplarım olmadığı manasına gelmez. Sadece boyle bir polemiğe girmeye gereksinme duymuyorum*» yada «*Bu tutumumuz, ANT'ın yazısını yalnızca bu noktalardan eleştirdiğimiz anlamına alınmasın. Yazının tümünü eleştirmeyi gerekli görmüyoruz, o kadar,*» gibi ifadelerle açık eleştirilerimizden kaçmak, sosyalistçe bir davranış değildir.

Bir yazıdan alınan bir cümlecikle başka bir cümleciği ardarda getiren «cımbızlama»nın nasıl yapıldığını, «*Anti-Eklektika*» yazarı Tosun Kaya'yı çok yakından tanıyan Kenan Somer herhalde çok iyi bilirler!

ANT'ın 6. sayısında sözü edilen ve Kenan Somer'in çevirmiş bulunduğu Chesneaux'nun «Milli Demokrasi» başlıklı yazısı, ki emperyalizme karşı, derebeylığe karşı, demokrası için bir «yurtsever sınıflar bloku»ndan sözetmektedir, TİP yöneticilerinin o günlerde benimsediği «milli cephe» politikası için bir teorik kaynak niteliğinde görüldüğü içindir ki, incelememizde zikredilmiştir. Yazı, çıktığı derginin bütünselliği içinde ve TİP bildirisi açısından ele alınmalıdır. Nitekim, parti organı Sosyal Adalet'in Somer'in çevirisini yayınladığı Mayıs 1956 tarihli sayısında yeralan TİP Merkez'inin bildirisinde de «*Tıpkı Kurtuluş Savaşı yıllarında olduğu gibi, milletimizin bütün namuslu, yürekli ve gerçekten yurtsever kuvvetlerinin bir milli cephe halinde işbirliği etmeleri ve dayanışmaları kutsal bir ödevdir. Yaşasın yarının Demokratik Türkiyesi,*» denilmektedir. «Yurtsever sınıflar bloku», görulduğü gibi, bırakın tartışma konusu olmayı, Sayın Somer'in o günlerde hiç de karşı çıkmadığını sandığımız TİP yöneticileri tarafından «*Türkiye için sadece teorik değil, daha da çok pratik önem taşır*» hale getirilmiştir. Maddi hataya karşı çıkışta biçimsel olarak haklı görünen Sayın Somer, TİP yöneticilerinin -ki bunlar arasında Behice Boran ve Sadun Aren de vardır- o zamanki «milli cephe»ci, «Demokratik Türkiye»ci tutumlarına karşı olup olmadığını açıklamakta herhalde kusur etmeyecektir.

Sayın Sadun Aren'in yazısından özetleme yapılırken gerçekten bir «maddi hata» olmuştur. Ancak bu, Sayın Aren'in partinin kuruluşundan bu yana genel tutarsızlığını ve özel olarak o yazı içindeki tutarsızlıklarını ortadan kaldırmamaktadır. Zira Sayın Aren, 15 Aralık 1966 tarihli Dönüşüm Dergisi'nde yayınlanan «Anti-Emperyalist Mücadele ve Sosyalizm» başlıklı yazısında «*Türkiye'nin hiçbir*

zaman yabancı egemenliğe girmediği...»ni (Turkiye'deki 101 Amerikan üssünde Amerikan bayraklarının dalgalanması, ekonomimizin Amerikan emperyalizminin kontrolu altında bulunması, eğitimde, kültürde Amerikan sisteminin hakim olması, silahlı kuvvetlerimizin Amerikan komutası altında, hariciyemizin Washington'un dümensuyunda bulunması Sayın Aren'e göre "yabancı egemenlığı" olmasa gerek) ileri sürerken, bir yandan da «anti-emperyalist mucadelenin dışa dönük cephesi hakkında mutabakat»tan dem vurmak, hatta daha da ileriye giderek «sosyalist bir iktıdarda karma ekonominin bir süre devam» edeceğinden, «milli burjuvaziyle anti-emperyalist cephe birliği kurmaya» karşı olmadığından söz edebilmektedir.

«*Aşırı sınıf çatışmalarını demokratik yollarla önlemeyi*» sosyalizm olarak kabul eden S. K. D.'nin kurucusu, (YÖN, 16. 1. 1963) sosyalist partinin sınıf diktatörlüğü kurmasını engellemek için burjuva kurumlarını ve kuvvetlerini teminat sayan «hürriyetçi sosyalist» yazar (YÖN, 6.2.1963) 1965 seçimleri öncesinde tam bir uzlaşmacılık içinde diğer partilerle koalisyona hazır olduğunu ilan eden TİP yöneticisi (YÖN, 3.9.1965) Sadun Aren'in tutarsızlıklar dizisini herhalde bir «maddi hatta» üzerine girişilen demagojiler asla örtbas edemeyecektir.

ant'a dil uzatmak hadlerine değildir

«EMEK»çilerin, kendileri gibi düşünmediği için diğer sosyalist grup ve yayınlara karşı tavrı aynı kliğin bir başka organında, Sömürücüye Yumruk'ta da somut ifadesini bulmaktadır:

> «Bu arada sosyalist hareket içinde kendilerini 'toplayıcı' ilan ederek çıkan küçük burjuva akımları da vardır. (ANT, PARTİZAN gibi). Bunlar ciddiye alınacak şeyler değildir. Kendilerini tatmin etmek, büyük cümleler söylemeğe gayret eden, fakat yüze göze bulaştırmaktan öte gitmeyen hareketlerdir. Bazı elemanların bu yola sapmaları üzücüdür. Ve bunları doğru yola getirmek için çalışmak beyhudedir.»

Dört yıldır emperyalizme ve hakim sınıflara karşı savaşını hiç ara vermeden, türlü maddi, hukuki baskılara rağmen sürdüren, sosyalist potansiyeli içinde barındıran tek örgüt Türkiye İşçi Partisi'ni bütün saldırılara karşı savunan, Türkiye'deki işbirlikçi kapitalistlerin, bürokrasının emperyalizm ile tamamlaşan kesiminin gerçek çehresini belgelerle açığa vuran dünya kapitalistlerinin İstanbuldaki büyük kongresinde başkapitalist Watson tarafından «Mao'nun da solunda...» denilerek boy hedefi alınan, ordunun burjuva devlet mekanizması içindeki yerini hiç kimsenin cesaret edemediği şekilde saptayan, sıkıyönetim bölgesinde tek sosyalist dergi olarak savaşan, kemalizm, ümmetçilik gibi ideolojilere karşı ısrarlı mücadele yürüten, Ortadoğu halklarının mücadelesini proleter enternasyonalizmi ilkesi içinde yerine oturtan, pasifistlerin sözünü etmeğe korktukları dünya devrimci pratiğini Türkiye'ye çeşitli örnekleriyle tanıtan ANT'a dil uzatmak, «EMEK» revizyonistlerinin haddine değildir.

«Büyük cümleler söyleyip yüze göze bulaştıran,» «EMEK» kliğinin ta kendisidir. Onlar ki:

Çeşitli sınıf ve tabakaların parti içinde ittifakını öngören madde hâlâ tüzükte durur ve herhangi bir değişiklik yapılmazken, bir karar tasarısının kabulüyle TİP'i «işçi sınıfı partisi» ilan etmişlerdir;

Bütün proleter sosyalist unsurları tasfiye ederek revizyonist, pasifist bir kadroyla «işçi sınıfı partisi» yaratacaklarını sanmaktadırlar;

Sadece işçiler içinde örgütlenmeyi ve sadece sanayi işçilerinin yoğun bulunduğu dört ilde çalışma yapmayı «işçi sınıfı partisi olmak» sanarak uvriyerizmin batağına saplanmaktadırlar; bunu yaparken de işçi liderlerini hiçe saymaktadırlar;

Kelime fetişizmi içinde kendilerini tatmin etmek için doğulu delegeleri de karşılarına almaktan çekinmemişlerdir;

Sadece parlementer «bildiri»sel mücadeleyi esas alarak, proleter sosyalistlerin ve devrimci sendikacıların burjuva kurallarını zorlayan mücadelelerini «anarşistlik»le suçlayıp sosyalist hareketin çeşitli mücadele yöntemlerine ve en önemlisi «halk savaşı»na karşı çıkmışlar, hatta Ortadoğu halklarının devrimci mücadelesinin inkarına kadar varmışlardır;

«Sol» sapmayı, işçi sınıfının temel müttefiki köylülüğün devrimci mücadelelerini dahi reddedecek noktalara götürmüşlerdir,

Böylesine bir oportunizm bataklığında çırpınan «EMEK» kliğinin bugün 341 delegenin sadece 124'ünün oylarıyla ele geçirdiği parti yönetiminde Türkiye İşçi Partısı'ni nerelere sürükleyebileceğini tahmin etmek herhalde zor olmasa gerektir.

Sadece 195 delegenin katıldığı seçimlerde 56 Doğu'lu delegenin ve sendikacıların boş oyuna karşı merkez kliğinin listesinde aday gösterilerek seçilen genel yönetim kurulu şöyledir:

İŞÇİ KESİMİ: Şaban Yıldız, Hüsamettin Güven, Şaban Erık, Naci Eren, Osman Sakalsız, Fevzi Kavuk, Bekır Yenigün, Kemal Sülker, İlyas Başyılmaz, Yakup Erdem, Hayri Balkan, Necat Ökten, Ehliman Tuncer, Dınçer Doğu, Yakup Sönmez, İsmail Dönmez, Saffet Kayalar, Yavuz Ünal, Selahattin Turan, Osman Alabay, Ömer Şimşek;

İŞÇİ OLMAYAN KESİMİ: Behice Boran, Şinasi Yeldan, Nihat Sargın, Sadun Aren, Turgut Kazan, Mehmet Selik, Cemal Kıral, Müşfik Erem, Yalçın Cerıt, Güner Eliçin, Sait Çiltaş, Hüseyin Ergün, Adil Özkol, Can Açıkgöz, Sabri Eryılmaz, Süleyman Galioğlu, Alp Selek, Nermin Aksın, Şansal Dikmen, Ali Rıza Duranlı.

Merkez kliği, bu dönemde «EMEK» gibi düşünmeyenlerin tasfiyesi için de şu merkez haysiyet divanını seçtirmiştir:

Edip Bozkurt, Erdoğan Yeşilyurt, Mehmet Sevindik, Selahattin Özakar, İsmail Sığın, Zeki Özmen, Minettullah Haydaroğlu, Nejat Yazıcıoğlu, Fatma Hikmet İşmen, Süleyman Emek.

Hiç şüphesiz, bu listelere iyi niyetle girmiş, «EMEK» kliğinin sapmalarına boyun eğmeyecek partililer de mevcuttur ve en kısa zamanda muhalefetlerini göstereceklerdir.

«MDD'ciliğin ölüm fermanını yazmak», «TİP'i işçi sınıfı partisi yapmak» gibi delegelerin bir kısmına cazip gelen sloganlarla kongreye hakim olan «EMEK» kliği, son anda genel yönetim kurulu ve merkez haysiyet divanı yedeklerinin de kendi adamlarından teşkil edilmesi imkanını sağlayan 14. madde değişiklığı teklifinde ilk ciddi muhalefeti görmüştür. Muhaliflerin genel yönetim kuruluna yedek olarak dahi girmemesini ve söz hakkının tamamen boğulmasını amaçlayan bu maddeye «tüzük komisyonu» dahi karşı çıkmış ve merkez kliği bu değişikliği ancak 65'e karşı 79 oyla geçirtebilmiştir. Ancak bazı üyelerin kongrede nisap kalmadığını, bu bakımdan oylama yapılamayacağını ileri sürmeleri ve delegelerle dinleyicilerde şiddetli tepkiler görülmesi üzerine bir «fiili durum»dan paniğe kapılan merkez kliği takriri müzakere önergesi verip bu tüzük değişikliğini geri almak suretiyle tükürdüğünü yalamak zorunda kalmıştır.

«emek» yönetici kliğine ilk muhalefetler

Genel Yönetim Kurulu'ndaki başkan seçiminde Behice Boran'ın ilk turda seçilmemesi de, bu üst kurulda da daha ilk gününden bir muhalefetin belirdiğini göstermektedir. Boran'ın genel başkan seçiminden sonra genel sekreterliklere Şaban Erik ve Sait Çiltaş, merkez yürütme kurulu üyeliklerine de Hüsamettin Güven, Bekir Yenigün, Necat Ökten, Yavuz Ünal, Osman Sakalsız, Sadun Aren, Yalçın Cerit, Adil Özkol, Turgut Kazan, Can Açıkgöz seçilmişlerdir. Bu kurulda dahi, «EMEK» kliğinin sapmalarına karşı çıkacak kişilerin varolması doğaldır.

Yeni merkezin iş başına gelir gelmez ilk icraatı, MDD'cilerin ve onlara yakın olan kişilerin bir an önce tasfiyesi için teşkilata genelge göndermek olmuştur.

TİP'in bu haliyle «işçi sınıfı partisi» olmadığını, «işçi sınıfı partisi»ni TİP bünyesinde oluşturmak için daha uzun süreli çalışmalar ve mücadeleler gerektiğini, TİP'te gruplar gerçeğinin varolduğunu kabul eden devrimciler; revizyonizme, pasifizme, tasfiyeciliğe karşı bu safhada ortak sorumlulukla karşı karşıyadırlar.

«*EMEK*» tasfiyeci kliğinin azınlığa dayanarak kongreden geçirdiği yıkıcı kararlar ve bunların uygulanması yüzünden parçalanma tehlikesiyle karşı karşıya kalan Türkiye İşçi Partisi'ndeki sosyalist üyelerin dağılmasını ve TİP'ın «*işçi sınıfı partisini oluşturacak potansiyeli çeşitli devrimci grupları içinde barındıran örgüt*» nitelığini kaybetmesini önlemek için, genel yönetim kurulunda muhalefet unsuru olabilecek sosyalistlere ve TİP içinde varlık-

ları inkar edilmez bir gerçek olan çeşitli grupların temsilcilerine tarihi bir sorumluluk düşmektedir.

tip içindeki devrimciler tutumlarını belirlemelidir

● Türkiye İşçi Partisi'ne en zor günlerinde dahi feragat ve fedakarlıkla sahip çıkan, emperyalizme ve yerli işbirlikçilerine karşı örgütlerini cesaretle savunan ve içinde bulunduğumuz dönemde «*acil görev*»in örgütlenme olduğunu bilerek TİP Büyük Kongresi'nden «*işçi sınıfı partisi*»ni oluşturmak yolunda yapıcı kararlar bekleyen TİP'li sosyalistler, iki yıl önce hertürlü disiplinsizliği yaptıktan sonra bugün bazı MDD'cilerin saldırılarını «partiye sahip çıkma» gerekçesiyle en çirkin şekilde istismar ederek tüm partilileri kendi saflarına çekme tertibi içinde bulunan «EMEK» tasfiyeci kliğinin ihanetine uğramışlardır.

Sosyalist ajitasyon, propoganda ve örgütlenme konularında tartışmalar ve yapıcı kararlar bekleyen TİP'li sosyalistler, kongrenin bir «TİP Kongresi» değil, bir «EMEK Kongresi» haline getirildiğini ve yıllardan beri sosyalist harekette derin çatlamalara, hatta parçalanmalara yolaçan «tasfiyeciliğin» tekrar bir numaralı mesele halinde karşılarına çıkartıldığını ve «MDD'ciliği tasfiye» adı altında «ya bizden yanasın, ya değilsin» zihniyetiyle «EMEK» tasfiyeci kliğinin sapmalarına, yanlışlarına boyun eğmeyen tüm devrimcilerin cadı kazanına atılmak üzere olduğunu dehşetle görmüşlerdir.

TİP'e küçük burjuva sosyalizmini hakim kılmak isteyen, kendisi gibi düşünmeyen bütün yürekli devrimcileri ihraç ederek partiyi parçalamaya kalkışan, kelime fetişizmi içinde uvriyerizme vararak köylülükle de dahil, işçi sınıfının tüm ittifaklarını reddeden, devrimci mücadeleyi tüm yurt sathında yiğitçe yürütmüş örgütleri yanlış bir «işçi sınıfı» anlayışı içinde hiçe sayan, dünyanın dört bir yanında yürütülen ve Ortadoğu'da başlatılan halk savaşlarını revizyonist bir tutumla reddeden «EMEK» tasfiyeci kliğine karşı TİP'li sosyalistler elbette saf tutacaklardır.

● Kongre sırasında MDD'cilerin ve «EMEK» yönetici kliğinin görüşlerini paylaşmayanların tasfiyesine kesin bir şekilde direnen, bu sorumluluğu paylaşmamak için yönetimde yer almayan Doğu'lu delegeler, tasfiyeye karşı tutumlarını bundan böyle de alt kademelerde sürdürmek durumundadırlar. Ancak, tasfiyeye karşı çıkmakla beraber, sapmalara karşı açık mücadele vermeyen ve eleştirilerinde oldukça liberal davranan Doğu'lu TİP'liler, aynı zamanda, kongrede zorunluluğunu savundukları ideolojik mücadeleyi «EMEK» yönetici kliğinin sapmalarına karşı ve bilimsel sosyalizmin ilkelerine dayanarak daha açık biçimde sürdürmelidirler.

● Kongrede «DİSK ve TİP'in etle tırnak gibi birbirinden ayrılmayacağını» beyan eden ve 16 Haziran Direnişi'nde en büyük boyutlarına ulaşan işçi sınıfı hareketinden aldıkları güçle burjuva iktidarlarına karşı daha

vurucu mücadelelere hazır olduklarını, bu yolda köylülüğü örgütleyeceklerini ve siyasi büro kurarak bilinçlendirme çalışmalarına ağırlık vereceklerini açıklayan sendikacılar, tasfiyeye karşı çıktıkları gibi, vurucu eylemlerinde kendilerini frenleyebilecek olan pasifist «EMEK» yönetici kliğine karşı muhalefetlerini ilkeli biçimde sürdürmelidirler.

● TİP Kongresi'nin yapıldığı sırada başka bir salonda ayrı bir kurultay toplayan Aydınlık S.D. saflarındaki «proleter devrimci»ler «TİP'ten alacağımızı aldık» gerekçesiyle TİP içinde mücadeleyi terketmişler, ancak kendi saflarında birlik sağlayamadıkları için hemen yeni bir partinin kurulamayacağını belirterek «örgüt için başlangıç örgütlenmesi» yolunda şimdilik dağınık bir yapıyı sürdürmek zorunda kalmışlardır. TİP Kongresi'ne katılarak ideolojik mücadele vermekten kaçınan bu grubun TİP Kongresi'nden hemen sonra İstanbul'daki ve Anadolu'daki bazı il ve ilçe yönetim kurullarından istifa edip TİP ortamını terketmeleri, aceleci ve sorumsuzca bir davranış olmuştur. Özellikle İstanbul gibi çok önemli bir ilde tasfiye hareketine karşı tavır alınmak gerekirken, istifa yoluyla ilçeleri dağınık bir yapıya itmek yada Karadeniz Ereğlisi'ndeki ilk tasfiye hareketine açık tepki göstermemek, bir zamanlar çok tekrarladıkları ideolojik mücadeleyi reddetmek suretiyle partiyi «EMEK» yönetici kliğine bırakmışlardır. Aydınlık S.D. grubunun «TİP'in defterinin kapanmadığına» inanan unsurları da, daha önce söyledikleri gibi, TİP içinde «EMEK» yönetici kliğine karşı ideolojik mücadeleyi sürdürmek zorundadırlar.

● TİP Kongresi'ne katılan Proleter Devrimci Aydınlık'çılar ise, TİP içinde mücadele yada sosyalist kurultay ile partileşmek konusundaki görüşlerini berraklığa kavuşturmadıkları ve bu konuda kendi iç çelişmelerini çözümlemedikleri için kongrede de TİP içinde mücadele konusunda açık bir tavır takınmamışlardır. Bir dönem önce «milli edebiyatı içinde çeşitli sapmaları sürdüren P.D. Aydınlık'çıların «halklar meselesi»ndeki tutumları, elbette umut vericidir. Ama bir zamanlar parti içi mücadelede bireysel terör yolunu bu hareketin başına musallat eden grubun sözcülerinin özeleştiri yapmadan kongrede birbiri ardınca bireysel şiddet yolunu eleştirmeleri de inandırıcı olmamıştır. P.D. Aydınlık'çılar, TİP içinde mücadele konusunda görüşlerini netliğe kavuşturarak tasfiyeciliğe karşı mücadelede yerlerini almalıdırlar.

tasfiyeci yönelime karşı mücadele edelim

Partiye küçük burjuva sosyalizmini bakım kılmaya çalışan «EMEK» tasfiyeci kliğine karşı mücadele vermek zorunda olan bütün TİP'li sosyalistler:

a) Yönetiminde bulundukları il ve ilçelere sahip çıkarak genel merkezden gelecek genelgeleri, azınlık oyu ile alınmış kongre kararlarına göre değil, parti tüzüğüne

göre değerlendirmeli ve tasfiye direktiflerini reddetmelidirler;

b) Tasfiyeciliğe karşı mücadele asgari müştereği üzerinde mutlak dayanışma ve hareket birliğini sağlamalıdırlar;

c) İlçe ve il kademelerince tasfiyesi reddedilen üyeler genel merkezce tepeden inme haysiyet divanına verilip ihraç edildikleri takdirde, «fiili durum»lar yaratarak partiye sahip çıkmalı ve bu örgenlerin kontrolünü fiilen elde tutmalıdırlar;

d) Yönetimleri «EMEK» yönetici kliğinin adamları tarafından elde bulundurulan ilçelerde, azınlıkta da olunsa, partiye sürekli giderek küçük burjuva sosyalizmine karşı eleştiri ve ideolojik tartışmaları sürdürmelidirler;

e) Yönetimleri «EMEK» yönetici kliğinin adamları tarafından elde bulundurulan ilçelerden tasfiye edilen üyeler bu ilçelerde mücadele olanaklarından tamamen yoksun bırakılırsa bu arkadaşların «EMEK» yönetici kliğine muhalif grupların yönetiminde bulunduğu ilçelerin merkezlerinde parti çalışmalarını, eleştiri ve ideolojik mücadeleyi sürdürmelerini sağlamalıdırlar;

f) Bütün bu direniş harekelerinde ve fiili durumların yaratılmasında bireysel karşı çıkışlar yerine ilkeli muhalefet yürütmelidirler;

g) «İşçi sınıfı partisi»nin kongrede tartışmasız ve azınlık oyu ile alınan yarım sayfalık kararlarla oluşturulamayacağını, bunun bir süreç meselesi olduğunu göz önünde tutarak, «işçi sınıfı partisi»nin oluşturulması yolunda ideolojik ve örgütsel mücadeleyi parti kademelerinde yoğun biçimde sürdürmelidirler;

h) «EMEK» yönetici kliğinin tepeden inme parti yıkıcılığına karşı, Türkiye sosyalist hareketinin birikimini bünyesinde taşıyan Türkiye İşçi Partisi'ni savunmanın TİP'li sosyalistlerin gündemindeki bir numaralı görevi olduğunu unutmamalıdırlar.

TİP'e küçük burjuva sosyalizmini hakim kılmak isteyen tasfiyecilere karşı sonuna kadar mücadele edelim!

Yönetime geçen parti yıkıcılarının TİP'i parçalamasına fırsat ve imkan vermeyelim!

YAŞASIN PARTİYE KÜÇÜK BURJUVA SOSYALİZMİNİ HAKİM KILMAK İSTEYENLERE KARŞI SAVAŞAN İŞÇİ SINIFI SOSYALİSTLERİ!

YAŞASIN PARTİ YIKICILARINA KARŞI SAVAŞAN TİP'Lİ SOSYALİSTLER!

"ortadoğu devrimci çemberi"ne kimler saldırıyor?

halk savaşı ortadoğu'da da zafere ulaşacaktır

faruk pekin

TİP'in 4. Büyük Kongresi yada EMEK Kongresinde bazı delegeler kendilerine kavram fetişizmi içinde aktarılan mekanik yorumlarla saptırılmış olduklarından bilmeden, bazı delegeler de bilerek ve Türkiye'deki sosyalist mücadele içindeki pasifist tutumlarını dolaylı yoldan açıkça ortaya koyarak, proleter enternasyonalizmi ilkesini ayaklar altına almış, Ortadoğu halklarının devrimci mücadelelerini hiçe sayan konuşmalar yapmış, pasifist politikalarını genel olarak dünya ölçüsünde açıklamışlardır.

TİP Genel Yönetim Kuruluna seçilen bir delege Kongrede «Son beş altı ay içinde bazı çevreler Ortadoğu Devrimci Çemberi diye bir slogan ortaya attılar. Türkiye'yi bu çemberin içine sokmak gayreti görüldü. Ortadoğu Devrimci Çemberi sloganı, özü bakımından çağımızın milli kurtuluş çağı, esas çelişkinin emperyalizm ile ezilen milletler arasında bir çelişme, esas devrimci gücün köylü olduğunu iddia etmektedir. Ortadoğu emperyalizm ile dünya sosyalist sisteminin denge kurduğu bir ortamdır. Ortadoğu Vietnam değildir. Bir burjuva yazarının dediğine göre çöl orman değildir. Ortadoğu'daki ilk harp altı gün sürmüştür. Kamboçya'daki çıkartma 32 hafta sürmüştür. Bütün bunları dikkate almadan Ortadoğu'da, bir gerilla savaşı şeklinde bir çember önermek, ancak oradaki 20 bin kişinin katline, ölümüne sebep olur. Ortadoğu'da devrimci güç gerilla değil, düzenli ordulardır. Orada düzenli ordulara güç kazandırmak isteyen sosyalist sistemi revizyonistlikle niteliyenleri devrimci olarak nitelendirmek yanlıştır,» derken, başka bir delege de «Dünyanın temel çelişkisinin ezilen halklarla emperyalist ülkeler arasında olduğunu söyleyen, esas devrimci gücün köylü olduğunu söyleyenler yanılmaktadır. Bunlar ulusal kurtuluş hareketlerini ön plana getirmektedir. Ortadoğu Devrimci Çemberi yine bu açıdan ortaya atılmaktadır. Tamamen soyut bir slogan, tamamen geçersiz bir slogandır. [...] Ortadoğu

yanlıştır. (Emperyalizmin silahı 6. Filo'ya karşı büyük devrimci lafların arkasına gizlenmekten başka bir şey değildir. Ortadoğu'da Sovyetlerin rolünü kabul etmemek yanlıştır. 'Emperyalizmin silahı 6. Filo'ya karşı buyük bir filo ve Amerikan ajanı İsrail uçaklarına karşı Sam 3 ve 2 füzeleri yerleştirilerek, Sovyetler tarafından Amerikan emperyalizminin aleyhine Ortadoğu'da bir denge sağlanmıştır. Bunun için Ortadoğu'da üçüncü bir dünya harbinin veya sürekli bir harbin çıkması uzun müddet mümkün değildir. Halk savaşı Ortadoğu için imkansızdır'» şeklinde bir konuşma yaparak, gerçekte saptırıldığının, yanlış bilgilerle donatıldığını farkında olmadan pasifizmin sözcülüğünü yapmış, revizyonist EMEK yönetici kliğinin düşüncelerini dile getirmiştir.

Ne tuhaftır ki, iki hafta sonra işbirlikçilerin sözcülüğüne adaylığını koyan bir gazetede emperyalizmin bir kalemşoru da 1970'in en önemli meselesi olarak ANT'ın 158. sayısındaki yazımızı genişçe özetleyip «Türkiye'yi bu «*Ortadoğu Devrimci Çemberi*'nin içine sokmak gayreti bizim kendi içimizde kendini büyük bir cüretle açığa vurmuştur. Ortadoğu'da *'Çember'* için kullanılan unsur, nasıl, belirli gerilla örgütleriyse, bizde Kürtlük bilinci tazelenmeye çalışılan Doğu menşeli vatandaşlardır. Bunların, kripto dilindeki adları *'halklar'*dır... Bu, bir iç savaş çağrısı, Türkiye'yi kanlı Ortadoğu çarpışmalarının parçası yapma davetiyesidir,» şeklinde Ortadoğu Devrimci Çemberi'ne saldırarak (1), Türkiye'nin «... bölgesindeki yeni konjoktür içinde *'Ortadoğu Devrimci Çemberi'* ihaneti içinde, '*Halklar Savaşı*'nın kışkırtıcılığı içinde ve asıl bunlardan dolayı son derece kritik» (2) bir noktada olduğunu belirtmiştir.

Kongrede Ortadoğu Devrimci Çemberi sloganına ve Ortadoğu halklarının devrimci mücadelelerine saldırarak emperyalizmin kalemşoru ile aynı çizgiye düşmüş olan «emek»çi delegelerin bilinçsizce söyledikleri sözleri ciddiye almak gerekir. Bu sözler aslında Türkiye'yi de kapsamaktadır, çünkü Ortadoğu yalnızca Filistin demek değildir.

halk savaşı gerçeği reddedilemez

Emperyalizmin, işbirlikçi kapitalistlerin ve onlara bağlı unsurların, iktidarın barışçıl yollardan ele geçirilmesine hiçbir şekilde boyun eğmediğini dünya devrimci pratiği çeşitli örneklerle göstermiştir. Bu bakımdan teslimiyetçi parlamenter yolda tıkanıp kalmak değil, işçi sınıfı partisinin ve onun donanmış gücünün önderliğinde silahlı mücadelenin kaçınılmazlığını da göznünde tutmak şarttır. DEVRİMCİ İŞÇİ - KÖYLÜ İKTİDARI için, işçi sınıfının ideolojik, politik, örgütsel ve donanmış

(1) Metin Toker, «Ortadoğu Devrimci Çemberi», *Milliyet* Gazetesi, 12 Kasım 1970, s. 2.

(2) Metin Toker, «Türkiye Kendini Nasıl Koruyacak?», *Milliyet* Gazetesi, 13 Kasım 1970, s. 2.

gücünün önderliğinde sürdürülecek halk savaşı, her ülkenin somut şartlarına göre inceden inceye hesaplanmış taktiklerle geliştirilen, çeşitli aşamaları gerektiren, uzun, zorlu ve yürekli bir mücadeledir. İşçi sınıfı için en önemli hedef iktidarı ele geçirmektir. DEVRİMCİ HALK CEPHESİ'ni yönlendirecek işçi sınıfının iktidar mücadelesinde onun dünya çapındaki doğal müttefikleri en gerekli desteğidir. İşçi sınıfını dünya devrimcilerinden, dünya halklarının çeşitli bölgelerde sürdürdükleri devrimci mücadelelerden soyutlamaya çalışmak, bu konuda laflamalara girişmek, korkmak, kem küm etmek olamaz. Bu tutumda olanlardan işçi sınıfı mutlaka hesap soracaktır.

ortadoğu devrimci çemberi nedir, ne değildir

ORTADOĞU DEVRİMCİ ÇEMBERİ sloganı Türkiye'de halk savaşının gerekliliğini savunmak için ne bir gerekçedir, ne de «Ortadoğu'da emperyalizm tamamen yıkılmadan tek bir ülkede devrim yapılamaz» gibisine hatalı yorumlamalarla *bölgesel troçkizmi* öneren bir kavramdır. Önceleri ana çizgileriyle ortaya koyduğumuz (3) Ortadoğu Devrimci Çemberi sloganının temelinde şu ilkeler yatmaktadır: TÜRKİYE SOSYALİSTLERİ DEVRİMCİ MÜCADELELERİNİ GENEL OLARAK DÜNYA HALKLARININ DEVRİMCİ MÜCADELELERİ, ÖZEL OLARAK DA ORTADOĞU'DAKİ DEVRİMCİ MÜCADELELER İÇİNDE DEĞERLENDİRMEK ZORUNDADIRLAR. TÜRKİYE HALKLARININ KURTULUŞU VE TÜRKİYE'DE SOSYALİZMİN MUTLAK ZAFERİNİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ YOLUNDA İŞÇİ SINIFININ DOĞAL MÜTTEFİKLERİ ARASINDA KENDİNE EN YAKIN OLANLARI ORTADOĞU DEVRİMCİLERİ, ORTADOĞU'NUN DEVRİMCİ HALKLARI OLACAKTIR. ORTADOĞU'NUN ÇEŞİTLİ ÜLKELERİNDE EMPERYALİZME KARŞI ÇOK SAYIDA CEPHE YARATMAK VE BU MÜCADELEYİ SÜRDÜREN DEVRİMCİLER ARASINDA DEVRİMCİ DAYANIŞMAYI SAĞLAMAK EMPERYALİZMİN ORTADOĞU'DA GERÇEK YENİLGİSİNİ SAĞLAYACAKTIR.

Bugün ABD'nin başını çektiği emperyalizm iktisadi, siyasi, askeri ve ideolojik yönleriyle bir bütündür. Emperyalizmi yalnızca tekelci kapitalizmin bir sömürü mekanizması olarak görüp, onun siyasi, askeri ve ideolojik özelliklerini unutmak yada emperyalizmi yalnızca siyasi, askeri ve ideolojik bir olgu olarak kabul edip onun tekelci sömürü mekanizmasını ihmal etmek, finans-kapital meselesini anlamamak, tam anlamıyla emperyalizme teslim olmaktır. Tekelci kapitalizme karşı mücadele bu bütünsellik içinde verildiğinde başarıya ulaşacaktır.

Türkiye'deki devrimci mücadele Latin Amerika, Afrika, Asya ve Ortadoğu'daki devrimci mücadelelerin ay-

(3) Faruk Pekin, «Doğu Gerçeği ve Ortadoğu Devrimci Çemberi», *ANT* Haftalık Dergi, 14 Ekim 1969, sayı: 146, s. 10-11.

rılmaz bir parçasıdır. Ortadoğu'daki mevcut durumu biz *Ortadoğu Devrimci Çemberi* deyimi ile daha güçlü bir duruma ulaştırmanın yolunu araştırdık. *ANT*'ın 158. sayısındaki yazımızda bunu bütün Ortadoğu'lu devrimcilerin tartışmasına sunduk. (Dikkat edilsin, gurup fetişizmi içinde ne olduğunu anlamadan küfredilmesine değil.) Nitekim Filistin Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi'nin görüşlerini yansıtan *El Hürriye* Gazetesi, bu yazının Arapça çevirisini yayınlayarak Ortadoğu'lu devrimcilerin tartışmasına sunmuştur. *ANT* Sosyalist Yeori ve Eylem Dergisi'nin 174-1 sayısında Filistin'li, İran'lı, Kıbrıs'lı, Kürt ve Türk devrimci arkadaşlar arasında yapılan açık oturumda Ortadoğu Devrimci Çemberi daha da açıklığa kavuşturulmuştur.

ortadoğu'da devrimci dayanışma gelişmektedir.

Bugün Ortadoğu'da emperyalizme ve ona bağlı unsurlara karşı fiili bir Ortadoğu Devrimci Çemberi oluşmaktadır. Ortadoğu devrimcileri arasında dayanışma her geçen gün biraz daha gelişmektedir. Yusuf Aslan adlı bir devrimci arkadaş şöyle diyor:

«Bugun Ortadoğu'da Amerikan emperyalizminin ileri karakolu olan İsrail'e karşı Arap halkları anti-emperyalist bir savaş yürütmektedirler. Bu savaş Asya'da, Afrika'da, Latin Amerika'da ve bütün dünyada emperyalizmin baskısı altında ezilen halkların yürüttüğü devrimci kavganın bir parçasıdır.

«Emperyalizme karşı yürütülen savaş, bütun dünya halklarının ortak savaşıdır. Vietnam'da, Ortadoğu'da, Latin Amerika'da emperyalizme karşı sıkılan her kurşun, aynı zamanda Türkiye halkının kurtuluşu için sıkılmaktadır.

«Günümüz koşullarında, özellikle emperyalizmin bir sıcak savaş bölgesi haline getirdiği Ortadoğu'da da bütün halkların, Türkiye, İran, Arap, Kıbrıs, Kürt halklarının bir anti emperyalist cephe kurmaları, ORTADOĞU DEVRİMCİ ÇEMBERİ'ni oluşturmaları, emperyalizme karşı kahredici darbenin indirilmesinin başlıca şartlarından biridir.

«Bu yüzden Ortadoğu'da senelerden beri verilmekte olan devrimci kavganın pratiğinden geçmek ve ezilen Arap halklarının kurtuluş mücadelesine bir neter olarak katkıda bulunmak için **El Feth**'e gittim.» (4)

Diyarbakır Tıp Fakültesi'ne sabotaj yapacakları yalanı ile yakalanan ve El Feth'te eğitim görmek suçu ile mahkemeye verilen ve aralarında bir de İran'lı bulunan 11 devrimci arkadaşımız ise Türkiye Halklarına yayınladıkları bildiride şöyle demişlerdir:

«Biz dünya halklarının baş belası emperyalizme karşı çarpışan Ortadoğu halklarının haklı mücadelesini desteklemek için Filistin'e gittik. Amacımız bir taraftan Arap halklarının kurtuluşunu desteklemek, diğer taraftan, Türkiye'li devrimciler olarak bize düşen görevlerin bir kısmını yerine getirmekti...

«Bu yalanlar (sabotaj iddiaları F.P.), emperyalizme ve onun

(4) Yusuf Aslan «El Feth'e Niye Gittim», *ANT* Haftalık Dergi, 24 Şubat 1970, sayı: 165 s. 6.

Ortadoğu'daki ileri karakolu saldırgan İsrail'e karşı savaş veren Arap halklarının devrimci mücadelesini, bütün yüreğiyle destekleyen Türkiye halklarının bu devrimci mücadele ile bağlarını gevşetmek, kuşkuya düşürmek için hazırlanan tertipler'r

«Yaşasın Ortadoğu Halklarının Devrimci Kurtuluş Dayanışması» (5).

Mart ayında yapılan Bağımsızlık Haftası sırasında yayınladığı bir bildiride İstanbul Devrimci Doğu Kültür Ocağı ise şunları belirtmiştir:

«Artık dünyadaki ve özellikle Ortadoğu'daki mazlum halkların emperyalizme karşı bağımsızlık savaşlarında Türkiye halklarının da kesin yerlerini almaları gereklidir.

«Ortadoğu'da emperyalizme karşı verilecek savaş, **ORTADOĞU DEVRİMCİ ÇEMBERİ** içinde Türkiye halklarının gerçekten kardeşçe ve birlikte mücadeleleriyle kazanılacaktır.» (6)

Ortadoğu Devrimcileri arasındaki devrimci dayanışma gelişmektedir. Ortadoğu'da devrimcilerin emperyalizme, işbirlikçi kapitalistlere ve onların köpekliğini yapan unsurlara karşı ortak mücadelesi her geçen gün daha da gelişecektir. Ortadoğu Devrimci Çemberi sloganı bu gerçeği dile getirmektedir. Şöyle yazmıştık:

«Ortadoğu'da emperyalizme karşı ortaya çıkan bugünkü bölgesel durumu biz Ortadoğu devrimci çemberi olarak adlandırıyoruz. Bu çember, Türkiye, İran, Suudi Arabistan, Yemen, Umman, Aden, Kuveyt, Lübnan, Mısır, Ürdün, Filistin, Kıbrıs, Irak ve Suriye'yi içine almaktadır. (Sudan, Libya ve Yunanistan'daki devrimci mücadeleler, Ortadoğu Devrimci Çemberi açısından değerlendirilmelidirler. F.P.) Ortadoğu Devrimci Çemberi, Ortadoğu'daki devrimcilerin emperyalizme karşı oluşturdukları çemberdir. Ortadoğu'da emperyalizme kesin darbe, bu çemberin güçlüğü oranında vurulabilecektir...

«Bu gelişim içinde Türkiye devrimcileri, Türkiye'nin doğusundaki hakim çelişkinin Türk ve Kürt halkları arasında olmayıp, Türk ve Kürt emekçi halklarıyla emperyalizmin işbirlikçisi durumundaki Doğulu ve Batılı egemen sınıflar arasında olduğu gerçeğinden yola çıkarak Doğu meselesine eğilmeli ve meseleyi Ortadoğu Devrimci Çemberi içinde ele almalıdırlar.» (7)

«Bugün emperyalizme karşı savaşan Ortadoğu halklarının en önemli meseleleri: Anti-emperyalist savaşı sınıfsal bir temele oturtmak, bilimsel sosyalist teoriyi bu savaşa rehber kılabilmek için mücadele etmek, bu savaşı proleter sosyalistlerin önderliğinde yürütmek ve halk savaşını başlatmak, anti-emperyalist savaşları milli sınırlar dışında düşünebilmek, onu uluslararası bir çerçevede, Ortadoğu Devrimci Çemberi içinde düşünebilmek ve emperyalist ülkelerdeki devrimci güçlerle işbirliği yapmak olarak belirmektedir...

«Ortadoğu'daki anti-emperyalist mücadeleler, sınıfsal mücadelelerden soyutlanamaz. Sınıfsal mücadele temeline oturtul-

---

(5) Teoman Ermete, Ercan Eneç, Hüseyin İnan, Attila Keskin, Kadir Manga, Müfit Özdeş, Alpaslan Özdoğru, Tuncer Sümer, Hamit Yakup, Ali Tenk, B. Emanet, «Türkiye Halklarına Bildiri», *ANT* Haftalık Dergi, 3 Mart 1970, sayı: 166, s. 4-5.

(6) İstanbul Devrimci Doğu Kültür Ocağı, *ANT* Haftalık Dergi, 24 Mart 1970, Sayı: 169, s. 5.

(7) «Emperyalizme Karşı Ortadoğu Devrimci Çemberi Kurulmalıdır» *ANT* Haftalık Dergi, 6 Ocak 1970, Sayı: 158, s. 12-13.

mamış hiçbir anti - emperyalist mücadelenin Ortadoğu'da başarı şansı yoktur. Anti - emperyalist mücadelede belki bir dönem öncülüğü sürdüren küçük burjuva radikalleri başarılı olabilecekler-dir. Fakat mücadele işçi ve köylü yığınları yerine küçük burjuvaziye dayandığından, bir süre sonra tekrar emperyalizmin kucağına düşülecektir. Bu olgunun Ortadoğu'daki örnekleri çoktur.

«Anti - emperyalist mücadele sınıfsal mücadele ile ayrılmaz bir bütün oluşturmaktadır. Marksist - leninistlerin öncülüğünde olmayan, proleter ideolojisinin hakim olmadığı hiçbir anti - emperyalist hareket işçi ve köylü yığınlarının gerçek hareketi olmayacaktır. Özellikle Ortadoğu'da bu tür hareketler çok kolay şovenizme dönüşecek ve halklar arası ortak mücadele sürdürülemiyecektir...

«Ulus, dil, toprak, ulusal kurtuluş, bilinç, ortak iktisadi yaşantı gibi çeşitli özelliklere dayanan bir oluştur. Ortadoğu'da bu özelliklere sahip çok sayıda topluluk vardır. Ve bunlar varlıklarını sürdürmektedirler. Ortadoğu'da uluslar meselesi, Marx'ın "başka bir ulusu ezen bir milletin hür olamayacağı" görüşüne ve Lenin'in "ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkı" ilkesine dayandırılmaktadır... Ortadoğu'da uluslar meselesinde devrimciler, proleter enternasyonalizmini benimsemelidirler.» (8)

ortadoğu'da oportunist «politik çözümler» geçersizdir

Ortadoğu Devrimci Çemberi konusundaki yazılarımızı dikkatle okumadan ve Ortadoğu'daki durumu gereğince değerlendirmeden gurup fetişizmi içinde Ortadoğu'lu devrimcilerin mücadelelerini küçümseyen ve proleter enternasyonalizmi ilkesini reddeden «Emek» sözcüleri, Türkiye'den Filistin'li devrimcilere akıl hocalığı yapmaktadır. Sosyalistler, proleter enternasyonalizmi çerçevesinde diğer ülkelerde mücadele veren devrimci arkadaşları eleştirebilirler ve eleştirmelidirler, ama her ülkedeki devrimci mücadelenin biçimi ve taktikleri konusunda karar verecek olanlar, ülkelerinin somut şartlarını çok iyi değerlendiren o ülkenin marksist-leninistleri olacaklardır. Ortadoğu'da halk savaşını reddedip, her şeyi Akdeniz'deki dengeye bırakan denge teoricileri, Filistin'li devrimcilere kulak vermek, akıl hocalığını bırakıp Ortadoğu'da objektif şartların öngördüğü her türlü mücadele biçimine hazır olmak zorundadırlar. Kulak verin emperyalistlerin, emperyalizmin köpekliğini yapan siyonistlerin ve Ürdün hükümetinin boy hedefi FDHKC'nın sözcüsü Nayif Havatme'nin sözlerine:

«Haziran'da uğranılan yenilgi şunu açığa vurmuştur ki, emperyalist düşmana karşı konması ve sonunda onun yenilgiye uğratması, uzun süreli bir halk kurtuluş savaşından başka yolla gerçekleşemez. Uzun süreli halk kurtuluş savaşının ilk kurallarından biri ise, emperyalist düşmanın askeri üstünlüğüne karşı nicel ve nitel insan gücü üstünlüğüyle çıkılması kuralıdır. Nitel insansal üstünlüğün ise halk kitlelerinin ideolojik, ve siyasi yön-

(8) «Ortadoğu Devrimci Çemberi - Açık Oturum» *ANT* Sosyalist Teori ve Eylem Dergisi, Mayıs 1970, Sayı: 174-1, s. 63 - 84. Ortadoğu Devrimci Çemberi konusunda daha geniş bilgi için bu açık oturum mutlaka okunmalıdır.

den seferber edilmesinden başka bir yolla gerçekleşmesi mümkün değildir. (9)

« . Filistin halkının mücadelesi, emperyalizme karşı, sömürüye karşı, uluslararası gericiliğe karşı ve siyonizme karşı dünya çapında verilen mücadelenin bir parçasıdır. Ve Filistin Ulusal Kurtuluş Hareketi de dünya ulusal kurtuluş hareketinin ve uluslararası devrimin bir parçasıdır » (10)

Ortadoğu halkları Güney Yemen'de, Zufar'da, Basra Körfezi'nde, Filistin'de silahlı mücadele ile yeni boyutlara ulaşmaktadırlar. Ortadoğu'da emperyalizmin bir adım gerileyişi aynı zamanda Türkiye halklarının da zaferi demektir. Ortadoğu'da halk savaşı zafere ulaşacaktır. Görevimiz bu mücadeleyi doğru bir çizgide geliştirebilmektir.

Ortadoğu'daki devrimci mücadeleler konusunda kesin tavır takınmaktan kaçınan *EMEK* Dergisi şu yaklaşımı ortaya atmakta ve partili sosyalistlerin kafalarını bulandırmaktadır:

«Bilindiği gibi bugün için Sovyetlerin Ortadoğu politikası devrimci-ilerici kazançların muhafazası ile yetinmektir. Arap ülkelerindeki küçük burjuva iktidarların, anti-emperyalist, barışçı milli kurtuluş hareketlerinden yana ve sosyalist dünya sistemi karşısındaki olumlu tavrı, sosyalistler açısından ilerici kazançlardır. Sovyetler Birliği bir yandan Ortadoğu'da sosyalist güçlerin gelişmesini sağlamaya çalışırken; öte yandan da ilerici kazançların daha ileri safhasında yeni kazançların, yani sosyalist iktidarların kurulmasını **bugün için** erken görmektedir. Bu tutum, onun global dünya politikası içinde ele alındığında tutarlıdır. Ancak Sovyetlerin "Rogers Planı"nı tasvip etmesi ve küçük burjuva iktidarlarına karşı gerillaların radikal tavrını benimsememiş olması, devrimci güçleri tatmin etmemektedir. Zaten Sovyet tezine göre, getirilen belli bir çözümün en devrimci olması, en ilerici güçleri tatmin etmesi de, her durumda, mümkün ve gerekli değildir.» (11)

«Sovyetler Birliğinin Ortadoğu politikası bütün bu noktaları gözönünde tutan gerçekçi bir politikadır. Sovyetler Birliği bir kere Ortadoğu'da elde edilmiş ilerlemeleri muhafaza etmek amacındadır. Bunun için ilerici Arap Devletleriyle sıkı bir işbirliğini sürdürmekte onların ekonomik kalkınma gayretlerinde ve emperyalizme karşı yürüttükleri mücadelede kuvvetli bir destek olmaktadır. Diğer taraftan Sovyetler gerilla örgütlerini desteklemekte, örgütlerin bir yandan gerekli savaş araçlarını sağlarken, diğer yandan da örgütlenme ve sosyalist ideoloji ile bütünleşmelerine yardımcı olmaktadır. Ancak gerilla örgütlerinin bugünkü gücü, örgütlenme ve bütünleşme seviyeleri, Sovyetlerin Ortadoğu politikalarında gerillalara daha fazla ağırlık vermelerine, örneğin Ortadoğu politikalarının temeli olarak bu örgütleri almalarına imkan vermemektedir. Bu gerçekçi bir tutumdur » (12)

«Emek» sözcüleri böylelikle Ortdoğu'daki devrimci mücadelelerin başarısını büyük devletlerin iznine, Ak-

(9) Nayif Havatme, *Filistin'de Halk Savaşı ve Ortadoğu*, (Çev. Mehmet Emin Bozarslan), İstanbul 1970, s. 68-89.

(10) a.g.e., s. 61.

(11) «Ortadoğu Düğümü», *EMEK* Aylık Sosyalist Dergi, Ekim 1970, Sayı: 5, s. 14.

(12) «Ortadoğu ve Anti emperyalist Mücadele», *EMEK* Aylık Sosyalist Dergi, Kasım 1970, Sayı: 6, s. 93-94.

deniz'deki denge hesaplarına bırakmıştır. EMEK Dergisi bir yandan Ürdün hükümetini emperyalizmin uşağı olarak ılan ederken, öte yandan Ürdün hükümetini kardeş kabul ederek «kardeş kavgasına son verme» çağrılarında bulunan Sovyetler Birliği yöneticilerinin Ortadoğu'daki oportünist politikasını da gerçekçi bir politika olarak nitelendirmektedir. Gerçekte on beş günlük dergi yayını sürdürdüğü bir yıllık dönemde Ortadoğu'ya ilişkin bir tek *özel* yazı yayınlayan EMEK Dergisi'nin Ortadoğu'daki devrimci mücadeleleri proleter enternasyonalizmi açısından değerlendiremeyişini çok doğal karşılamak gerekir.

Ortadoğu'daki devrimci mücadeleler ve halk savaşı konusunda *Emek* saflarında görülen gençler aynı görüşü paylaşmamaktadırlar. Örneğin *Gençlik Dergisi* Filistin konusunda şu doğru görüşleri yazmaktadır:

«Sorunun çözümü hiç milliyetçi katlıama girmeden siyonist varlığın temsilcisi İsrail devletini yıkmak için işçi sınıfının önderliğinde Yahudilerle Arapları birleştiren Sosyal'st Demokratik bir Filistin Devletinin kurulmasıdır. Kurtuluşa giden ana yol ise, şimdilik bir askeri nitelik taşıyan gerilla hareketlerini, toplumun en devrimci sınıfı olan işçi sınıfını ve muttefiği yoksul köylüleri silahlandırarak, yani halk savaşlarına dönüştürmek.e mümkündür.» (13)

Halk savaşını savunan gençler bu çok önemli konuda tercihlerini yapmalıdırlar: Ya söyledikleri gibi halk savaşından yana olmak ve bu yönde EMEK yönetici kliği ile mücadele etmek yada halk savaşını reddedenlere teslim olmak.

Ürdün'deki son olaylar, gerçekte, Ortadoğu meselesinin Türkiye'li devrimciler için ne derece önem taşıdığını bir kere daha göstermiştir. Türkiye sosyalistleri devrimci mücadelelerini genel olarak dünya halklarının devrimci mücadeleleri, özel olarak da Ortadoğu'daki devrimci mücadeleler içinde değerlendirmek zorundadırlar. Biz Ortadoğu'daki devrimci mücadelelerin geçmişi ve şimdiki durumları üzerinde biraz daha durarak, bu konuya, Ortadoğu Devrimci Çemberi'ne biraz daha açıklık kazandırmak dileğindeyiz. Bu yazıda çok öz bir şekilde noktalamak zorunda kaldığımız Ortadoğu'da halk savaşı konusunu gelecek sayılarda sunacağımız; emperyalizmin Ortadoğu'ya girişi, siyonizmin gelişimi, Ortadoğu'daki komünist partileri, «*Arap sosyalizmi*», 1956, 1967, 1970 savaşlarının ortaya çıkardıkları somut durum ve Ortadoğu'da devrimci mücadelelerin sorunları konusundaki ayrıntılı bilgilerle inceleyeceğiz.

---

(13) Y. Sevinç «Emperyalist Barış Planları, Ortadoğu Sorununu Çözemez» *Gençlik Dergisi*, Temmuz 1970, Sayı: 3, s. 7.

merkez komitesi'nin
komünist ligası'na hitabı (*)

"savaş naraları sürekli devrim olmalıdır"

karl marx - friedrich engels

merkez komitesinden ligaya

Kardeşler! İki devrimci yıl, 1848-49 yıllarında Liga kendisini iki yönde ortaya koydu; ilk önce, üyeleri her yerde, basında, barikatlarda ve dövüş meydanlarında harekete katıldılar, yegane kararlı devrimci sınıf proletaryanın saflarında yer aldılar. Liga, daha sonra, Komünist Manifesto'da olduğu gibi, kongrelerin ve 1847 Merkez Komitesinin bildirgelerinde ortaya konan kuramlarının, yegane doğrular olarak tecelli etmesinde kendini ortaya koydu. Bu dokümanlarda açıklanan geleceğe ait görüşler tamamen gerçekleşti. Eskiden sadece Liga tarafından gizlice yayılan, bugünkü sosyal koşullarla ilgili fikirler şimdi herkesin dudaklarındadır ve pazar yerlerinde vazedilmektedir. Öte yandan, Liga'nın ilk zamanlardaki, sıkı örgütlenişi adamakıllı gevşemiştir. Devrimci harekette doğrudan yer alan üyelerin büyük çoğunluğu, gizli topluluklar devrinin geçip gittiğine ve açık faaliyetlerin yeterliliğine inanır oldular. Şahsi çevreler ve de topluluklar, Merkez Komitesiyle olan ilişkilerinin zayıflamasına ve tedricen cansızlaşmasına seyirci kaldılar. Sonuç olarak, küçük burjuvazinin partisi demokratik parti, Almanya'da adamakıllı örgütlenirken; işçilerin partisi yegane sıkı tutamağını kaybetti; en fazlasından, birbirinden kopuk bölgelerde yerel amaçlar için ve

(*) Merkez komitesinin Komünist Ligası'na Hitabı, Marx ve Engels tarafından, hâlâ yeni bir devrimci ayaklanma olacağını umut ettikleri 1850 Mart'ında yazılmıştır. Proletaryanın gelecek devrimdeki teori ve taktiklerini ortaya çıkararak, Marx ve Engels, küçük burjuva demokratlarının tecridi için, bağımsız bir proletarya partisinin kurulmasının gereği üzerine özel bir önem verirler. «*Hitabın*», ana, başta gelen fikri; özel mülkiyete ve sınıflara bir son vermek ve yeni bir toplum kurmak olan «sureklilik içinde devrim» fikridir. (*Marksizm Leninizm* Enstitüsü [MLE] - Moskova).

bütünüyle küçük burjuvazinin ağırlığı ve önderliğinin olduğu genel harekette örgütlenebilir oldu. İşlerin bu durumuna bir son verilmeli ve işçilerin bağımsızlığı yeniden sağlanmalıdır. Merkez Komitesi bu gereklilığin farkına vardı ve bunun için 1848-49 kışında Josef Moll adında bir gizli görevliyi, Liga'nın yeniden örgütlendirilmesi için Almanya'ya gönderdi. Moll'un mısyonu, kısmen Alman işçilerinin bu dönemde yeterli deneye sahip olmamasından, kısmen de geçen Mayıs ayaklanmasıyla duraklamış olmasından dolayı sonuca varamadı. Moll'un kendisi silahı ele aldı, Baden-Palantinate ordusuna girdi ve 29 Haziran'daki Murg döğüşünde savaşarak öldü. (1)

Liga, onun şahsında, bütün kongrelerde ve Merkez Komitelerinde aktif olan ve bundan önce, bir seri görevi başarı ile tamamlayan, en eski, en aktif ve en güvenilir bir üyesini kaybetti. Almanya ve Fransa'da devrimci partilerin Temmuz 1849'daki yenilgilerinden sonra, Merkez Komitesinin bütün üyeleri Londra'da biraraya geldiler, yeni devrimci güçlerle sayılarını artırdılar ve Liga'nın yeniden örgütlendirilmesini, yepyeni bir şevkle ortaya koydular.

Eğer 1848'de olduğunun aksine, burjuvazi tarafından istismar edilmek ve burjuvazinin kuyruğuna takılmak söz konusu olmayacaksa, yeniden örgütlenme, sadece bir gizli misyon tarafından başarılabilir; ve Merkez Komitesi yeni bir devrimin yaklaştığı, bu yüzden de işçilerin partisinin en örgütlü, en beraberce ve en bağımsız bir şekilde hareket etmesinin gerektiği şu zamanlarda gizli misyonun kesinlikle rol oynayacağı olgusunu son derece önemli bulmaktadır.

Kardeşler! Biz sizlere, daha önce, 1848'lerde, liberal burjuvazinin kısa zamanda iktidara geçeceğini ve bu taptaze iktidarı işçilere karşı çevireceğini anlatmıştık. Bunun nasıl doğrulandığını görmüş bulunuyorsunuz. Gerçekten de, 1848 Mart hareketinden hemen sonra, devlet iktidarının mülkiyetini eline geçiren ve bu iktidarı, işçileri, kendilerinin kavga süresindeki müttefiklerini, eski sömürü düzenine geriye itmek için kullanan burjuvazi olmuştur. Burjuvazinin bu işleri, Mart'ta saf dışı edilen feodal partinin desteği olmaksızın sonunda iktidarı bu feodal mutlakiyetçi partiye teslim etmeksizin başarması mümkün olmayacaktı ise de, hükümetin mali sıkıntıları sayesinde, uzun vadede iktidarı kendi ellerine almak ve barışçıl gelişme denen şey olduğu taktirde bunu kendi çıkarına istismar etmek için gerekli şartları garanti etmeyi becermiştir. Burjuvazi, egemenliği muhafaza etmek için, halka karşı baskı metotları uygulayarak kendini küçük de düşürmeyecekti, kaldı ki, tüm bu şiddet adımları, feodal karşı devrim tarafından atılmış bulunmaktadır. Gelişmeler yine de, bu barışçıl yolu izlemeyecektir. Aksine, bu gelişmeyi ivmelendirecek

---

(1) Bu, (28 Mart 1849'da Frankfurt Milli Meclisi tarafından hazırlanan fakat bir kısım Alman devletlerince reddedilen) Krallıyet anayasasının desteklenmesi amacıyla 1849 Mayıs-Haziran aylarında Almanya'da çıkan halk ayaklanmalarına atıftır. Bu ayaklanmalar kendiliğinden ve birbirinden ayrı ayaklanmalardı ve 1849 Temmuz'unda bastırıldılar. *(MLE)*.

devrim ya Fransız proletaryasının bağımsız ayaklanmasıyla davet edilecek yada devrimci Babylon'a(2) karşı Kutsal İttifak'ın(3) işgaliyle çağrılacaktır - bu devrim çok yakındır.

Ve, 1848'de Alman liberal burjuvazisinin hainice oynadığı rol, yaklaşan devrimde, şimdilerde 1848 öncesinde liberal burjuvazinin muhalefetteki rolünü oynayan demokratık küçuk burjuvazi tarafından üstlenilecektir. İşçiler için, liberal olanından daha çok tehlikeli olan bu parti, demokratik parti, üç unsurdan oluşmuştur:

i) Feodalızmin ve mutlakiyetin tamamen ortadan kaldırılması amacını izleyen büyük burjuvazinin en ileri kısmından. Bu kesim, bir zamanki Berlin uzlaşıcıları ve vergi mukavemetçileri tarafından temsil edilmektedir.

ii) Önceki hareket boyunca başlıca amacı, temsilcileri, Frankfurt Meclisi solları ve sonra da Stuttgart Parlamentosu ve Reich Anayasası(4) kampanyasında bizzat kendileri tarafından üzerinde durulan, az çok demokratik federal bir devletin kurulması olan demokratik-meşrutiyetçi küçük burjuvaziden.

iii) İsviçre örneğini gördükten sonra bir Alman Federatif Cumhuriyeti'ni hedef alan ve büyük sermayenin küçük sermaye uzerindeki, büyük burjuvazinin utak(5) burjuvazinin kendisine sosyalist demesi gibi, tüm bu gruplar sürdürdüklerinden kendilerine Kızıl yada Sosyal Demokrat adını veren, cumhuriyetçi kuçük burjuvaziden.

Şimdi ise, yenilgilerinden sonra Fransa'da küçük burjuvazinin kendisine sosyalist demesi gibi, tüm bu gruplar kendilerine Cumhuriyetçi yada Kızıl demektedirler. Württemberg, Bavyera v.s.'de olduğu gibi, amaçlarını meşrutiyetçi yollarla takip etme fırsatını bulduklarında, eski adlarını kullanmak ve eylem içinde, en azından değişmediklerini ispat etmek imkanını yakalamaktadırlar. Üstelik, bu partinin yeni isminin, işçilere karşı tavrının parlak bir değişiklik getirmediği, aksine sadece, şimdi burjuvaziye karşı durmak ve proletaryada destek aramak zorunda kaldığını ispatladığı apaçıktır.

---

(2) Bu, Fransız Burjuva devriminden sonra devrimin yuvası olarak kabul edilen Fransa'nın başkenti Paris'e atıftır. *(MLE)*

(3) *Kutsal İttifak* - 1915'de Rusya, Avusturya ve Prusya tarafından ayrı ülkelerdeki devrimci hareketleri bastırma ve feodal monarşileri koruma amacıyla kurulan, Avrupa monarşilerinin gerici topluluğudur. *(MLE)*

(4) Almanya'daki Mart devriminden sonra toplanan ve toplantılarına Frankfurt'ta Main'da, 18 Mayıs 1848'de başlayan Milli Meclisin kuçuk-burjuva sol kanadına referans veriliyor. (Meclisin) başlıca amacı Almanya'nın birliksizliğine bir son vermek ve bir Krallyet anayasası hazırlamaktı. Fakat, liberal çoğunluğun korkaklığından ve tereddüdünden ve sol kanadının kararsızlığı ve yetersizliği yüzünden, Milli Meclis, en yuksek iktidarı ele geçiremedi ve 1848-49 Alman Devrimi'nin ana meselesi uzerine kararlı bir tavır almaktan aciz kaldı. 30 Mayıs 1849'da Meclis Stuttgart'a hareket etmek zorunda kaldı. 18 Haziran 1849'da askerlerce dağıtıldı. *(MLE)*

(5) Ufak «*small*» terimi yerine kullanıldı. Marx-Engels küçük burjuvazi için «*petty*» terimini kullandıklarından, aradaki ayrımı boylece belirttik. *(Çev.)*

Almanya'da küçük-burjuva demokratık partisi çok güçlüdür; sadece kasabaların (şehırlerin -çev.) burjuva yerlilerının çoğunluğunu, sanayıdekı küçük ınsanları ve lonca sahiplerını içine almamaktadır. Taraftarlarına köylüleri ve bağımsız şehir proletaryasından destek bulamamış kırsal proletaryayı da katmaktadır. Devrımcı işçilerın pactisının küçuk-burjuva demokratlarıyla ılışkıleri şoyledır: devirmeyi hedef aldığı partiye karşı olanlarla beraber yurur, kendılerinin çıkarları çerçevesinde kendi durumlarını güçlendırmeyi istedıkleri herşeyde onlara karşı çıkar.

Tüm toplumu devrimci proletarya için değiştirmek (revolutionise) bir yana, tüm demokratık küçük burjuvazi sayesinde mevcut toplumun kendileri için mümkün olduğu kadar rahat ve toleranslı olacağı sosyal koşullar için çalışırlar. Nıtekım, herşeyin üstünde bürokrasinin tasfiyesi yoluyla devlet harcamalarının azaltılmasını esas vergilerın toprak sahiplerine ve burjuvalara ödetilmesini istiyorlar. Daha sonra, kamusal kredi kurumları ve faize karşı çıkartılacak kanunlar yoluyla -bu kanunlar sayesinde, onlar ve köylüler için gelişim imkanı doğacaktır- büyük sermayenin küçüğü üzerine baskısının kaldırılmasını (burjuva yerine devletten) istiyorlar; aynı zamanda, feodalizmin hepten ilgası yoluyla burjuva mülkiyet ilişkilerinin kırlarda da kurulmasını talep ediyorlar. Bunu başarabilmek için, kendilerine ve müttefikleri köylülere bir çoğunluk verecek, meşruti yada cumhuriyetçi bir devlet yapısı istiyorlar. Aynı zamanda, komünal mülkiyeti ve şimdi bürokratlarca yapılan bir seri işin doğrudan kontrolünü kendilerine verecek olan, demokratik bir komünal yapı diliyorlar.

Sermayenin üstünlüğü ve hızla artışına karşı, daha sonra, kısmen miras hakkının kısıtlanması, kısmen de mümkün olduğu kadar hizmetlerinin devlete geçirilmesi yoluyla karşı-saldırıya geçilecektır. Mesele işçilere gelince; herşeyden önce besbellidir ki, işçiler önceki gibi ücretli-işçi kalacaklardır; demokratik küçük burjuvazi, sadece, işçiler için daha iyi bir ücret ve daha emniyetli bir hayat arzulamakta ve bunu da devletin kısmi bir istihdamı ve hayır cemiyetleri aracılığıyla gerçekleştirmeyi düşünmektedir. Kısacası, az çok örtulü sadakalarla işçilere rüşvet vermeği ve durumlarını şu an için katlanılır hale sokarak devrimci potansiyetlerini kırmağı ümit etmektedirler. Küçük burjuva demokrasisinin burada özetlenen talepleri, bütün gruplar tarafından aynı zamanda ileri sürulmemekte ve onların pek azı, bu taleplerin kendi bütünlükleri içinde sınırlı hedefler olduğunu düşünmektedırler. Aralarında bazı kişiler ve gruplar daha ileri gidecek, bu taleplerın bır kısmını daha kendilerine maledecekler ve yukarda özetlenenlerde kendi programını bulan bir kaçı, bu munasebetle devrimden beklenebılecek şeylerin en fazlasının ılerı sürüldüğüne inanabileceklerdir. Fakat bu talepler hiç bır şekilde, proletarya partisi için yeterli olmayacaktardır. Demokratık kuçuk burjuvazi, devrımi mümkün olduğu kadar çabuk ve en fazlasından yukardaki taleplerın gerçekleştırılmesiyle birlikte sona erdirmek istedıkçe, az çok mulk sahıbı tum sınıflar üstünlük durumlarından defedılene kadar, proletarya devlet ıktidarını fethedene kadar ve proleterlerin birlığı, bır tek

ülkede değil, dünyanın bütün hakim uluslarında, bu ülkeler proleterleri arasındaki rekabet ortadan kalkacak kadar gelişene ve en azından, en önemli üretici güçler proleterlerin elinde toplanana kadar devrimi sürekli kılmak menfaatimiz ve görevimizdir.(6) Bizler için sonuç özel mülkiyetin «el» değiştirmesi değil, onun hepten kaldırılması; sınıf çatışmalarının yatıştırılması değil, sınıfların ortadan kaldırılması, mevcut toplumun düzeltilmesi değil; yepyeni bir toplumun kurulması olacaktır. Devrimin daha ilerki gelişmesinde, küçük burjuva demokrasisinin bir an için üstün bir etkisi olacağı şüphe götürmez. Bu yüzden mesele, proletaryanın ve özellikle Liga'nın ona karşı olan tavrının ne olacağı meselesinde ortaya çıkmaktadır:

i) Küçük burjuva demokralarının, aynı şekilde ezildikleri şimdiki durumun devamı boyunca;

ii) Onlara üstün bir durum verecek olan, mücadelenin önümüzdeki aşamasında;

iii) Bu mücadeleden sonra, devrilmiş sınıflar ve proletarya üzerindeki baskınlık süresince.

1. Demokratik küçük burjuvazinin her yerde ezildiği şimdiki durumda, genel bir birlik ve proletaryayla uzlaşma öğütlerler. Demokratik partideki görüşlerin tüm gölgelerini kapsayan geniş bir muhalefet partisinin kurulması için çalışırlar ve proletaryaya ellerini uzatırlar. Bu demektir ki, arkasında kendi özel çıkarlarının saklı olduğu sosyal demokratik deyişlerin hakım olduğu ve sevgili barışın aşkı için proletaryanın özel dileklerinin ileri sürülemeyeceği bir parti örgütünde işçileri biraraya getirmeye çalışırlar. Böyle bir birlik sadece onların lehine ve proletaryanın aleyhine olacaktır. Proletarya, zahmetle kazanılmış durumunu ve tüm bağımsızlığını kaybedecek ve bir kere daha resmi burjuva demokrasisinin bir eki olma durumuna düşecektir. Bu yüzden böyle bir birlik kesinlikle reddedilmelidir. Bir kere daha, burjuva demokratlarına alkış tutan bir güruh halinde onlara hizmete boyun eğmektense, işçiler ve her şeyden önce Liga, resmi demokratların dışında, işçilerin bağımsız, gizli ve açık örgütünü kurmaya kendini adamalı ve bu örgütün her bölümünü, proletaryanın tavır ve çıkarlarının, burjuva etkilerden bağımsız olarak tartışıldığı işçi topluluklarının merkezi noktası ve çekirdeği haline getirmelidir. Burjuva demokratlarının, proleterlerin kendileri ile eşit güç ve eşit haklarla, yanyana duracakları bir ittifakı düşünmekten ne kadar uzak olduğu örneğin, kendi organları NEUE Oder-Zeitung'da (7) «sosyalistler» dedikleri bağımsız olarak örgütlenmiş proleterlere en amansızca saldıran Breslau demokratlarınca gösterilmiştir. Ortak bir hasma karşı savaş halinde, hiç bir özel birlik gerekmemektedir. Böyle bir hasma doğrudan savaşılacağın-

---

(6) Bu cümlenin diğer bir çevirisi, Stalin: *Leninizmin İlkeleri*, s. 38'dedir.

(7) Neue Oder - Zeitung (Yeni Oder Gazetesi), 1849'dan 1855'e kadar, bu başlık altında, Breslau'da basılan Alman burjuva-demokratik günlüğü. 1855'te Marx bunun Londra muhabiriydi. *(MLE)*

da, her iki partinin çıkarları, o an için uyuşurlar ve eskiden olduğu gibi gelecekte de, sadece bu an için süreceği hesaplanmış olan bu birlik kendi içinden yukselecektir. Yaklaşmakta olan kanlı çatışmalarda, oncekilerde olduğu gıbı, zaferi kendi cesaret, kararlılık ve fedakarlıklarıyla kazanacak olanların en başta ışçiler olacağı apaçıktır. Eskiden olduğu gıbı bu mücadelede de küçük burjuva kıtlesi, mümkün olduğu kadar şüpheci, kararsız ve eylemsiz kalacak ve sonra da sonuç kararlastırılır kararlaştırılmaz, zaferi kendisi için ele geçirecek, işçileri sükuneti sağlamaya ve işlerine donmeye çağıracak ve proletaryayı zaferin meyvelerinden uzak tutacaktır. Kuçuk burjuva demokratlarını bundan alıkoymak işçilerin gücü dahilinde değildir, fakat onların silahlı proletaryaya göre bir üstünlük sağlamalarının zorlaştırılması ve burjuva demokratların hakimiyetinin daha başından, onların düşüşünün tohumlarını ortaya çıkaracağı ve onların daha sonra proletarya egemenliğiyle saf dışı edilmelerini kolayaştıracak şartları onlara belletmek, işçilerin gücü dahilindedir. Proleterler her şeyin üstünde, çatışma sırasında bu mücadeleden hemen sonra, burjuvaların tufanı yatıştırma çabalarına karşı, mukabil bir saldırıya geçmeli ve demokratların şimdiki terör tehditlerini sürdürmeye zorlamalıdırlar. Eylemlerini, devrimci heyecanı hemen zaferden sonra bastırılmaktan koruyacak şekilde hedeflendirmelidirler. Üstelik, bunu mümkün olduğu kadar uzun süre canlı tutmalıdırlar. Aşırılık denen, ortak bir infialin sonucu örgütlendirilebilen ve istenmeyen kişi ve kurumlara karşı girişilen intikamcı halk hareketlerine karşı durmak şöyle dursun, böyle hallere müsamaha edilmekle kalınmamalı, bunların önderliği ele alınmalıdır. Mücadele süresince ve mücadeleden sonra, işçiler her fırsatta, burjuva demokratlarının taleplerinin yanı sıra kendi taleplerini de öne sürmelidirler. Demokratik burjuvazi hükümeti ele geçirmeye koyulur koyulmaz, işçiler kendileri için garantiler talep etmelidirler. Gerektiğinde bu garantileri zorla elde etmeli ve genel olarak, burjuvalardan alınabilen tüm vaadler ve sözlerini (onlarla uzlaşmanın en emin yolu) deşifre etmelidirler. Genellikle tüm yolları kullanarak her yeni sokak savaşından sonra, durumu sakin ve tarafsız değerlendirmek ve yeni hükümete karşı gizli bir güvensizlik şeklinde beliren savaş sarhoşluğuna ve eşyanın yeni durumu için gösterilen sevke karşı koymalıdırlar. Yeni resmi hükumetlerin yanısıra, burjuva hükümetlerin sadece, işçilerin desteğini derhal kaybedeceklerini değil, aynı zamanda, daha başlangıçtan, işçilerin bütün kitlesiyle desteklenen otoritelerce tehdit ve teftiş edildiklerini gösteren, ya belediye komiteleri ve belediye konseyleri şeklinde yada işçi komiteleri ve işçi kulüpleri şeklinde kendi devrimci hükümetlerini kurmalıdırlar. Tek kelimeyle, zaferin ilk anından itibaren, güvensizlik, artık fethedilmiş gerici partiye değil, işçilerin (bir) önceki müttefiklerine, ortak zaferi sadece kendisi için istismar etmeği arzulayan partiye karşı yöneltilmelidir.

2. Fakat, işçilere karşı ihaneti zaferin daha ilk saatinden başlayacak bu partiye enerjik olarak ve tehditkar

bir şekilde karşı koyabilmek için, işçiler silahlı ve örgütlü olmalıdırlar. Tüm proletaryanın, tabancalar, tüfekler, toplar ve harp levazımatıyla silahlanması bir kerede gerçekleştirilmeli ve işçilere karşı sürülen «Vatandaş Muhafızları»nın yeniden canlandırılmasına karşı direnilmelidir. İkincisinin mümkün olmadığı yerlerde, yine de işçiler kendilerince seçilmiş kumandanlar ve kendi seçtikleri genel kurmaylarıyla bağımsız olarak proleter muhafızları halinde örgütlenmeli ve devlet otoritesinin değil, işçilerin benimseyeceği devrimci topluluk konseylerinin kumandasına geçmelidirler. İşçiler devlet hesabına çalıştığı yerde, kendi seçtikleri kumandanlarla ayrı gönüllüler halinde yada proleter muhafızlarının bir parçası olarak göstermelidirler. Silahlar ve teçhizat hiç bir şekilde teslim edilmemeli, her türlü silahsızlandırma çabası, gerekirse zora başvurarak püskürtülmelidir. Burjuva demokratlarının işçiler üzerindeki etkilerinin parçalanması, işçilerin bağımsız ve silahlı olarak derhal örgütlendirilmesi ve geçiciliği kaçınılmaz olan egemen burjuva demokrasisinin mümkün olduğu kadar zorlanması... Bunlar, proletaryanın ve bu yüzden de Liga'nın, gelmekte olan ayaklanma süresince ve sonrasında gözönüne alınması gereken başlıca noktalardır.

3. Yeni hükümetler durumlarını güçlendirir güçlendirmez, işçilere karşı mücadeleleri başlayacaktır. Burada, demokratik küçük burjuvaziye karşı enerjik bir muhalefet gösterebilmek için, işçiler bağımsız olarak klüplerde örgütlenecek ve merkezileşeceklerdir. Mevcut hukumetlerin devrilmesinden sonra, Merkez Komitesi, mümkün olduğu kadar çabuk kendini Almanya'ya sokacak ve derhal bir kongre toplayacak ve kongreye, işçi kulüplerinin, hareketin esas merkezinde kurulmuş bir liderliğin altında, merkezileşmesi için gerekli öneriler sunacaktır. İşçi kulüplerinin en azından bölgesel olarak bir araya getirilmesi, işçilerin partisinin güçlendirilmesi ve geliştirilmesi için en önemli noktalardan biridir. Mevcut hükümetlerin devrilmesinin acil sonucu ulusal bir temsili meclisin kuruluşu olacaktır. Burada proleterya:

i) İşçi gruplarından hiçbirinin, yerel otoritelerin bir kısmı ve hükümet görevlileri tarafından herhangi bir bahane ve tuzak yoluyla engellenmemesinin;

ii) Her yerde burjuva adayların yanısıra işçilerin adaylarının da ileri sürülmesinin, bunların mümkün olduğu kadar Liga üyelerinden oluşmasının ve bunların seçilmesinin eldeki bütün araçlarla sağlanmasının icabına bakmalıdır. Seçilmeleri için hiç bir ihtimal dahi bulunmasa, işçiler bağımsızlıklarını korumak, güçlerini hesaplamak, devrimci tavırlarını ve partinin görüşlerini kamu önüne getirmek için, kendi adaylıklarını koymalıdırlar. Bu ilişki içinde, demokrat partiyi bölüp de gericilerin kazanmasına sebep olunabileceği gibi iddialarla ayartılmaktan, işçiler kendilerini alakoymalıdırlar. Böyle durumların nihai eğilimleri proleteryayı dolandırmaktır. Proletaryanın, böylesine bağımsız bir hareketle yapacağı ilerleme temsili kuruma birkaç gericinin girmesiyle ortaya çıkacak dezavantajdan çok daha önemlidir. Eğer demokrasi, ba-

şından itibaren gericiliğe kararlı ve şiddetli bir şekilde karşı çıkmışsa, (gericiliğin) seçimlerdeki etkisi başarıyla ortadan kaldırılacaktır.

Burjuva demokratların işçilerle ilk çelişmeye düşecekleri nokta, feodalizmin ortadan kaldırılması olacaktır. Fransız Devrimi'ndeki gibi, küçük burjuvazi feodal toprakları köylulere serbest mülkiyet olarak verecektir, yani köy proletaryasının varlığını surdürmeye ve Fransız köylüsünün şimdi içinden geçtiği yoksullaşma ve borçlanma sürecine girecek bir küçük burjuva koylü sınıfı yaratmaya çalışacaktır.

İşçiler bu plana, kendilerinin ve kır proletaryasının çıkarlarını gözeterek karşı çıkmalıdırlar. Zaptedilmiş feodal toprakların devlet mülkü kalmasını ve teşkilatlanmış kır proletaryası tarafından büyük boyutlu (large-scale) tarımın tüm avantajlarından yararlanılarak ekilen, ortak mülkiyet prensibinin sendeleyen burjuva mülkiyet ilişkilerinin ortasında sarsılmaz temeli teşkil edeceği işçi kolonilerine dönüştürülmesini talep etmelidirler. Demokratlar köylülerle birleştikçe, işçiler de aynı oranda kır proletaryasıyla birleşirler (8). Daha sonra, demokratlar ya doğrudan federatif bir cumhuriyet isteyecekler yada tek ve bölünmez bir cumhuriyetin kurulmasını önlemek gücünde değillerse, en azından, merkezi hükümeti toplulukların (9) ve eyaletlerin en yüksek bağımsızlık ve otonomisini kullanarak yıpratmak isteyeceklerdir. İşçiler, bu plana muhalefette, sadece tek ve bölünmez bir cumhuriyet için uğraş vermekle kalmamalı, aynı zamanda bu cumhuriyet içinde iktidarın en kararlı merkezileşmesini devlet otoritesinin elinde toplamak için çalışmalıdırlar. Topluluklar için hürriyet ve kendi kendine yönetim (hakkındaki) demokratik konuşmalarla yanlış yola gitmeye mahal vermemelidirler.

---

(8) Marx'ın ve Engels'in burada belirtilen, tarımsal mesele ile ilgili görüşleri 1840 ve 1850'de yapılan devrimlerin görünüşü hakkındaki genel değerlendirmeleriyle yakından ilişkilidir. Bu devirde, marksizmin kurucuları, Lenin tarafından da belirtildiği gibi, kapitalizmin artık bunadığını ve sosyalizmin çok yaklaştığını, istimlak edilmiş toprakların köylülerin eline devredilmesine karşı çıkıyorlar ve bunların devlet mulkiyetine dönüştürulmesini ve teşkilatlanmış kırsal proletaryanın işçi kolonilerinin tanzimi altına yerleştirilmesini doğru buluyorlardı. Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin ve diğer ülkelerdeki devrimci hareketin deneylerine yaklaşarak, Lenin, tarımsal mesele üzerindeki marksist görüşü geliştirdi. İleri kapitalist ülkelerde, proletarya devriminin zaferinden sonra buyuk tarımsal teşekkullerin çoğunun el sürulmeden bırakılması siyasetini goz önunde tutan Lenin: «Bu kuralı mubalağayla büyütmek yada ona sabit bir şekil vermek (dairmi kılmak) ve istimlak edilmiş müstemlekecilere (kelime somürgeciler anlamında değil, "somürgen" anlamında kullanılmıştır; asıl metinde, son üç kelime için aynı lokten karşılıklar kullanıldığından tercümede de buna dikkat ettik. Çev.) ait toprağın *bir kısmının*, komşu küçük ve bazan da orta koylulere verilmesine izin vermemek, yine de, büyük bir yanlış olacaktır,» diye yazmıştır. V.I. Lenin, COLLECTED WORKS, Vol. 31, p. 160 - MLE)

(9) Topluluk (Community, Gemeinde): Bu terim burada, hem şehirsel belediyeleri, hem de kırsal toplulukları kapsayacak şekilde, geniş anlamda kullanılmıştır. *(MLE)*

Almanya gibi, hâlâ ortadan kaldırılacak bir çok Orta Çağ kalıntısı, öylesine yerel ve bölgesel engeller olan bir ülkede, her köyün, her kasabanın ve her eyaletin, ancak merkezden ilerletilebilecek devrimci yolun önüne yeni engeller çıkarmasına hiçbir koşul altında izin verilmemelidir. Almanların, her kasaba (şehir) ve eyalette bir ve aynı başarı için savaşırken, şimdiki durumlarının yenilenmesine müsamaha edilmemelidir. İşçilere karşı bir tuzak olup, devlet medeni kanununun yanısıra varlığını sürdüren komünal medeni kanun gibi; hâlâ modern özel mülkiyetin ardından gelen ve her yerde zorunlu olarak ikincisine dönüşen komünal mülkiyetin -yoksul ve zengin komünoteler arasında çıkan kavgalarla birlikte- serbest komünal anayasa denen kanunla sürdürülmesi en az müsamaha edilebilecek bir şeydir. Fransa'da 1793'te olduğu gibi bugün de Almanya'da en sıkı merkezileştirmeyi gerçekleştirmek, gerçek devrimci partinin görevidir (10).

Demokratların gelecek hareket sayesinde nasıl iktidara geleceklerini ve nasıl bir takım az çok sosyalist ölçüler önermek zorunda kalacaklarını görmüştük. İşçilerin cevap olarak ne gibi ölçüler önermek durumunda oldukları sorulabilir. Hareketin başında elbette, işçiler doğrudan hiçbir komünist istek ileri süremezler. Fakat:

1. Demokratları, ötedenberi varolan sosyal düzenin mümkün olan en geniş alanına müdahale etmeye, onun düzenli durumunu kurcalamaya, en mümkün üretici güçleri, ulaşım araçlarını, demiryollarını v.b., devletin elle-

rinde topladıkları ölçüde kendileriyle uzlaşmaya zorlayabilirler.

2. Hiçbir şekilde devrimci değil fakat reformcu bir tavırla hareket eden demokratların önerilerini, en uca yöneltebilir ve bunları özel mülkiyete karşı doğrudan saldırılara dönüştürebilir. Böylece, örneğin küçük burjuvazi demiryollarının ve fabrikaların satınalınmasını önerirse, işçiler bu demiryollarının ve fabrikaların, gericilerin mülkiyeti olarak tazmin edilmeksizin sadece, devlet tarafın-

---

(10) Bugun hatırlatılmalıdır ki, bu pasaj bir yanlış anlamaya dayalıdır. O zamanlar -tarihin bonapartist ve liberal kalpazanlarına şukurler olsun- Fransız merkezi yönetim aygıtının Buyuk Devrim tarafından kurulduğuna ve özellikle bunun Konvansiyon tarafından, kralcı ve federalist gericiliğe ve dış düşmana karşı kaçınılmaz bir silah olarak uygulandığına inanılmaktaydı. 18. Brümer'e kadar tüm devrim boyunca, bütün vilayetlerin, mahallelerin (Paris için) ve belediyelerin yonetimi kendi kendinin aynı olan meclislerce seçilen otoritelerden oluştuğu ve bu otoritelerin genel devlet kanunları dahilinde tam bir serbestlikle hareket ettiği, Amerika'da olduğu gibi, bu eyalet ve yerel yönetimlerinin devrimin en güçlü bir manivelası olduğu ve Napolyon'un 18. Brümer darbesinden (coup d'etat) sonra, bunu valilerce bir yönetimle değiştirdiği -bunlar hâlâ vardır ve başından beri saf, gericiliğin bir aracıydı- şimdi iyi bilinen bir gerçektir. Fakat, yerel ve eyalet kendi-hükümetleri politik ve ulusal merkezileşme ile azıcık çatıştı mı, aynı oranda bu dar-kafalı, kantonal ve komünal kendi-kendine aranma anlayışına saplanmaya yönelmiştir -bu İsviçre'de iğrenççe karşımıza çıkar ve tüm Güney Alman federal cumhuriyetçileri bunu Almanya'da 1849'da uygulamak istemişlerdir. (1885 baskısına Engels tarafından not.)

dan istimlak edilmesini talep etmelidirler. Demokratlar nisbi vergilendirme öneriyorlarsa, işçiler daha ileri vergiler önermelidirler. Demokratların kendileri ılımlı bir ileri vergi öneriyorlarsa, işçiler öyle müterakki vergiler önermelidirler ki, büyük sermaye bundan tahrip olunmalıdır. Demokratlar devlet borçlarının düzenlenmesini öneriyorlarsa, işçiler devletin iflasını (bankruptcy) talep etmelidirler. Böylece işçilerin talepleri her yerde, demokratların ölçülerini [dikkate alarak] ayarlanmalıdır.

Eğer işçiler, iktidarı ele geçirmeye ve kendi çıkarlarını gerçekleştirmeye, uzun bir devrimci gelişme olmaksızın muktedir değillerse, bu sefer en azından, kesinlikle biliyorlar ki, yaklaşmakta olan devrimci oyunun ilk perdesi kendi sınıflarının Fransa'daki doğrudan zaferiyle birlikte vukubulacak ve onunla hızlandırılacaktır.

Fakat, sınıf çıkarlarının ne olduğu hakkında düşüncelerini açıklığa kavuşturmak, mümkün olduğu kadar çabuk, bağımsız bir parti halinde vaziyet alarak ve demokratik partinin iki yüzlü beyanlarıyla [kendilerini] proletarya partisinin bağımsız örgütünden sapma yolunda ayartmasına bir an bile meydan vermeksizin, nihai zaferleri için [gerekenin] en fazlasını yapmalıdırlar. Savaş naraları: Sürekli Devrim olmalıdır.

Londra, Mart 1850

Selected Works of Marx and Engels, vol. 1. pp. 175-185

1850'de Broşür halinde dağıtılmıştır.
Marx'ın «Koln Komünist Duruşması Hakkında İfşaat» adlı kitabının 3. baskısında Engels tarafından basılmıştır.
Zurich, 1885.

Çeviren: M. ÖZER

ant

MARKSİST EKONOMİ EL - KİTABI

Ernest Mandel

416 sayfa, 20 lira

★

ŞEHİR GERİLLASI

Carlos Marighella

144 sayfa, 7.5 lira

ANT YAYINLARI - P.K. 701 - İSTANBUL

demokratik vietnam cumhuriyeti
bağımsızlık - özgürlük - mutluluk

ho şi minh'in "son mesaj"ı

Geçen yılın eylülünde, 69 yaşında iken hayata gözlerini yuman büyük devrimci Ho Şi Minh'in, ölümünden kısa bir süre önce kaleme aldığı «son mesajı», Hanio'de «Yabancı Diller Yayınevi» tarafından broşür halinde yayınlanmıştır. Vietnam Devrimi liderinin yüceliğini belgeleyen bu tarihi mesajı, Türkçeleştirerek ANT okurlarına sunuyoruz.

AMERİKAN saldırısına karşı vatansever direnişimiz -daha ne denli büyük zorluklara katlanmamızı ve yeni fedakarlıkları kabullenmemizi gerektirirse gerektirsin- zorunlu olarak kesin zafere ulaşacaktır.

Kesinlikle belli bir şeydir bu.

O gün geldiğinde vatandaşlarımızı, kahraman kadro ve savaşçılarımızı kutlamak; ihtiyarlarımızı, gençlerimizi ve canımızdan çok sevdiğimiz küçük yavrularımızı ziyaret etmek için kuzeyden güneye, tüm ülkeyi baştan aşağı dolaşmak niyetindeyim.

Sonra, halkımız adına Amerikan saldırısına karşı halkımızın vatansever mücadelesine yürekten destek olduklarından ve yardım ettiklerinden dolayı teşekkür etmek için sosyalist kampın kardeş ülkelerine ve tüm dünyanın dost ülkelerine gideceğim.

Çin'de Tang çağının ünlü ozanı Tu Fu şöyle yazmıştı: «*Yeryüzünde enderdir yetmiş yaşına değin yaşıyan.*»

Bu yıl, altmış dokuz yaşımla şimdiden bu «yeryüzünün enderleri»ne katılmış bulunuyorum. Bununla birlikte, önceki yıllara oranla sıhhatim biraz bozulmuşsa da, us ve belleğim alabildiğine berrak. Yetmiş baharı bir aşıldı mı, yaş ilerledikçe sağlık geriler. Şaşılacak hiçbir şey yok bunda.

Ancak, kim kestirebilir benim, devrime, vatana, halka daha ne kadar süre hizmet edebileceğimi?

Bu nedenle, bu birkaç satırı, yüce K. Marx, V. L. Lenin ve diğer devrimci büyüklerimizin yanına gideceğim güne saklıyorum; böylece, tüm ülkedeki vatandaşlarımız, Partili yoldaşlar ve dünyadaki dostlarımız şaşkınlığa düşmeyeceklerdir.

HERŞEYDEN ÖNCE PARTİDEN SÖZ EDECEĞİM — İşçi sınıfıyla, halkla ve vatanla sıkı birliği, sonsuz bağlılığı sayesinde Partimiz kuruluşundan bu yana halkımızı birleştirebilmiş, örgütleyebilmiş, yönetebilmiş, ateşlilikle mücadeleye sokabilmiş ve zaferden zafere koşturabilmiştir.

Birlik, Partimizin ve halkımızın alabildiğine değerli bir geleneğidir. Merkez Komitesi'nden taban hücrelerine dek tüm yoldaşlar Parti birliği ve tekliğini göz bebekleri gibi korusunlar.

Parti bünyesinde geniş bir demokrasi gerçekleştirmek, aralıksız ve ciddi şekilde özeleştiri ve eleştiriyi uygulamak, Parti birliğini ve tekliğini sağlamlaştırma ve gerçekleştirmenin en mükemmel aracını oluşturur. Kardeşçe bir sevginin tüm yoldaşları birbirlerine bağlaması çok önemlidir.

Biz iktidarda olan bir partiyiz. Her Parti üyesi, her kadro *devrimci morali* içinde derinliğine işlemeli, uygulama, ekonomi, doğruluk, dürüstlük, devlete sonsuz bağlılık ve mutlak bir feragat örneği vermelidir. Partinin eksiksiz arılığı korunmalı ve yönetici, halka sadakatlı hizmet işlerine saygı duyulmalıdır.

Emekçi Gençlik üyeleri ve gençlerimiz genellikle müthiş bir mizaca sahiptirler; tüm görevleri üstlenmeye ateşlidirler; hiçbir şekilde zorluklardan çekinmezler, aralıksız ileriyi soluklarlar. Partimiz, yüksek bir devrimci moralle eğitmek, sosyalizmin kuruluşunun hem «kızıl», hem de «eğitmen» sürdürücüleri yapmak üzere gençleri yüreğine bastırmalıdır.

Gelecekteki devrimci kuşakları şekillendirmek ve eğitmek alabildiğine önemli bir görevdir ve mutlaka gereklidir.

Emekçi halkımız, düzlüklerde olduğu gibi dağlık bölgelerde de yüzyıllardan bu yana sefalete katlandı; feodal ve kolonyal sömürü ve baskıyla karşı karşıya kaldı, bundan başkaca da senelerce süren savaşları yaşadı.

Tüm bu süre içinde halkımız her zaman can alıcı değerde kahramanlık, cesaret, heyecanlılık ve işle uyumluluk örneği verdi. Kuruluşundan bu yana Partimizi izledi ve her zaman ona sadık kaldı.

Parti halkın hayat düzeyini aralıksız yükseltmek görüşünden çıkarak ekonomi ve kültürü geliştirmek için güzel bir planı ayakları üzerine oturtmalıdır.

Amerikan saldırısına karşı direniş belki bir süre daha uzayabilir. Vatandaşlarımız malca, insanca birçok fedakarlıklara daha katlanabilirler. Ne olursa olsun, saldırgan Amerika'yla kesin zafere dek savaşmaya kararlı olmalıyız.

Zorluklar ve yoksunluklar ne olursa olsun, halkımızın yeneceği kaçınılmazdır. Amerikan emperyalistleri mutlaka çekilip gideceklerdir. Vatanımız yeniden birleşecektir hiç kuşkusuz. Kuzeyli ve Güneyli vatandaşlarımız hiç kuşkusuz aynı çatı altında toplanacaklardır. Ülkemiz, kahramanca bir savaşla iki büyük emperyalizmi -Fransız emperyalizmi ile Amerikan emperyalizmi- yenmiş ve ulusal kurtuluş hareketine önemli bir katkıda bulunmuş bir küçük ulus olmanın soylu şerefine kavuşacaktır.

DÜNYA KOMÜNİST HAREKETİ HAKKINDA — Tüm hayatımı devrimin hizmetine feda ettiğimden, enternasyonal komünist ve işçi hareketinin büyüdüğünü görmenin gururunu duyduğum kadar, kardeş partiler arasındaki anlaşmazlığa da üzülüyorum.

Partimizin tüm güçleriyle yapıcı olmasını ve etkili bir şekilde, akıl ve yüreğin gerekliliklerine göre marksizm-leninizm ve proleter enternasyonalizmi temeli üzerinde kardeş partiler arasında birliğin kurulmasına katkıda bulunmasını diliyorum.

Kardeş partiler ve kardeş ülkelerin kaçınılmaz olarak yeniden birleşeceklerine kesinlikle inanıyorum.

KİŞİ OLARAK BENİ İLGİLENDİRENLER ÜZERİNE — Tüm hayatım boyunca tüm yüreğimle, tüm gücümle vatana, devrime ve halkıma hizmet ettim. Şimdi bu dünyayı terketmek zorunluluğundaysam, kendime sitem edecek hiçbir şeyim yok, yalnız daha uzun süre ve daha çok hizmet edemediğim için yakınıyorum.

Ölümümden sonra, halkın para ve zamanını savurmamak için büyük cenaze törenleri düzenlemekten kaçınmak gerekir.

En son olarak tüm halkımıza, tüm Partimize, tüm ordu güçlerimize, kız-erkek yeğenlerime, gençlere ve küçük yavrulara uçsuz bucaksız sevgimi bırakıyorum.

Aynı şekilde, tüm ülkelerdeki yoldaşlara, dostlara, gençlere ve küçük yavrulara kardeşçe selamlarımı gönderiyorum.

Son dileğim, tüm partimizin, tüm halkımızın sıkıca birleşmeleri ve tüm güçleri ile barışçı, bağımsız, demokratik ve mutlu bir Vietnam kurmak için çalışmaları ve gerektiği şekilde düyna devrimine katkıda bulunmalarıdır.

Hanoi, 10 Mayıs 1969
HO ŞI MINH

emperyalizm yeni buhran dönemine giriyor

latin amerika'da devrimci mücadele gelişiyor

m. ceyhun

BAŞTA ABD kapitalizmi olmak üzere emperyalizm yeni buhran dönemine girmektedir. Buna karşılık, uluslararası sosyalizmin güçleri hızla artmaktadır.

Emperyalist güçlerin lideri olarak tanınan ABD'nin içinde bulunduğu iktisadi kriz, Nixon yönetimini faşist baskı metodlarına yönelmek zorunda bırakmıştır.

Gücünü her bakımdan yitirmekte olan ABD kapitalizmi Avrupa'da da gerilemek zorunda kalmıştır. Federal Almanya'nın bu bölgede baskın emperyalist güç olarak yer etmesi söz konusudur. Tekelci kapitalist ülkeler, iktisadi sömürü usullerini daha gizli hale getirmek niyetindedirler. Bu amaçla AID örgütü kaldırılmış, böylece yabancı sermayeye karşı gösterilen bir takım tepkilerin dindirileceği hesaplanmıştır. Emperyalizm, Türkiye'de de olduğu gibi bağımlı ülkelerde yeni ittifaklar aramaktadır.

Büyük siyasi risklerle girişilen Kamboç Savaşı, bizzat mali gruplarca da desteklenmez olmuştur. Kasım seçimlerini de göz önünde tutan Nixon, Uzak Asya'da kötüleşen durumu düzeltmek için «Barış Planı» hesaplarına girişmiştir. Bunda hiç bir başarı elde edilemediği gibi; CIA raporları dahi Vietnamlılaştırma politikasının geri teptiği merkezindedir. Nixon'un uykusunu asıl kaçıran şey, Sovyetler'in kendini Avrupa'da kabul ettirmesi, Akdeniz, Güney Atlantik ve Hint Okyanusu'nda etkinliğinin artması ve Çin'in de iyice güçlenmesidir. Nihayet Pentagon, Akdeniz için alarm vermiş, asıl mücadelenin Filistin halklarıyla kendileri arasında olacağı gerçeği ile çarpılan gerici Arap iktidarları ve tekelci siyonist güçler Nixon'u Akdeniz gezisine davet etmişlerdir. Akdeniz'deki faşist rejimlerin ve bu arada Türkiye'nin ABD'nin hesabındaki yeri, alenen ortaya konmuştur. Böylece Ortadoğu devrimci çemberi olgusu ihanet pasifizminin gizleyemiyeceği biçimde somut bir zorunluluk olarak ortaya çıkmıştır.

Bu yapı içinde, Latin Amerika ABD için özel bir önem kazanmaktadır. Nitekim, örneğin Ekvator'da Ibarra devlet kapitalizmine dayanan bir faşizm; Dominik'te Balaguer zengin toprak sahipliğinde güçlenen ve geniş köy-

lü tabanına dayalı «seçimsel» bir faşizm surdürmekte; Trinidat'ta Williams, geniş işçi direnişlerine ve ordu - içi patlamalara karşı ABD'den açık destek istemekte; Brezilya'da açık faşizm 4 aylık çocuklara elektrik işkencesi yapmaktadır. ABD, Latin Amerika'da ikinci bir Küba'yı engellemeyı amaçladığından, Brezılya'ya geniş ıktisadi yardım yoluna gitmişse de, geçen yıl ülke 7 devalüasyona sahne olmuştur!

Latin Amerika'nın, özellikle Pasifik kıyılarında donanan son gelişim, şimdiye kadar, Kolombiya, Ekvator, Paraguay, Uruguay ve Arjantin'deki açık faşıst idarelerle sindirilmişti. Bu arada 1968'de Peru'da Velasco liderliğinde askeri-sol hareket başarıya ulaşmıştır. «Milli, halkçı ve hristiyan» olarak adlandırılan «*devrim*», Castro'yu dahi yanıltan reformuyla «milli» burjuva yaratma çabası içinde milli sermayeyi uluslararası finans kapıtalin kontrolüne terkeden oligarşinin burjuvalaşmasını sağlayan, halk kitlelerinin pasifleştirilmesine yönelen bir yapıya girivermiştir. Bızde bir kısım «anti-emperyalist»in pek hoşuna giden «Peru deneyi»ni, Peru'lu sosyalistler, «reformist, neo-kapitalist ve otoriter» bir rejim olarak nitelendirmektedirler.

Bolivya ise, burjuva kökenli asker-sivil orta-sol hareketlerin faşizmin antitezi olmayıp, tekelci kapitalizmin mecburen uyguladığı bir ittifak sıstemi olarak geliştiğının kesin bir örneğini teşkil eder. Barrientos'a karşı yiğitçe direnen Bolivya proletaryası, Entensorro'nun «orta-sol»unda katledilen binlerce evladını unutmamıştır. Geçen yıl kiminin umutlandığı bir darbeyle başa geçen Ovando cuntası, emperyalist bağımlılığın sınırları içinde sol güçlerin baskısı karşısında Washington'un müsamahasıyla giriştiği kısmi reformların ardından, yerini gerici-tutucu güçlerin yanında tesbit etmek zorunda kalmış, Temmuz'daki gerilla hareketlerine karşı güçsuzluğü yuzünden aşırı sağcı güçlerin iyice itimadını kaybetmiştir. Miranda'nın şahsında gelişen sağcı hareket, Şili olgusu karşısında acilen gündeme girmiş, ABD son alternatifi en gerici, en şoven, en militarist unsurlarda bulmuştur. Ama dinamik kitlelerin silahlı güçlerinde destek bulan «sol»cu Torres'in manevrası hesabı tersine çevirmiştir. Torres darbesinin açtığı yol açık olmadığı gibi, işçi sınıfı ve müttefikleri açısından yeni mücadelelere sahne olacağı besbellidir. Ulusal Kurtuluş Ordusu ve işçi sendikaları Torres'in tutumuna karşı tavır almışlardır.

Başta Uruguay olmak üzere Bolivya, Arjantin, Brezilya, Kolombiya gibi ülkelerde gerilla taaliyeti gelişmektedir. Arjantin'deki rejim işçilerin genel greviyle gelişen geniş halk muhalefetiyle de karşı karşıyadır.

Bu şartlar altında Şili'de gelişen ve Salvador Allende'nin Başkanlığa gelmesine kadar uzanan hareket uluslararası bir önem kazanmaktadır. Seçimlerden bu yana Halk Cephesi komitelerinin sayısında 15.000'lik bir artış kaydedilmiştir. Komitelerin % 80'i komünistlerin elindedir. Şili'de devrimci görevlerin gerçekleştirilerek kesintisiz devrime yönelebilinmesi için, kitlelerin yaratıcı gücünü siyasal alana aktarmak, devrimci iktidar organlarını

yaratmak, halkın işçi sınıfı öncülüğünde donanmış gücünün örgütlenmesini sağlamak için «Halk Cephesi» hükümetinin gerekli koşulları yaratması gerekmektedir. Devrimci hareketi tehdit eden unsurlara karşı temkinli davranılması olgusunun yanısıra, henüz varlığını sürdüren egemen sınıfların devrimcileri pasifleştirme çabalarına da dikkat etmek gerekmektedir. Kongre oylaması öncesinde Allende, Hıristiyan Demokratlarla ittifaka girmiş, kabinesindeki savunma bakanlığını bir Radikal'e bırakmıştır. Demokratik usuller takip edileceğini, «*sosyalizmin insanı özgürleştirdiğini, totaliter olamayacağını*» belirten Allende, oylama öncesinde Komünistlerden yana gözükmekten çekinmiştir. Gerçekte Allende'nin kişisel eğilimi ne olursa olsun, hareketin genel gelişimi uluslararası ilişkiler içinde biçimlenecektir. Allende'nin tavrı bazı çevrelerde memnunluk yaratmaktaysa da, Ovando gibilerine bile dayanamayan tekelci kapitalizm, Pasifik kıyılarında yeni alternatifler aramaktadır. Bir kere Allende'nin izleyeceği dış politika Sovyet denizgücünün Valparaiso limanı aracılığıyla Pasifik'te kendini iyice kabul ettirmesini sağlayabilir. Uluslararası güçler dengesini sosyalist güçler lehine çevirecek olan gelişmelerin yanısıra tek tek L. Amerika ülkelerinin de yeni gelişmelere sahne olması kuvvetle muhtemeldir. ABD çevreleri, Peru'nun, Şili tehdidinden çekindiğini, Şili'nin SSCB'nce güçlendirilmesinin Peru'yu iteceği dengesizlikten kuşkuya düştüğünü, Şili'nin And grubu ticaret örgütünden çekilip Peru hükümetinin planlarını suya düşüreceğinden korktuğunu ve Allende rejimiyle iyi geçinemiyeceğini belirtmektedirler.

Öte yandan Bolivya «sol»u da Şili'de Halk Cephesi iktidarının, gerillalar için dayanak olabileceği ve mümkün bir Şili-Arjantin çatışmasında arada kalabileceği ihtimalinden çekinmektedir.

Asıl mesele özellikle Arjantin'de üslenen faşist rejimlerin, hele son zamanlarda kabaran devrimci dalga dikkate alınırsa, girecekleri yeni yapıdır. Arjantin generallerinin bu konuda «millici» Peru generalleri ile temasa geçtiği bildirilmektedir. Arjantin cuntası, ayrıca, sürgündeki Peron'u yurda çağırıp, çalışan sınıflar arasında Katolik Peronizmi'ni Şili etkisine karşı bir tampon olarak kullanmak niyetindedir. ABD'nin Şili'ye müdahalesi yerli gerici güçler (ordu) ve bölgesel faşizm aracılığıyla olabilecektir. ABD çevreleri, Allende'nin orduyu kısa zamanda elde edebileceğini iddia ediyorlar. Fakat, bize kalırsa, bilinen modelin uygulanması için yeter sebep vardır. Ne var ki, Şili'nin SSCB tarafından güçlendirilmesi de hesaba katılmalıdır; ve bu takdirde bölge, emperyalizme karşı sıcak mücadelenin yeni bir alanı haline gelecektir. Bu arada Nixon'un ABD içindeki faşist uygulamaları da yeni bir safhaya girecektir. Latin Amerikan faşizmleri ulusal bir nitelik taşımadığından faşist hükümetlerin genel buhranlara girmesi tüm Latin Amerika halklarını harekete getirecek; devrim yangını, faşizmle beraber küçük burjuva kuklalarını da tüketecek, halkların mücadelesini zaferle donatacaktır.

«Kartal»ın Demir Ökçe'si yaş tahtaya basmaktadır.

„tupamaros"un liderlerinden
urbano konuşuyor

uruguay'da şehir gerillası

AŞAĞIDA son aylarda gerçekleştirdiği adam kaçırma ve banka soygunları ile emperyalist merkezleri tedirgin eden Uruguay Milli Kurtuluş Hareketi'nin (Movimiento de Liberacion Nacional - Tupamaros - *MLN) liderlerinden biri ile yapılan röportajdan parçalar sunuyoruz. Konuşan MLN lideri, binlerce polis, asker ve bahriyeli tarafından aranan genç bir gerilladır. Şimdiki adı Urbano'dur.*

«Tupamaros» *adı, İspanya'nın Peru'yu sömürgeleştirdiği devirlerde, İspanyollara karşı savaşmış olan bir kızılderili liderin adından alınmıştır.*

Tupamaros son iki yıl içinde yaptığı eylemlerle Uruguay halkının geniş desteğini kazanmıştır. MLN'in başarıları Quebec Halk Kurtuluş Cephesi'nin Kanada'daki, Carlos Marighella'nın öğrencilerinin Brezilya'daki, Che'nin silah ve savaş sloganlarını elden ele taşıyan devrimcilerin tüm Latin Amerikadaki mücadelelerinin bir parçasıdır.

Geçen ay içinde ANT *tarafından yayınlanan* Şehir gerillası *adlı kitapta, eski bir parti üyesi olan ve marksist-leninist olduğunu belirten Carlos Marighella, şehir gerillasının ne olduğunu ayrıntıları ile açıklamaktadır. 18 Ekim 1970 tarihli* Granma *dergisinde yayınlanan bu röportajda Urbano da şehir gerillacılığını tartışmakta, Uruguay'ın somut şartlarında değerlendirmektedir.*

Henüz marksist-leninist olduklarını belirtmeyen ve devrimci parti konusundaki görüşlerini kesinlikle açıklamayan Tupamaros gerillalarının mücadeleleri, örgütlenmeyi acil görev olarak kabul eden proleter sosyalistler tarafından Latin Amerika şartları içinde değerlendirilmeli ve gerilla savaşının her biçimi de göz önünde bulundurularak, konu özellikle devrimci parti açısından tartışılmalıdır.

— Hareketin gelecekteki planları nelerdir?

● Önce, hükümetin teklifimize göstereceği tepkiye bakacağız, fakat biz aslında bu konuda fazla da ümitli değiliz. Diktatörlük, müzakere teklifimize gittikçe artan bir baskıyla cevap vermektedir. Polis ve ordu işi sokağa dökmüş, iki üç gün içinde 25 bin eve, hastanelere ve ki-

liselere saldırmıştır. Yoldaşlarımız katledilmiştir. Anayasal grantilerin rafa kaldırıldığı günlerde tutuklanan yoldaşlarımıza pentotal enjekte edilmiş, ağızlarından laf alabilmek için çeşitli işkenceler yapılmıştır. Fakat bütün bu teknik ve pratik yöntemlerin tatbikine rağmen, onlar sonuna kadar direnmişlerdir.

Diktatörlüğün, tutuklu diplomatlarla ilgili teklifimize karşı verdiği cevaba tepkimiz, daha fazla silahlı mücadele olacaktır.

— Bu iş ne şekilde yürütülecektir ve amaçları nelerdir?

● Bu soruyu, biz Tupamaros'un açmış olduğu kampanyanın ana sloganıyla cevaplayabiliriz. «Vatan ya herkesindir, ya hiç kimsenin!» Şu anda diktatörlüğün almakta olduğu tedbirler, kurulu düzenin korunması ve sürdürülmesi yolundadır. Bu düzenin anlamı, yüzlerce işçinin işten atılması, yüzlerce öğretmenin işsiz bırakılması, eğitim meselesine burnunu sokan hükumetin liseleri kapatması ve ücretlerin ve özellikle ticari ürün fiyatlarının çok kötü bir şekilde dondurulması sonunda yoksulluğun gittikçe artmasıdır.

Bu durum uzun zamandan beri sürüp gitmektedir. Fakat son günlerde iyice korkunç bir hal almıştır. Kırsal bölgelerdeki durum, ırgatların ve "cantegriller"in durumu, şehirlerde yoksulluk kuşağı, tarım proletaryasının durumu v.s... Hükümet bu düzeni korumak için her türlü baskı hareketine girişmektedir. Ordu garnizonlarını, Montevideo cezaevlerini tutuklu işçiler ve devrimciler doldurmaktadır. İktidarın koruduğu düzen işte budur.

İşte bu düzendir ki, bir takım sermaye çevreleri devalüasyonu teşvik etmek olanağını bulmakta, durumu önceden bildiklerinden, bir vuruşta öldürücü sonuç almaktadırlar. Bu düzen egemen sermaye çevreleri ve latifundistalar için bir cennettir. Hükümet bu düzeni korumak için baskı kuvvetlerini, halkın silahlı öncüsünü sindirmeye, başını ezmeye seferber etmiştir. Bizim kavgamız işte bu düzenledir. Diktanın süngüsü arkasına gizlenmiş bir düzene karşı biz, tek bir şiarla cevap veriyoruz: Acil amacımıza silahlı mücadeleyle ulaşmak. Bu noktada diktatörlük Uruguay halkına ne hakim olabilir, ne de onu yönetebilir. Bizim şiarımız budur. Her sahada silahlı mücadeleye giriyoruz, hem düzenli gerillalarımızla, hem de Tupamaros'un kitle çizgisi olan silahlı mücadeleyi kitlelere maletmek yoluyla.

— Hareket, bu yolu kitlelerin kendi isteklerini dile getirmede tek yol olarak görülüyor. Fakat kitleler, kurtuluş yolunun bu olduğunun ne dereceye kadar bilincindedir?

● Kitleler görmektedirler ki, rejimi etkileyen her türlü eylemleri, rejimle şu yada bu şekilde çatışmaktadır. Ücret artışı için verdikleri mücadeleye rejimin ücret dondurma kanunları karşı durmakta, rejimin çıkarlarına karşı düzenlenen her türlü gösteriler, toplantılar bastırılmakta, birçok gazetede olduğu gibi, süngülerin koruduğu düzeni eleştiren görüşler susturulmaktadır.

Halk, işçiler, giriştikleri her türlü eylemin karşısına rejimin kaçınılmaz bir şekilde dikilmekte olduğunu, öte

yandan MLN'nin kısmen de olsa, kendilerine öğrettiği yöntemlerinin -doğrudan doğruya ve gizli eylem yöntemlerinin- tek tutarlı ve etkili eylem biçimi olduğunu görmektedirler.

— MLN'nin acil programı nedir?

● Bu dönemde programımız altı noktadan ibarettir. İlki, bütün tutuklu yoldaşların serbest bırakılmasıdır. İkincisi, ücret dondurulmasının sona erdirilmesidir. Bunları, hükümetin devlet sanayi ve ticari işletmelerine ve özellikle eğitime müdahalesinin kaldırılması, acil durumlara karşı alınan tedbirlerin ve bu yolda yapılmış bütün kanunların iptali, işten atılan bütün işçilerin tekrar işe alınması izlemektedir.

Bu program doğrultusunda biz Tupamaros, halkı dikta rejimine karşı mücadeleye çağırıyor ve şu anda çoğunluğa ait olduğu reddedilen, azınlığa ait olduğu söylenen bu vatan üzerinde hepimiz hak iddia ediyoruz.

— Çeşitli eylemlerinde yansıyan politik özelliğinin yanısıra, Tupamaros, kitlelere politik gerçekleri açıklama, görüş ve çizgilerini Uruguay halkı arasında yayma görevini üstlenmiş midir?

● Şuna inanmaktayız ki, biz halk kitlelerinin güvenini, hiç değilse bizim için gerekli olan kitlelerin güvenini kazanmış bulunuyoruz. Aynı biçimde, diktatörlük kendi sınıfının diğer üyelerini yanına çekmiş bulunuyor.

Bu iki uç arasında, saflarımıza kazanmak, yada giderek nötralize etmek istediğimiz kitleler yer alır.

Nüfusun bu kesimi, bu ülkede güçlerin ikili bir görüntüsü olduğunu açıkça görmeye başlamışlardır. Bu güçler ikilemi uzun bir süre böyle kalacaktır. Çünkü biz mücadelemizin uzun vadeli olduğuna inanıyoruz. Fakat, sokaktaki adam için çok açık bir tek olay vardır. O da diktatörlüğün uyguladığı ve evlere yapılan baskınlarda, cezaevlerindeki işkencelerde ifadesini bulan kanunlar başka şey, devrimcilerin, rejim için çalışan, evleri basan, işkence yapan, dikta rejimini koruyan adamlara karşı uyguladıkları devrimci kanunlar başka şeydir. [...]

— Halkı ekileme yolunda Tupamaros ne gibi örgütsel çalışma biçimleri planlamaktadır?

● Bu noktada çözümlemeye çalıştığımız bir çelişmeden sözetmek gerekir. Özellikle mücadelenin, silahlı mücadelenin her alanda sürdürüldüğü bir dönemde...

MLN'nin yaptığı etkileme ile bizim bu etkiyi örgütleme çabamız arasında büyük bir uçurum mevcuttur. Bizimle birleşmek isteyen birçok kişi vardır ki biz bunlara örgütümüzün mevcut yapısıyla ulaşamayız. Kendilerine «Tupamaros'u Destekleme Komiteleri» diyebileceğimiz örgütleri kurmak için çağrıda bulunulmuştur. Bunların yapıları ve örgütlenmeleri Hareket'inkine yakın olacak, hücreler şeklinde, gizli olarak, örgütün malzemelerini dağıtma görevini üstlenecek ve giderek amaçları etrafında çalışma grupları oluşturacak, hatta Komite yeterli bir mücadelecilik örneği ortaya koyduğu sürece halk arasında bazı eylemler planlayabilecektir.

— Çalıştırdığınız verimin şu kadar yüksek olmasını ve örgütünüzün hükümet kuvvetlerinin bütün çabalarına ragmen korunabilmesini sağlayan iç örgütlenmenizin şekli nedir?

● Evet, size bu konuda bazı genel bilgiler verebiliriz. Şunu söyleyebiliriz ki, bir kır gerillası için gizlilik ne ise, bir şehir gerillası için de bölümleme ve ihtiyat odur. Gerekli olandan fazlasını bilmemek, söylemesi gerektiğinden fazlasını söylememek, eylemi sürdürmek için gerekli yerlerden fazlasını bilmemek, gerekli olandan gayrı hıçbır isim bilmemek, hatta hücre arkadaşlarının hepsının ismini bilmemek, takma isim kullanmak, böylece kadrolarımızdan biri yakalansa dahi Hareket'in tümüne gelecek zararın hiç yada çok az olmasını sağlamak için birer garantidir.

Buna ek olarak, bölümleme sadece hücre duzeyinde değıl, aynı zamanda kollar düzeyindedir. Her kolun ayrı bir eylem grubu, lojistik desteği, alt yapısı ve MLN-halk, MLN-sendikalar, MLN-öğrenci, MLN-ordu ilişkileri vardır.

Bu kollardan biri varoldukça, örgüt yaşamaya devam eder ve çalışmalarını yürütür. Diyebiliriz ki, bu tür bir yapıyla, Hareket yokedilemez. Örgüte hayati bir darbe vurulsa bile -ki yakın geçmişte olmuştur- bu, kesinlikle MLN'nin ortadan kalkması yada MLN'nin sokak eylemlerinin son bulması anlamına gelmez. Tam tersine, bu baskınların arasında MLN eylemlerini sürdürür, sürdürmüştür de. Başka bir deyişle, saldırıda kendini korumuş olan diğer kollar, iş görme kapasitelerini ellerinde tutarlar ve eylemi sürdürürler -bu türden eylemi gerekli biçimde sürdürme Tupamaros'a özgü bir durumdur-. Bu sırada diğer kollar kadrolarını, kumanda merkezlerini, alt yapılarını ve malzemelerini yeniden örgütlerler.

— Tupamaros'un çeşitli eylemleri ve bu eylemlerin gerisindeki amaçları hakkında biraz daha ayrıntılı bilgi verebilir misiniz?

● Taktik alanda eylemler vardır, bunlar erzak tedarik etmeyi amaçlarlar. Bunların yanı sıra rejime karşı yapılan vurucu eylemler ve propaganda eylemleri vardır. Erzak eylemleri sürekli olarak yapılır. Bunlar gerekli malzeme bulmak için yada Hareket'in lojistik desteğini kurmak için gerekli diğer unsurları ele geçirmek için yapılan eylemleri içerir: Sahte dokümanlar için plastik madde, dinamit, silah doldurmak için malzeme, kısacası Hareket'in lojistik yapısına gerekli olan herşey.

Propaganda eylemleri, Hareket'in hedef ve seyrini tanımlayan eylemlerdir. Başlangıçta başlıca bu eylemler yürütülmekteydi. Günlük programımızın bir parçası olmakla birlikte, şu anda bunlara öncelik tanınmamaktadır. [...]

Rejime karşı yürütülen eylemler, özellikle baskı kuvvetlerine karşı yürütülenler, rejimi temelden çökertmeyi hedef almışlardır. Başka bir deyişle, biz bir siyasi polisin evini basmaya karar verdiğimiz zaman, onlara ve halka, sokaklarda iki ayrı kuvvetin çarpışmakta olduğunu göstermek isteriz. Nasıl ki bizim evlerimiz basılıyorsa, güvenlik kuvvetlerinin de evleri basılır.

Polisi silahsız bırakmak için yürütülen eylemler de aynı tärdendir. Bu eylemler sadece kendimize silah ve benzeri gereçleri tedarik etmek için yapılmış değildir. Bunlar, aynı zamanda polisin moralini kırmak, silah ve üniformalarıyla kimi koruduğunu, kime karşı mücadele ettiğini, hangi düzenin bekçiliğini yapmakta olduğunu kendi kendine sormak zorunda bırakılmasını amaçlar.

— Hareket'in tarihinin gösterdiği gibi Tupamaros her yerdedir. Militanlarınızın hangi kesimden geldiğini, ne aradıklarını ve Hareket'te ne bulduklarını öğrenmek isterim.

● Nereden gelirlerse gelsinler, onlar mücadelede bir yer ararlar ve bulurlar da. Yöntemi silahlı mücadele, hedefleri de açık seçik olan bir örgüt bulurlar. Kökenlerine gelince, örgüt öğrencilerden ve mavi tulumlu, beyaz yakalı işçilerden oluşur. Tutuklanan yoldaşların kökeni iyi bir müracaat noktası olabilir. Bunların içinde kendi sendikasında lider durumunda olan çok sayıda tarım işçisi, maden işçisi, tekstil sanayii işçisi ve öğrenciler vardır ki bunlar radikal orta sınıfın diğer bütün kesimlerinde olduğu gibi MLN için sonsuz bir kaynak teşkil eder.

— MLN, devrimci mücadelede çeşitli sosyal sınıflara ne çeşit bir görev yükler ve bu sınıfların kurulu örgütleriyle, örneğin işçi sendikalarıyla ne çeşit ilişkiler kurar?

● Hereket'in ideolojisi sosyal yapısı tarafından belirlenmez. Yani, Hareket'e katılanlar, hangi kesimden gelirlerse gelsinler, özgül hedeflere yönelmişlerdir ve bu hedeflere varmadan özgül yöntemler kullanmaya kararlıdırlar. Bunların köylü yada mavi tulumlu, beyaz yakalı işçi olmaları hiç önemli değildir.

Taktik dönem sırasında öğrencilerin, sendikaların ve köylülerin katılması, devrimci bir durum yaratma açısından temel önem taşır. Bu anlamda, ister sürekli ister geçici olsun, bir yöntemin gelişmesi amacıyla yaptıkları her türlü iş, verdikleri silahlı mücadele verimliliğini hızla artıracaktır.

Fakat bu yöntemler devamlı olarak, uzun vadeli bir mücadelenin bir parçası olarak uygulandığında, tüm sürecin şiddeti, işçi hareketlerinden, köylü ayaklanmalarından, öğrenci hareketlerinden ve ordudan katılmalarla kadrolarını kuvvetlendiren Hareket'in silahlı kolu tarafından yürütülür. Başka bir deyişle, devrimci bir durum yaratma yolunda girişilen günlük sürekli eylemlerde, silahlı kol öncü rolü üstlenir, buna karşılık sözü geçen sınıflar silahlı mücadele yöntemlerini öğrenirler ve silahlı öncüyü yeni kadrolarla donatırlar.

— İlk dönemlerinde Hareket'i silahlı mücadelede kararlı kılmaya zorlayan etkenler nelerdir ve bu mücadele neden hemen hemen sadece şehirlerde kısıtlanmıştır? [...] Başarısının sürmesini garanti eden özellikleri nelerdir?

● Che'nin bir tarihte söylediklerini hatırlıyorum: Latin Amerika'da aynı objektif koşulların varlığı sözkonusudur. Latifundia sorunu, ekonomimizi sağlıksız bir yapıya sokan emperyalizm olgusu ve bütun bunların sonucu olarak açlık, yoksulluk ve sömürü dramı bütün Latin Amerika'da objektif olarak ispatlanmıştır. Bu koşullar, emper-

yalizmin gizlilik derecesine göre, bazı ülkelerde keskin bir biçim almıştır, bazılarında ise çok belirgin değildir. Uruguay ise, bu objektif koşullar sergisine tam olarak uymaktadır.

Bu koşullar, özellikle II. Dünya Savaşı ve savaş sonrası yıllarında ve bir yere kadar da Kore Savaşı sırasında çok açık bir şekilde belirmiş değildi. Ordular fazla miktar yün tüketirler ve Uruguay da başlıca yün üreten bir ülkedir. Bu yüzden bu yıllar büyük gelirlerin elde edildiği ve yüklü miktarda yabancı dövizin israf edildiği devirlerdi. Yabancı döviz ülkeye akmakta, fakat hiçbir zaman halka ulaşmamaktaydı. Oligarşinin elinde toplanıyordu.

Bu kaynaklar, bir dönem için, az da olsa, ilerici sayılabilecek iş kanunlarının yürürlüğe girmesini sağlıyordu. Örneğin, ücret artışlarını hesaplayan, mavi tulumlu, beyaz yakalı işçilerden ve bir hükümet temsilcisinden oluşan ücret komisyonları.

İşsizlik sorununa bir çözüm bulunmamakla beraber, tekstil sanayii gibi hafif endüstri kurma olanağı vardı.

Fakat bütün süreç hızla çöktü. Bugün, Uruguay'ın hayvan üretimi yüzyılın başında olduğu gibidir. Sanayi sadece durgunlaşmakla kalmamış, gerileme dönemine girmiştir. Savaş sonrası canlanan tekstil sanayii sürekli olarak zayıflamaktadır. Bu nedenle bir zamanlar Uruguay'ı diğer Latin Amerika ülkelerinden ayıran objektif koşullar, bugün çökmekte olan ekonomisiyle onu yine diğer Latin Amerika ülkelerinden farksız duruma getirmiştir.

Bu yüzden Uruguay'ın objektif koşulları, diğer Latin Amerika ülkelerinden ayrı bir durum arzetmemektedir. İşsizlik vardır, konut sıkıntısı vardır, ekilebilen toprakların üçte biri 600 aile tarafından işletilmektedir, ekstantif hayvan üretimi politikası izlenmektedir, işlenmeyen muazzam arazilerin yanıbaşında yoksulluğun, kötü beslenmenin, hastalığın hüküm sürdüğü verimsiz araziler üzerinde büyük malikaneler vardır. Kısacası aynı görüntüdür. [...]

Bir silahlı mücadeleyi seçtik. Çünkü inanıyoruz ki, ezdikleri sınıflar tarafından tehdit edildiği anda egemenliklerini silah desteğiyle sürdürme yoluna başvuranları alaşağı etmek için en etkili yol silahlı mücadeledir.

Başka bir ifadeyle, eğer Uruguay'ın şimdiki hükümeti işçilerin isteklerini yerine getirseydi, çatışma için hiçbir neden olmayacaktı. Fakat hükümet bunları yerine getiremez -hatta bu yolda uğraşmaz- çünkü bu, Peirano Facio liderliğinde bir grup bankerin ve Bordaberry'i -zengin bir toprak sahibi- Hayvancılık ve Tarım Bakanlığında tutan bir grup büyük toprak sahiplerinin çıkarlarına hizmet eden ve onların aşırı derecede kâr etmelerinin devamını sağlayan bir hükümettir. Bu hükümet hepsine Uluslararası Para Fonu'ndan aşırı kâr getiren hisseler temin eder. Bu ve ayrıca -şu yada bu şekilde saklı olarak- emperyalizm, şimdiki durumunda hükümetin halkın ihtiyaçlarına bir çözüm yolu getirmesini olanak dışı bırakan bir çelişme yaratır.

Halk, ücretlerinde artış, sosyal yardım v.b. isteyerek rejime karşı çıkmaya başlamışur. Bu ücret artışları ve reformlar hükümet tarafından temsil edilen sektörlerin çıkarlarını ters oranda etkiliyeceği için hükümet bunları yerine getirmeyi reddetmektedir. Ve işçiler bu duruma kendilerini teslim etmeğe niyetli olmadıkları için grevler ve ücret artışları için mücadele vermektedirler ki, bunlar hükümetın baskı kuvvetlerini kullanmasına yol açmaktadır. [...]

Silahlı mücadeleye, diğerlerinin çabalarının aleyhine kendilerine bütün hakları, kârları ve zevkleri sağlayan iktıdarı elde tutanları yoketmeğe iyice kanaat getirildiğinde başvurulur.

— Bu noktada sorumun silahlı mücadelenin şehir kesimini ilgilendiren ikinci kısmına dönmek istiyorum.

● Sözlerime, silahlı mücadele yolunun seçilmesine karar verilmesinde ülkemize özgü coğrafi koşullara hiçbir şekilde bağlı kalmadığımızı belirterek başlayacağım. Bu bir anlayış meselesidir. Aksi takdirde kır gerilla savaşına uygun koşullardan yoksun olan ülkelerin devrim sürecinde silahlı mücadeleyi reddetmeleri gerekirdi.

Bir zamanlar şehir gerillaları, esas çekirdek olması gereken kır gerillasına lojistik desteği -haberleşme, silah, para v.b.- sağlayacak olan birimler olarak görülürdü. Bu kavram önceki tecrübelere ve ulusal durumumuzun analizine dayanılarak MLN tarafından tartışıldı. Bizim büyük ormanlarımız ve dağlarımız olmadığından kır gerilla savaşı olanakları hemen hemen hiç yoktur. Ve biz de, çok ilginç özgür koşullarından dolayı şehirde mücadeleye karar verdik.

Nazi istilasına karşı Fransız direnişini ve esas olarak dağlarda geliştiği halde şehirlerde uzantısı olan Cezayir'lilerin mücadelesini inceledik. [...] Bu gerçeklere dayanılarak, Latin Amerika'da kırsal kesim yerine şehirlerin merkez alındığı bir gerilla hareketinin tecrübesine başlanılması uygun görüldü.

— Karşılaştırmalı konuşursak, sizin örgütünüze göre, kır ve şehir gerilla savaşının avantajları ve dezavantajları nelerdir?

● İnanıyoruz ki, şehirdeki mücadelenin kırsal kesimdekine gore bır takım avantajları, buna karşılık kırsal kesimdekinin de şehirdekine göre bazı avantajları vardır. Fakat mücadelenin bu aşamasında önemli olan nokta, çekirdeğin şehır içinde doğmasının, yaşamaya başlamasının ve gelişmesinin ıspatıdır. Bizim düşmanımızın ağzı içinde faalıyet gösterdiğimiz doğrudur. Fakat onun nefes yolunu tıkadığımız da bir gerçektir. Yapabildiğimiz zaman açık hareket yürütmek -gerçekte başka biri olarak hareket etmek- gibi ikili bir hayat yaşamak güçlüğü ile karşı karşıyayız. Fakat yiyecek, cephane, silah, haberleşme gibi vazgeçilmez kaynakları ele geçirmek için kır gerillasının özel faaliyetlerde bulunması gerekirken, bunların bizim elimizde bulunması avantajdır. Aynı şey çevre için de geçerlidir. Ona uymamız, doğal olarak gerçekleşmektedır. Çevreye uyma, diğer ilgi çekici bir faktördür. Biz şehir gerillaları, avucumuzun içi gibi bildiğimiz şehirde hareket

ederiz. Diğer kimselerden farklı görülmeyiz ve milyonlarca kişi gibi bir yerden diğer bir yere aynı rahatlıkla gideriz.

Fakat Montevideo'daki tecrübelerimizle ilgili olarak kayıplarımız hızlı bir artış göstermektedir. Her hafta, her onbeş gün, her ay yakalanan yoldaşlarımızın sayısı artmaktadır. Tupamaros'un halkla kuvvetli ilişkisi olmasaydı bu, örgütün büyük bir kısmının yokolduğu anlamına gelirdi. Fakat Hareket'imizin genişlemesi o kadar yaygındır ki, bu kayıpların yerleri gayet kolay ve hızla doldurulmaktadır.

Kayıplar, şehirlerde nispeten yüksektir. Örneğin saklanan bir kimsenin kimliği yeterince gizlenmediği için polis tarafından tanınmaktadır. Faaliyetlerin üssu olarak kullanılan bir ev dikkati çekmeye başlamaktadır. Saklanan bır kişi polis tarafından tanınmakta, bu kişi bir eve gittiği zaman eve hücum edilmekte ve dığer yoldaşlarla birlikte yakalanmaktadır. Veya bir yoldaş, üstünde örgüte ait olan belgelerle veya silahla yakalanmaktadır. [...] Onun için kayıpların yerlerinin doldurulması, militan kadroların teknolojik ve politik açıdan geliştirilmesi ve eğitilmesi en acil meseledir. Kadroların ve zorunlu malzemelerin kaybı, şehir gerillalarının karşılaması gereken kötü bir zorunluluktur.

— Uruguay'daki özgül koşulları gönönüne alarak, örgüt, normal görevleri değiştirmeyi ve şehir gerilla faaliyetini destekleyen veya tamamlayan bir çeşit kır gerillası geliştirmeyi düşünmekte midir?

● Örgüt tarafından düşünülen taktik plan, savaşın ülkenin içlerine kadar genişletilmesini içermektedir. Geçenlerde planlanan ve telefon muhaberelerinin kesilmesini -telefon direklerinin devrilmesini- içeren bir eylem gerçekleştirilmiştir. Bu eylemlerin büyük bir kısmı sonuçta şehirdeki mücadelenin özelliklerine göre planlanacaktır. Başka bir ifadeyle bu eylemler kırsal kesimde gerçekleştirildığı halde, kır eylemlerinin değil, fakat daha çok bir gerilla baskınının özelliklerine sahip olacaktır. Yani şehirden çıkmak, eylemi tamamlamak ve eğer mümkünse günlük hayata dönmek.

— Uruguay gerillaları kendilerini diğerlerinden farklı yapan birçok zeka ve hayal gücü kaynakları ortaya çıkardılar. Bize bu kaynakların Hareket'in eylem etkinliğinde ne kadar önemli olduğunu da anlatır ve özel olarak bunların çok faydalı oldukları birkaç örnek verebilir misiniz?

● Evet, inanıyoruz ki, keskin zeka ve hüner şehir gerilla savaşında önemli bir rol oynar. Şehir gerillası daima düşman içinde faaliyet gösterdiği için, düşman topraklarında hareket ettiği için, görevini baskı üslerinin yanında yerine getirmesi gerektiği için yeni ortaya çıkan şartlarda hayatı önemi olan bir takım kaynaklara başvurması gerekmektedir.

Bir örnek, gerillanın baskı kuvvetlerinin kullandığı aynı yönlemleri kullanmasıdır.

Örneğin Francés e Italiano Bankası olayında bizim «mutemed»lerimizden biri, bankanın mutemedinin geldiği

normal saatte peşinde istihbarat servisinden ve polisten kimseler olarak gözüken yoldaşlarla bankaya geldi. Ve kapı açılınca içeriye girdiler. İçeriye giren grup binaya Tupamaros tarafından bir bombanın yerleştirildiğini söyledi. Herkes bir yere toplanınca onlara kim olduğumuzu ve eylemimizi yürüteceğimizi açıkladık.

Bu, eylemin ilk aşamasıydı. İkinci aşama kasanın açılmasıydı. Kasın üç ayrı anahtarı, bankanın üç ayrı görevlisinde bulunuyordu. Ama onlar o zaman bankada değillerdi. Fakat onları bankaya getirmenin emin yolları vardı. Birisini bulduk ve ona genel direktörün intihar ettiğini, ofisinde karışıklık olduğunu ve lütfen bizimle gelmesini söyledik. Ve sonra intihar ettiğini söylediğimiz adamı ziyaret ettik ve ona da diğeri için aynı türden bir hikaye anlattık, aynı yöntem üçüncüsü için de kullanıldı. Bu özel olayda üçüncüyü getirmek mümkün olmadı ve sonuç olarak 380 milyon peso kasada kaldı. Fakat bankanın hileli işlere karıştığını kanıtlayan ve daha sonra kapatılmasını sağlayan birçok belge elde ettik.

Belgeler gelir dairesi tarafından bir tahkikata yol açtı. Biz 380 milyon peso'yu ele geçiremediğimiz için oldukça üzüldük. Ve bunun için tahkikatla görevli olan gelir memurları gibi gözükeceğimiz yeni bir baskına giriştik. [...]

— Hareket kaçınılmaz ücretini şehitlerle ödedi. Bu mücahitlere çok hayran kalındığı halde, haklarında çok az şey biliniyor. Onların bazı özelliklerini, yaşayışlarını, ölümlerinde içinde bulundukları koşulları, Hareket içindeki yerlerini ve şimdiki etkilerini anlatabilir misiniz?

● Yoldaşlarımızın bir kısmı mücadelede öldürüldü. Birçoğu Pando'da katledildi. Ricardo Zabalza, Emilio Cultelli ve Jorge Salerno gibi öğrenciler ki, bu sonuncusu şarkılar yazar, gitar çalar ve festivallerde diğer yoldaşlarımızla beraber şarkılar söylerdi. Mario Robaina gibi askerler ve harekete katılmak için dini elbisesini bir yana bırakan Peder Olivera. Evlerini, ailelerini ve hatta çocuklarını bir yana bırakan ve mücadele yolunu seçen yoldaşlar anladılar ki, kararları her şeyden üstün tuttukları ailelerine, çocuklarına ve kendilerine şeref kazandıracaktı Che'nin söylediği gibi bir insanın ulaşmak isteyeceği en yüksek sıfat devrimciliktir.

Bu yoldaşların ölümleri, eylem, baskın, temas, hücum, akınlarda karşılaşılan tehlikeleri göstermektedir. Bir kimsenin harekete katıldığı zaman kafasındaki tehlike aynı zamanda Che'nin belirttiği tehlikedir: «Ölüm nereden ve nasıl gelirse gelsin... Savaş sloganlarımız kulaktan kulağa yayılacaksa ve silahlarımız elden ele geçecekse ve başkaları mitralyöz sesleriyle ve de savaş naralarıyla cenazelerimize ağıt yakacaksa, ölüm hoş geldi, sefa geldi.»

— Bana Hareket'te kadının yerini anlatır mısınız?

● Hemen söyleyebilirim ki, 45 kalibrelik tabancadan başka hiçbir şey kadın ve erkeği daha eşit yapamaz. Yüksek bir mücadele ruhuyla gerçekleştirilen eylemlerden birisi de kadınlar hapisanesindeki mahpusların kaçırılmasıydı.

— Diğer iki devrimci hareket (Brezilya ve Arjantin'de) henüz iktidara gelmediği bir dönemde, Uruguay'da halk iktidarı ele geçirebilir. Hareket bu konuda ne düşünmektedir?

● Varsayımlara girmek, ince buz üstünde kaymak gibidir. Fakat böyle bir durumda açık olan silahlı mücadelenin kuvvetinin her zaman için muhafaza edilmesidir. Eğer emperyalizme körfezdeki bir canavara olduğu gibi her taraftan hücum edersek, kimi karşısına alacağını kararlaştıramıyacaktır. Bu, iki, üç daha fazla Vietnamlara benzer bir şeydir. Uruguay'da devrimci süreç, komşu ülkelerden hızlı bir şekilde geliştiğinde ve biz iktidarı ele geçirdiğimizde ABD'nin doğrudan doğruya, yada komşu ülkeler vasıtasıyla mücadele etmesi gayet doğaldır. Bu durumda mücadele istilacı bir orduya karşı ulusal karakter kazanacak ve yeni bir Vietnam'a yol açan mücadelenin diyalektiğinin koşulları yaratılacaktır.

— Sizin şimdi söylediğiniz başka bir soruyu getiriyor. Hareket, Latin Amerika'daki kurtuluş sürecini nasıl görüyor?

● Latin Amreika'da kökleri ilk bağımsızlık mücadelemize kadar uzanan devrimci, enternasyonalist bir anlayışın varlığı oldukça açıktır. Bugün açıkja ortada olan pratik ve somut enternasyonalizmdir. Düşmanlarımız aynıdır. Araçlarımız, yöntemlerimiz ve silahlarımız da aynıdır.

— Halk Cephesi'nin, yani Salvador Allende'nin Şili seçimlerindeki başarısını Uruguay MLN'si nasıl yorumlamaktadır?

● Salvador Allende'nin başarısını biz çok olumlu bir olay olarak karşılıyoruz. İktidarı ele geçirmeye giden yollara yapacağı katkı açısından ilginç bir olay olması dolayısıyla çok dikkatli izlenmelidir.

Fakat, bunun kadar -hatta daha da fazla- önemli olan diğer bir mesele, hükümetin, Şili'nin yapısını değiştirmeyi öngören çalışmayı pratikte uygulamaya başlaması durumunda almak zorunda kalacağı tedbirlerdir, ki bu tedbirler, giderek emperyalizme ve gerici oligarşi rejimine son verecektir. [...]

Er veya geç, silahlı halkın varlığı, uyanıklık ve silahlı tepki, başlarında Allende olmak üzere Şili halkının hükümet programının gerçekleşmesini garanti eden unsurları oluşturmalıdır.

Biz, Şili MIR'inin Allende'nin zaferi ile ilgili beyanatını gayet açık buluyoruz: Halkı ve silahları Şili solunun programının hizmetine verme günü gelmiştir.

— Diyelim ki Tupamaros iktidara geldi. Ne yapmayı amaçlıyor?

● Hareket'in programı, bugün güçlü olan diğer devrimci hareketlerin programlarından -örneğin Küba- yada Latin Amerika'daki birkaç gerilla hereketinden, hiç farklı değildir. Görevlerimiz açıktır: Latifundia sorunu, bankaların millileştirilmesi, emperyalizmin kovulması, daha yüksek bir yaşama düzeyine erişilmesi, eğitim, sağlık, konut sorunlarının çözümlenmesi, kişilerin itibarının sağlanması, işsizliğin yokedilmesidir. Bu görevler her devrimci mücadelenin gündemindedir. Zamanı geldiğinde bu hedeflere yönelik milli program yürürlüğe sokulacaktır.

ahmet nebil ve «tramvay kumpanyasının rezaletleri»

a. cerrahoğlu

BAHA Tevfik'in (1) en yakın dostu ve ayrılmaz çalışma arkadaşı Ahmet Nebil, haftalık *Iştirak*'te, Elmalılı Ferruh Niyazi'nin safında yer almış ve yabancı sermayeye karşı cephe ateşi açmıştır. Ahmet Nebil'in yazısı «Tramvay şirketinin Rezaletleri» başlığını taşımaktadır.

Yazar, makalesine başlarken hür ve medeni memleketlerde yabancılara verilen imtiyazların bir takım kaideleri ve şartları bulunduğunu, bunları yerine getirmiyen bir kumpanyanın milleti aldatmış ve hükümetle alay etmiş olduğunu belirtiyor. Büyük bir hükümetin alelade bir şirket tarafından haysiyet kırıcı davranışlara uğraması ne büyük bir züldür ne büyük bayağılıktır, diyor, Bir hükümetin aldanmaya razı oluşuna, adi bir şirketin kayıtsız kalışına hiç bir vicdan, hiç bir hamiyetli yürek yoktur ki, kayıtsız kalabilsin. Bir hükümet milletin, halkın zararına bir işte kayıtsız kalır, vurdum duymazlık ederse, o vakit o hükümet olmaz; aldatıcı bir şey, haysiyetsiz bir yük, münasebetsiz bir fazlalık olur. Bu böyle iken, bilmeyiz ki, bir hükümet kafasının dikine giden bir kumpanyanın yaptıklarına nasıl müsade eder, nasıl meydan verir?

Tramvay Kumpanyası milletin başına püsküllü bela oldu. Vagon diye kullandığı öküz arabaları göz önünde duruyorken, halkımızı bıktırıp usandırıyorken, işçinin haklarını çiğnemekten, onları ezmekten çekinmiyor, sıkılmıyor, utanmıyor. Artık insaf! Şirket keyfine göre davranıyor; milletin, hükümetin, insanlığın zararına meşru olmayan kazancını sağlamak için müstebitçe davranıyor. Kumpanya bugün mukavelename ve şartnamesinden büsbütün dışarı çıkmıştır.

---

(1) Baha Tevfik, İzmir'de iken, sosyalizm konusu etrafında polemiğe girişmiş; daha sonra da, *Iştirak* sayfalarında sosyalizmi savunmuştur. Haftalık *Iştirak* gazetesinde Ahmet Nebil, imzasıyla yazdığı halde, Baha Tevfik imzasını kullanmamıştır.

Tramvay Kumpanya'sının bütün iğrenç hallerini döküp sayacak değiliz. Lâkin, hükümetin ve işçinin haklarını çiğnemesine karşı susarsak, bütün o despotça davranışlara müstahak olmuş oluruz. Hiç bir Türk, hiç bir Osmanlı, hiç bir insan ve hiç bir surette aldatıcı ve santekar bir kumpanyanın keyfi davranışlarına dayanamaz.

1 — Kumpanya hiç bir hak tanımaz. Direktör bir alman subayıdır. Getirdiği adamlar hep yabancı subaylardır. Mesela bir müstahdem maruzatta bulunmak istese, kabul şerefine nail olamaz! Haklı haksız gıyabında cezalandırırlar.

2 — Bu kumpanyanın işçi ile yaptığı uzlaşmanın bir bendi der ki; «Bir müstahdem suç işlerse bir komisyon kurulur; muhakeme edilir, suçu meydana çıkarsa kovulur. Oysa, bu komisyon, Alman, İtalyan, Yunan yabancılarından meydana gelmiştir. Bunlar kendi adamları, kendi sevgilileri dururken, nasıl olur da vatan çocuklarına hak ve insaf dairesinde davranırlar?

3 — Bu kumpanya iki hafta önce «Nafıa Nezaretinin (Bayındırlık Bakanlığının) kararıyla» diyerek 15 kişiyi kovdu. Ve bunlardan başka kimsenin kılına halel gelmiyeceğine söz verdi. Hal böyle iken bu adi şirket, hiç sıkılmadan 19 zavallı işçiye tam dört gün iş vermedi. Maksadı işçilere kolayca saldırmak, koğup perişan etmekti.

Zavallı işçi! Gece gündüz çalışıyor, beş on kuruşa karşılık vazife diye omuzlarına yükletilen yükü çekiyor, bütün emeğini harcıyor. Aldığı mükafat ta şu: 1/ Dizlerden sakatlık; 2/ Vücuttan düşüp alil kalmak; 3/ Gençleri: «Sen hırsızsın! Sen dolandırıcısın!» suçlamalarıyla dışarı atmak; 4/ İhtiyarlara «Sen işe yaramazsın diyerek, tazminatsız ve ikramiyesiz kapı dışarı ederek sefil ve perişan dilenmeğe zorlamak...»

Ahmet Nebil, bundan sonra, kumpanyaya dönerek; «Sıkıl ey müstebit kumpanya! - diye haykırıyor - *bu işçi senin en değerli servet vasıtandır.* Onların sayesinde sen bu kadar kazandın, bu kadar şiştin, utan!»

Yazısını bitirirken de hükümeti vazifeye çağırıyordu: «Hükümet bu cüretli kumpanyaya haddini bildirmeli; onu temel görevini yapmağa, taahhütlerini yerine getirmeğe zorlamalıdır.» (2).

(2) Bak. *İştirak*, No. 15, s. 237-239.

MEHMET TUNCER (Malatya): «Ben sivacıyım. Parti içinde ideolojik mücadeleye son verilecek, deniyor; hepimiz alkışlıyoruz. Parti yönetim kurullarının pasif bir tutumla hiçbir şey yapmadan, sadece "içteki çelişmeleri eriteceğiz" diye rapora yazarak bizi savuşturmalarına göz yummayalım. Bizi yönetenler, MDD tezini benimseyenlerle partiye saldıranları bir tutmaktadırlar. Geçenlerde partimize saldırmışlardır. Biz bunu proleter devrimciler olarak kınıyoruz. Demokratik devrimin karşısına çıkan arkadaşlar toptan, metafizik şekilde eleştirmektedirler.»

MURAT CAMUSÇU (Kastamonu): «Proleter sosyalistlerin tasfiye edilmek istenmesi, yanlış eğilimin sonucudur. Parti kimsenin malı değildir. İşçi sınıfının malıdır. Sosyalizm de kimsenin tekelinde değildir. Kastamonu köylü hareketlerinde benimle omuz omuza çalışan, MDD'ci olmayan, fakat bugün parti yönetimiyle çatışan arkadaşlara davetiye verilmedi. Gerekçesi neymiş? Bizim gibi düşünmeyen kişiye biz davetiye vermeyiz. Nedir bu? Yıllardan beri bu partinin çalışmalarında o arkadaşlar kelleyi koltuğa almışlardır.»

HÜSEYİN ÖZSAHİN (Malatya): «İşçiyim. Kongreye büyük umutlarla geldim. Ama gördüğüm tartışmalar beni hayal kırıklığına uğrattı. Sosyalist Kurultay'da alkış önemli değildir. Karanlıkta korkusundan ıslık çalanlar gibi, burada hedef olarak MDD'cileri alıyoruz. MDD'ciler küçük burjuva kuyrukçusudur demekle olmaz. Devrimciliğin ölçüsü eylemdir. Bu arkadaşlar eylemde kurşun yiyorlar. Revizyonistlerin yayınlamağa korktukları en devrimci eserleri MDD'ciler korkmadan yayınlarlar... Bu gidişle gelecek kongrede partinin cenaze namazı kılınır. Ak koyun kara koyun geçitte belli olacaktır.»

ALİ YAŞAR (Hatay): «MDD tezini savunan arkadaşların görüşlerine iştirak etmiyorum. Ancak, bu, söylediklerinde doğrular yoktur anlamını taşımaz. Bunların içinde kasıtlılar olmakla beraber kitlenin hepsinin kasıtlı olduğunu söylemek hatadır. Meydanlarda ölen beş on genç bunlardandır. 'Hain' diyemeyiz. Bunlar Türkiye'nin dört bir yanında hareketin içinde yer aldıkları zaman bunları emperyalizmin oyunu olarak kabul edemeyiz. Partiyi derleyip toparlamak lazımdır. Bu partinin yeni tasfiyelere, bölünmelere tahammülü yoktur. Ben MDD tezini savunan arkadaşlar da olsa, bunların partiye kazandırılmasından yanayım. Görüşlerini geniş ölçüde paylaşmadığım halde... Bu genç arkadaşlarımın hepsine hain demenin ve küfretmenin hatalı olduğu kanaatini taşıyorum.»

(Bu konuşmanın önemli yanı, TİP İstanbul İl Kongresi'nde başkan adayı gösterilen ve «EMEK»çiler tarafından da desteklenen Ali Yaşar'ın MDD'cilerin ağır hücumlarına uğramış ve onlar tarafından seçtirilmemiş bulunmasına rağmen büyük kongrede MDD'cilerin ve «EMEK»in görüşlerini paylaşmayanların «EMEK» kliği tarafından tasfiyesine karşı çıkmış olmasıdır. Ali Yaşar'ın konuşması, kişi olarak bazı teröristlerin saldırılarına uğramış olmalarını kan davası haline getirerek tüm MDD'cilerin tasfiyesi için parti kitlesini kışkırtan «EMEK» kliğinin ard hesaplarını açığa çıkarmıştır.)

SALİH ŞAHİ (Urfa): «Kongre devamlı olarak bir konu üzerinde durmuştur. Milli Demokratik Devrim... Sanki tek sorun bu imiş gibi... Bizim karşımızda MDD'den başka yıkıcı örgütler de var. Neden kemalizmle ilgili bir görüş üzerinde durmuyorsunuz? MDD... MDD... MDD... MDD... Biz MDD'ye karşıyız. Fakat sosyalist bir partide fikir ortamının yokedilmesine de karşıyız. MDD stratejisini kabul etmiş samimi partililerin fikirlerini söyleme hürriyetinin kısıtlanmasına karşıyız.»

DURDU ZIBA (Maraş): «Parti için hatalarımızı görelim, eleştirelim. Yönetici kadrolar tenkide tahammül etsinler. Madem ki bu davayı yürütmek istiyorlar, bunu öğrensinler.»

ant
SOSYALİST TEORİ VE EYLEM DERGİSİ

HO Şİ MİNH'İN SON MESAJI

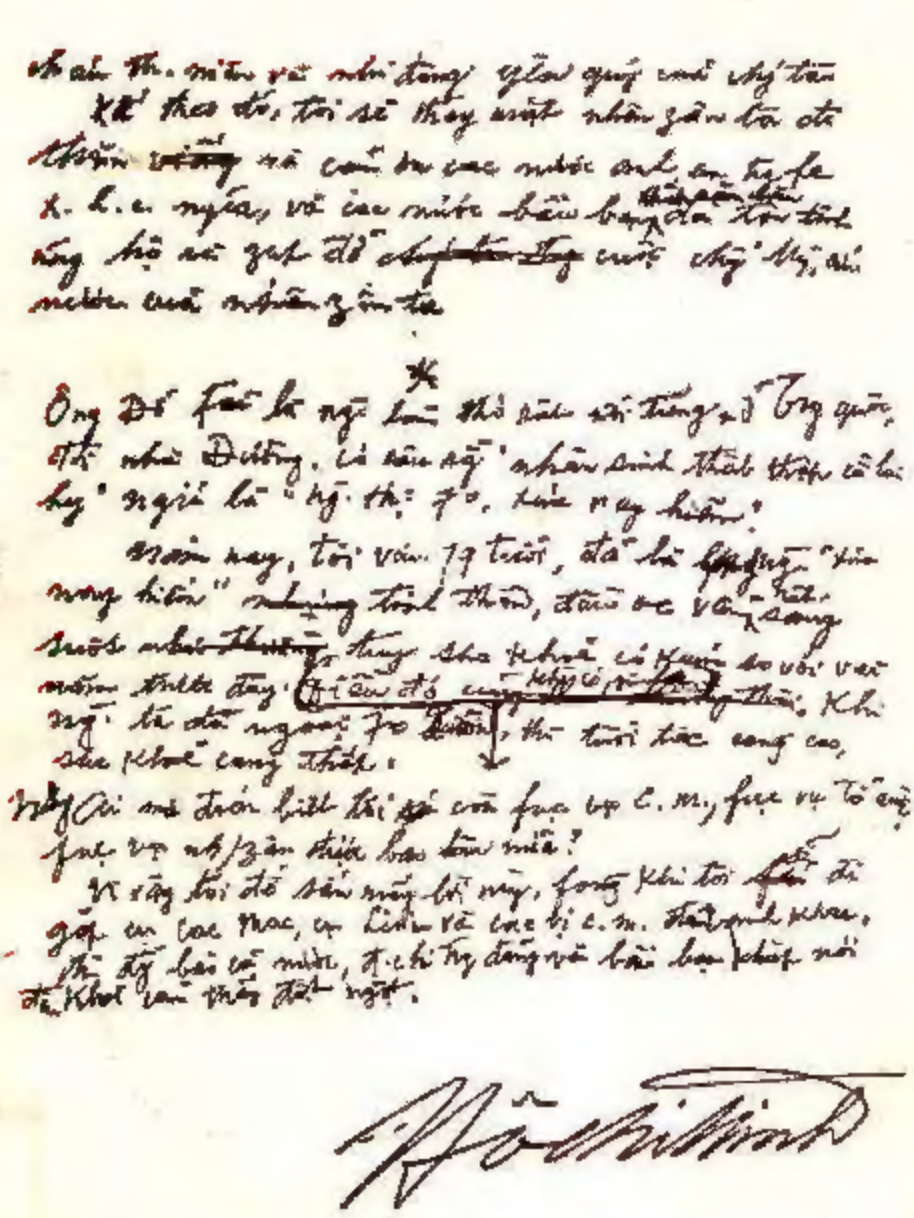

Partimizin tüm güçleriyle yapıcı olmasını ve etkili bir şekilde, akıl ve yüreğin gerekliliklerine göre marksizm - leninizm ve proleter enternasyonalizmi temeli üzerinde kardeş partiler arasında birliğin kurulmasına katkıda bulunmasını diliyorum.

Kardeş partiler ve kardeş ülkelerin kaçınılmaz olarak yeniden birleşeceklerine kesinlikle inanıyorum.

Hanoi, 10 Mayıs 1969
HO Şİ MİNH

5 lira